Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 251

Ljubljana, sobota 22. oktobra 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 21. oktobra.

SLS kuje nov infernalen načrt proti avtonomiji ljubljaskega mesta. Vse kriplje napenja, da bi vladni komisarijat na mestnem magistratu trajal še naprej, a da bi se s finančnim zakonom spomladi drugega leta izpremenil občinski volilni red, kakor bi to odgovarjalo interesom klerikalne stranke. Nato šele naj bi bile zopet nove volitve, ki naj dajo občinski svet.

Ako bi klerikalcem ne bilo le do izkoriščanja ljubljanskega občinskega gospodarstva v osebne in strankarske svrhe, ako bi oni o avtonomiji občin pošteno mislili, bi morali storiti nasprotno, kar delajo: z vsemi sredstvi, z vso uvidevnostjo in strpnostjo, z vsemi obziri do ogroženih javnih koristi bi morali delovati za tem, da sedanji občinski svet čim preje prične redno poslovati; — saj bi morali zasledovati le glavni cilj: ureditev obč. gospodarstva v korist davkoplačevalcev in v korist socijalno šibkih slojev.

Občine so temelj države. Občinska gospodarstva so temelj državnemu gospodarstvu. Klerikalci so se hitro naučili balkanskih metod. Z nasiljem vse razgnati, z nasiljem dobiti moč v roke. Izigravati občino v zavesti slučajne vladne moči — je zločin nad občinskim gospodarstvom. Ko klerikalci še niso stali ob vladnih jaslih in so o radikalih še slabo mislili, so rekli, da je nered v državnem gospodarstvu pogin za narod. Klerikalne metode morajo imeti usodepolne posledice. Večni komisarijat, ukinitev vsake avtonomije, izročitev občinskega gospodarstva neodgovorni kliki, mora roditi odpor, kakršnega Ljubljana še ni doživela.

Klerikalci so se res pri zadnjih občinskih volitvah pošteno opekli. Nad tisoč glasov so ostali v manjšini. To kljub terorju iz magistrata in iz vladne palače, kljub pomoči iz Beograda. To da veliko misliti. Ta fakta so dokaz, da pri treznih volilcih klerikalna demagogija in lažimorala ne vpliva. Kdor pozna početje Pircev in Pustov, Ogrinov in drugih klerikalnih materijalističnih pohlepnežev, se mora s studom obrniti stran, ker ne more dopustiti, da bi po njegovih ramenih razni mamoniści iztezali roke po posvetnem bogastvu v znamenju «prerojenja v Kristusu», v znamenu «večnih resnic», v znamenu «socijalnih in etičnih načel.» Tega morfija ljubljanski volilec ne prenese.

Klerikalci in njih zavezniki so takoj spoznali, da zlepa Ljubljane in njenega javnega gospodarstva ne bodo dobili v roke. Z voljo volilcev ne. Zato isto mislijo dobiti na umeten način, kakor so hoteli na umeten način oropati trgovce in obrtnike stanovskega zastopstva. Pod figovim peresom občinskih interesov hočejo zato redno poslovanje občinskega sveta zavleči še za eno leto, da dobe čas javno gospodarstvo mestne občine ljubljanske še izkoristiti, kolikor se le da. Svoje partizane identificirajo z občinskimi koristmi. Svojega početja se pred javnostjo sramujejo; zato na vso moč skrivajo svoje zločinske naklepe. «Slovenec» je gostobeseden in strupen pri najmanjši stvari. O dejstvu, ki ovira redno gospodarsko in socijalno delo za 60.000 prebivalcev, o dejstvu, ki ima velik moralni pomen, ki uničuje avtonomijo občine, pa molče kakor grob. Zakaj? Ali se «Slovenec» boji priobčiti načrt vodstva SLS, ker ga je strah, da bi tudi njegovi bralci zmajevali z glavo?

Proti temu ostudnemu početju moramo z vsem povdarkom dvigniti svoj protest. Za nakanami SLS tiče umazani partizanski interesi, materijalistične težnje posamezníkov. Občina pa je mnogo več. Na urejeno občinsko gospodarstvo čakajo občani s težko nestrpnostjo. Njih življenski interesi so tu vmes. Javna blaginja gre preko interesov posameznikov in strank.

Tako cinično izigravanje Ljubljane še nismo doživeli. Zato se klerikalci ne smejo pritoževati, ako zaradi tega brezvestnega cinizma tudi miroljubnemu ljubljanskemu volilcu zavre kri.

Fašistični strah pred slovansko prosveto

Gorica, 21. oktobra o. Prefektura je danes razpustila z običajno utemeljitvijo, da je protidržavno, prosvetno društvo in dekliški krožek v Vrtojbi pri Gorici.

Demisija albanske vlade

Rim, 21. oktobra o. »Giornale d' Italia« poroča iz Tirane, da je vlada danes podala demisijo, ker so se nasprotstva med parlamentom in vlado še bolj poostrila. Zdi se, da bodo izmed dosedanjih članov vlade obdržali svoje portfelje zunanji, notranji, prosvetni in pravosodni minister. Ministrstvo za javna dela bo najbrže prevzel predsednik poslanske zbornice Coatta.

Pred zaključkom rudarske stavke v Nemčiji

Berlin, 21. oktobra (be). Pričakuje se, da preneha premogovna stavka potom razsodišča. Delavcem je priznanih 10% povišanje mezd.

Akcija za demokratsko unijo v odločilnem stadiju

Zadnja ponudba HSS in SDS Demokratski zajednici

Senzacijonalni sestanki med demokratskimi politiki. — HSS in SDS sta pripravljeni stvoriti z demokrati enoten klub pod Davidovićevim vodstvom. — Danes se sestanejo gg. Davidović, Pribičević in Radić.

Beograd, 21. oktobra, p. Kot najvažnejši dogodek v razčiščenju situacije sta bila tekom današnjega dne zabeležena sestanka med g. Davidovićem in delegatoma kluba SDS gg. Kramerjem in Vilderjem ter zvečer med gg. Davidovićem in Pribićevićem. **Delegata SDS sta g. Davidoviću oficijelno sporočila predlog klubov SDS in HSS naj bi se formiral enotni parlamentarni klub pod predsedstvom g. Davidovića. V njem naj bi bile združene DZ, SDS in HSS. Ta parlamentarni klub bi štel 172 poslancev in bi predstavljal kompaktno organizacijo, ki bi enotno nastopala v vseh političnih vprašanjih.**

G. Davidović je ta oficijelni predlog sprejel z največjim zadoščenjem in se bo v svrho preciznejšega dogovora tekom jutrišnjega popoldne vršil sestanek med gg. Davidovićem, Pribićevićem in Stjepanom Radićem. G. Davidović bo predlog predložil na prihodnji seji Demokratske zajednice. Na jutrišnjem sestanku med tremi šefi bo izdelan točen idejni in delovni program, ki bo objavljen v obliki posebnega komunikeja.

Ta vest je vzbudila v vseh političnih krogih veliko senzacijo in se splošno sodi, da ima akcija danes mnogo več izgledov na uspeh nego kdaj poprej.

Beograd, 21. oktobra, p. Danes ob 5. popoldne sta se sestala Svetozar Pribićević in Ljuba Davidović. Njun razgovor je trajal celo uro. O sestanku je g. Davidović izjavil novinarjem: «Razgovarjala sva se o naših strankarskih odnošajih. Razgovor bova nadaljevala jutri.»

Na vprašanje novinarjev, kako je zadovoljen s sestankom, je Davidović odgovoril: «Kaj vam pomaga, ako vam povem? Glejte, g Velja Vukičević je zadovoljen . . .»

Nato je vprašal g. Davidović novinarje, ali je bil g. Vukičević v Topoli. Ko so mu novinarji to potrdili ter povedali, da se je tudi že vrnil, je Davidović rekel: «Vrnil se je hitreje, kakor je odšel tja.» Na pripombo novinarjev, da se govori v kuloarjih, da so demokrati dobili podsekretarja v notranjem ministrstvu, je Davidović ironično vzkliknil: «Oj, to je pa velika stvar!»

Svetozar Pribićević je izjavil novinarjem: «Jutri ob 11. se bo vršil razgovor med Davidovićem, Radićem in menoj.» Na vprašanje novinarjev, kaj pričakuje od tega sestanka, je odgovoril Pribićević: «Vsekakor samo dobro za državo.»

Pribićević je nato odšel v Radićev klub, kjer se je razgovarjal celo uro s Stjepanom Radićem.

Seja kluba SDS

Beograd, 21. oktobra. p. Nocoj se je vršila seja poslanskega kluba Samostojne demokratske stranke. Na tej seji je Svetozar Pribićević referiral o svojem razgovoru z Ljubo Davidovićem. Nekaj časa je prisostvoval seji tudi predstavnik Radićevega kluba g. Pavle Radić.

Nezmanjšana kriza v Demokratski zajednici

Davidović vztraja na svoji demisiji. — Vztraja pa tudi pri mnenju, da je nadaljevanje današnje koalicije nemogoče. — Za njim je baje ogromna večina kluba. — Stališče muslimanov.

Beograd, 21. oktobra. p. Danes opoldne je imel g. Ljuba Davidović daljši sestanek z zastopniki kluba SDS gg. dr. Kramerjem in Vilderjem. Na tem sestanku sta delegata SDS pojasnila včerajšnje postopanje pri volitvi skupščinskega predsedstva ter razpravljala z njim o političnem položaju. G. Davidović je pri tej priliki izrazil željo, da bi se sestal z g. Pribičevićem, ki je na to z veseljem pristal. Oba politična voditelja sta se sestala ob 5. (O tem sestanku poročamo posebej Op. ured.)

Novinarjem, ki so se zanimali za usodo Davidovićeve ostavke na položaj predsednika Demokratske zajednice in demokratskega poslanskega kluba, je g. Davidović izjavil: Po sročnji seji demokratskega kluba so mi sporočili svoje sklepe in me prosili, naj ostavko umaknem. Nisem mogel na to pristati, ker hočem še počakati. Zaenkrat hočem ostati navaden član kluba, gospodje pa naj dobro premislijo. Nekateri menijo, da mora biti drugače, jaz pa ostanem pri starem. Naj poskušajo do torka, ko se bo vršila prihodnja seja kluba, pa bomo takrat videli, kaj bo.

Na včerajšnji seji demokratskega kluba nominirani delegati gg. dr. Ribar, Timotijević, Pecić in Pera Marković so si danes ves dan prizadevali, da bi pregovorili g. Davidovića, naj umakne svojo ostavko. G. Davidović pa je vse te zahteve odklanjal in vztraja na tem, da se situacija do torka razčisti in da dobi popolno satisfakcijo. G. Davidović stoji slej ko prej na stališču, da morajo demokratski ministri podati ostavko, ako g. Vukičević v točno fiksiranem roku ne izpolni demokratskih zahtev, zlasti tudi zahteve, da dobe demokrati ministrstvo notranjih zadev. Snočnji predlog g. Vukičevića glede revizije uradništva notranjega ministrstva demokratski krogi odločno odklanjajo, ker ne vidijo v tem nikake garancije za izboljšanje sedanjega stanja.

Demokrati so prepričani, da bo ostal položaj vse do torka nerazčiščen in da bo na torkovi seji demokratskega kluba prišlo do preloma koalicije ali pa do razdora v klubu Kakor se zatrjuje demokratski ministri ne nameravajo izzvati razcepa, temveč se hočejo podvreči sklepu večine. Ministri Angjelinović, Milojević in Šumenković so baje dali g. Davidoviću izrecna zagotovila v tem pravcu.

Iz najbližje okolice g. Ljube Dovidovića doznava vaš dopisnik, da se po Davidovićevem mnenju današnja koalicija pod nobeno ceno ne more več držati. Ostati še dalje v koaliciji z radikali, bi pomenilo staviti se direktno v službo radikalov. Tega pa g. Davidović za nobeno ceno noče dovoliti. Pristal je na predlog demokratskih ministrov, da počaka do torka na rezultat novih pogajanj z Vukičevićem, a to je njegova zadnja koncesija.

Prijatelji g. Davidovića zatrjujejo, da je vpliv njihovega šefa v klubu in stranki danes večji, kakor je bil kdaj koli. Tudi ogromna večina strankinih organizacij stoji krepko za njim in ga poziva, naj ne odneha. Ako bi prišlo v klubu do odločitve ali z Davidovićem ali brez njega z Vukičevićem, bi po zatrjevanju Davidovićeve okolice ne šel z vlado niti tucat demokratskih poslancev.

V zadnjih dneh se pojavljajo vesti, da so muslimani odločni protivniki g. Davidovića in da hočejo za vsako ceno ostati na vladi. Baje imajo za slučaj vladne krize že tozaven dogovor z g. Vukičevićem, da bi se pridružili radikalom. Vaš poročevalec se je zato obrnil nocoj do enega izmed muslimanskih voditeljev s prošnjo, naj se izrazi o teh vesteh. Dobil je sledeči odgovor: «Resnica je, da se mi ne strinjamo z mišljenjem g Ljube Davidovića, da treba zrušiti sedanjo koalicijo. Mi smo za to, da se obdrži, ako le kako mogoče. Toda bodite uverjeni da ni nobenega slučaja, zaradi katerega bi mogla demokratska zajednica razpasti, tudi ako pride do tega, da razpade današnja vladna koalicija. Tega mi ne želimo, vendar pa hočemo ostati zvesti Demokratski zajednici. Laž je, da imamo s predsednikom vlade g. Vukičevićem kak poseben aranžma«.

Beograd, 21. oktobra p. Minister za trgovino dr. Spaho je imel danes dolg razgovor s predstavniki bosanskih radikalov ministrom Andrićem. Nato pa je imel daljšo konferenco s predsed. vlade g. Vukičevičem. V političnih krogih se misli, da so ti razgovori dr. Spahe z zvezi s posebnimi zahtevami, ki jih stavljajo Spahovci za svoje sodelovanje v vladi.

Ministrski predsednik v avdijenci

Beograd, 21. oktobra. p. Min. predsednik g. Vukičević se je povrnil danes iz Topole, kjer je poročal kralju o politični situaciji in o tekočih vladnih poslih. V parlamentu se je govorilo, da je vladar ob tej priliki podpisal ukaze o otvoritvi rednega zasedanja Narodne skupščine in o imenovanju državnih podtajnikov v nekaterih ministrstvih. Ko je nocoj okrog 9. odhajal iz svojega kabineta, pa je g. Vukičević novinarjem te vesti demantiral, češ, da je za vse to še dovolj časa.

Angleško-nemški spor na ženevski konferenci

Ženeva, 21. oktobra (ri). Na konferenci za odpravo uvoznih in izvoznih omejitev in prepovedi je prišlo do spora med nemškimi in angleškimi delegati. Konferenca je bila odgođena za dva dni.

Povečanje francoskega izvoza

Pariz, 21. okobra (pa). V prvih devetih mesecih je izvoz nadkrilil uvoz za 2 milijardi frankov.

Makedonstvujušči so pripravljali atentat na kralja Aleksandra

V zunanjem ministrstvu potrjujejo informacije angleških listov o zločinskih načrtih makedonskega komiteja

Beograd, 21. oktobra. p. Angleški listi so objavili vest iz Pariza, da je makedonski komite po informacijah na Quai d' Orsayu izdelal načrt za atentat na kralja Aleksandra. V našem ministrstvu za zunanje zadeve to vest v glavnem potrjujejo. Naše oblasti so dobile informacije, ki kažejo na to, da je makedonski komite v resnici pripravljal zločinski načrt, da organizira atentate na našega kralja, na našega poslanika v Parizu g. Spalajkovića, na poslanika v Berlinu g. Balugdžića in na poslanika v Atenah g. Popovića. Ta zločinska namera pa je bila še pravočasno razkrita in s tem preprečena.

Pogajania med demokrati in radikali

Radikali odklanjajo odstop notranjega ministrstva demokratom, pripravljeni pa so žrtvovati večje število svojega uradništva.

Beograd, 21. oktobra p. Nocoj se je dal min. predsednik g. Vukičević informirati od svojih ministrov o poteku današnje konference med demokratskima delegatoma ministroma Šumenkovićem in Miljovićem in radikalnima delegatoma ministroma Kocićem in Veljo Popovićem. Ti štirje ministri so bili namreč snoči določeni, da se posvetujejo o možnosti izpolnitve zahtev, ki so jih včeraj stavili vladi demokratski ministri v smislu sklepov demokratskega kluba. G. Vukičević je odklonil zahtevo, da odstopi demokratom notranje ministrstvo, izjavil pa je, da je pripravljen izvršiti njihovo zahtevo po temeljiti reviziji in redukciji uradništva v področju notranjega ministrstva. Demokratski ministri na to zahtevo niso pristali, češ, da vztraja njihov klub na tem, da dobi notranje ministrstvo, kljub temu pa so sprejeli pogajanja o izčiščenju političnoupravnega uradništva. Odločitev pa prepuščajo klubu.

Pogajanja med navedenimi štirimi ministri so se vršila danes dopoldne in popoldne. Demokratska ministra sta predložila listo onih političnih uradnikov, ki za svojo službo nimajo potrebne kvalifikacije in so se še vrhu tega eksponirali v boju proti demokratom. Do sedaj so predelali pet oblasti in radikalna ministra sta baje pristala, da se reducira okrog 60 takih uradnikov. Ker so to sami radikali, je vzbudila ta vest v radikalnih vrstah veliko razburjenje in vznemirjenje.

Radikalni ministri so danes zatrjevali, da hočejo iti demokratskim ministrom kar najbolj na roko in do skrajnih mej ustreči njihovim zahtevam, da jim na ta način olajšajo položaj v njihovem klubu.

Med radikali so mnenja o uspehu pogajanj zelo deljena. Dočim so ožji somišljeniki g. Vukičevića optimistični ali pa se vsaj kažejo optimistične, izjavljajo drugi radikali, da nimajo vere v uspeh. Po njihovem mnenju se demokratski ministri boje velike avtoritete g. Davidovića in so zato preveč neodločni.

Ozadje tiranskega pakta

London, 21. oktobra. d. «Manchester Guardian» objavlja poročilo o italijanski politiki v Albaniji in ugotavlja, da je italijanski poslanik 24. junija 1926 albanskemu predsedniku predložil Mussolinijevo brzojavko in načrt pogodbe, pri čemer je izjavil: Podpišite to in osrečite Mussolinija. Načrt te pogodbe je predvideval pretvoritev Albanije v italijanski protektorat. Kot protidajatev je bila albanskemu predsedniku ponujena dobava 3000 pušk, 3000 uniform, 10 baterij lahkega topništva, 500 strojnih pušk, 200 mul in mala osebna pozornost 50 milijonov zlatih lir.

Albanski predsednik je nato dogovoril razgovor z angleškim poslanikom, ki je o tem obvestil svoje kolege v Rimu in v angleškem zunanjem uradu. Medtem je albanski predsednik izvršil vojaške priprave proti eventualni akciji od italijanske strani, dočim je italijanski poslanik vnovič pritiskal nanj in zapretil s prekinitvijo odnošajev v slučaju, ako bi predsednik ne hotel podpisati pogodbe. 26. junija je predsednik sporočil italijanskemu poslaniku, da Albanija italijanskih zahtev ne sprejme, nakar je poslanik, ne da bi prekinil odnošajev, zapustil Albanijo. Teden nato pa se je vrnil in je sporočil, da je Italija pripravljena skleniti z Albanijo prijateljsko pogodbo. Italijanska vlada je potem tudi res nadaljevala «mirno penetracijo» v Albanijo in je polagoma iztisnila iz Albanije velesile, kakor tudi Jugoslavijo in vse druge sosedne države.

Makedonska debata v narodnem sobranju

Sofija, 21. oktobra. d. V debati zaradi proglasitve prekega soda v obmejnih okrajih Petrič in Čustendil, je radikalni poslanec Andrev napadel vlado, češ, da je v popustljivosti napram Jugoslaviji šla predaleč. Radikali zahtevajo aktivnejšo zunanjo politiko, zlasti glede na zaščito manjšin. Priznanje bolgarskih manjšin v Jugoslaviji mora biti conditio sine qua non za jugoslovensko bolgarski sporazum. Vlada bi bila boljše storila, da je apelirala na Društvo narodov, kakor pa da je posegla po takih izrednih ukrepih.

Poslanec Manolov je zahteval preklic vladne naredbe, ker povzroča državi težko gospodarsko škodo.

Voditelj kmečke stranke in prejšnji minister Muravjev je prečital izjavo svoje stranke, ki naglaša, da mora biti naloga vsake vlade, ohraniti dobre odnošaje s sosedi. Njegova stranka bo podpirala taka prizadevanja, odklanja pa naredbo o prekem sodu, ker ni upravičen. Govornik je nastopil tudi proti temu, da je vlada postavila okrožje Plevne pod izjemno stanje. Vlada hoče s tem pobijati svoje politične nasprotnike.

Makedonec Mičev je v daljšem govoru slikal razvoj makedonskega pokreta ter je naglašal, da je makedonski narodni komitet v Sofiji organizacija, ki deluje z legalnimi sredstvi, dočim se poslužujejo domačini v Makedoniji revolucijonarnih sredstev. Morda so tu vmes tudi posamezni emigranti iz Bolgarije, toda brez vednosti komiteta in vlade. Ako je vlada storila svoje ukrepe iz strahu pred vkorakanjem jugoslovenske vojske, potem je ta strah neupravičen, kajti Evropa bi tega nikdar ne pripustila. Makedonska parlamentarna skupina odklanja te ukrepe, ker niso državna potreba. Končno tudi radi tega, ker povzročajo obmejnemu prebivalstvu težko moralno in gospodarsko škodo. Na koncu je izjavil Mičev, da noben Bolgar in noben Makedonec ne želi, da bi se makedonsko ozemlje odtrgalo od Jugoslavije in priključilo Bolgariji. Prebivalstvo Makedonije hoče zgolj državljansko in kulturno svobodo.

Pred novimi zmedami v Rumuniji

Bukarešta, 21. oktobra. s. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da se bo kongres narodne kmečke stranke, ki se bo vršil koncem tega meseca, izrekel za povratek princa Karla, ki naj bi zasedel prestol. Odposlanci te stranke so se baje tozadevno že pogajali s princem in mu stavili edino ta pogoj, da se loči od gospe Lupescu.

Pariz, 21. oktobra. s. Po vesteh iz Bukarešte je neki rumunski politik odpotoval v Francijo, da se sestane s princem Karlom zaradi njegove vrnitve v Rumunijo.

Pariz, 21. oktobra. (be.) Gospa Lupescu je zapustila princa Karla. Princ si pridobi sedaj lahko pravice na rumunski prestol. Njegovi prijatelji upajo, da se vrne v Bukarešto v začetku prihodnjega leta. (Glej tudi članek na 2. strani.)

Kako so prišli na sled španski zaroti

Barcelona, 21. okt. d. Zdaj se polagoma doznavajo podrobnosti o zaroti, ki je bila v začetku tega meseca odkrita v Madridu. Tudi tu v Barceloni je bilo aretiranih okoli 30 oseb, enako tudi v Valenciji. V Madridu je zaprtih 10 civilnih zarotnikov in štirje oficirji. Policija je svoje delo že dokončala in zdaj pride stvar pred vojno sodišče. Najbolj kompromitiran je menda prejšnji poslanec Barriobero, odločen republikanec, a ni dvoma, da so bile na zaroti udeležene tudi vojaške osebe in se v zvezi s tem imenujeta imeni dveh znanih generalov. Policija je med zaplenjenimi spisi našla tudi seznamek vojaških čet, na katere so zarotniki računali, istotako tudi lista oseb, ki bi bile po posrečenem prevratu stvorile vlado.

Zarota je bila topot kar najbolje organizirana. V Madridu so našli 900 bomb, razun tega še mnogo drugega razstreljiva, pušk in pištol iz vojaških skladišč. Bombe in orožje je bilo skrito v neki samotni hišici nasproti kraljevske palače. Zarotniki so nameravali umoriti kraljevsko rodbino, kakor tudi diktatorja Primo de Rivero in druge osovražene člane njegove vlade. Atentati so imeli biti izvršeni ob priliki odpotovanja kraljevske dvojice in Primo de Rivere v Maroko. Kje in kako, to še ni pojasnjeno; baje so nameravali razstreliti kraljevski vlak. Zarota je bila odkrita slučajno, ker so zarotniki preizkušali bombe v okolici Madrida. Več dni zaporedoma je na raznih krajih eksplodirala kaka bomba. To je vzbudilo pozornost policije in tako so prišli na prvo sled.

Japonsko - rusko - nemška zveza?

Tokijo, 21. okt. d. Po časopisnih vesteh pripravlja ministrski predsednik Tanaka ofenzivno in defenzivno zvezo z Nemčijo in Rusijo. Priprava te zveze je poverjena enemu najsposobnejših japonskih diplomatov Goto Kuhari. Zunanji urad sicer demantira to vest, vendar je znano, da se Kuhara že več let bavi z idejo japonske zveze z Nemčijo in Rusijo in da bo v kratkem potoval v Moskvo in v Berlin.

Proslava «predhodnika fašizma»

Palermo, 21. oktobra. o. Ob navzočnosti kralja in zastopnikov oblasti ter organizacij iz vseh krajev Italije se je danes vršila v glavnem mestu Sicilije svečana proslava italijanskega državnika Francesca Crispija, ki ga smatrajo današnji voditelji Italije za predhodnika fašizma.

Klerikalna obrtna lista je neveljavna!

Volilna komisija je operirala ves čas z največjim nasiljem. Ni il bilo dovolj, da je dosledno zavračala vse upravičene reklamacije obrtniških in trgovskih organizacij; zavračala je tudi kandidatne liste in dejansko v trgovskem odseku z zavrnitvijo kandidatne liste onemogočila postavitev kandidatur Zvezi trgovskih gremijev.

Sedaj pa so ravno klerikalci sami doživeli s svojo kandidatno listo, katere nosilec je g. Ogrin, neznansko blamažo.

Na Ogrinovi kandidatni listi kandidira tudi Matija Mesarič, krojač v Mariboru, Maistrova c. 16 kot kandidat.

V rokah pa imamo potrdilo mestnega magistrata v Mariboru, kot obrtne oblasti I. stopnje, da izvršuje Matija Mesarič krojaški obrt šele od 17. novembra 1926.

Volilna uredba določa v čl. 6., točka 1, da mora biti voljen tisti, ki do dne, ko se razgrnejo volilni imeniki, zdržema najmanj dve leti vrši gospodarsko funkcijo, na katere podstavi ima volilno pravico. Ta rok je 25. september 1927.

Ker Matija Mesarič še ne izvršuje zdržema najmanj dve leti krojaškega obrta, v smislu čl. 6. volilne uredbe ne more biti voljen.

Ogrinova kandidatna lista že z ozirom na slučaj Matije Mesariča ne ustreza zakonskim predpisom.

Po čl. 16. volilne uredbe pa se že potrjene liste ne morejo preklicati in se tudi v njih ne more nič izpremeniti, zaradi česar je Ogrinova kandidatna lista neveljavna.

Če nepravilni kandidaturi Mesariča pridružimo še ravno tako v smislu čl. 7. vol. uredbe nepravilno kandidaturo nosilca liste g. Ogrina in kandidaturo g. Curka, je potrditev kandidatne liste g. Ogrina navadna sleparija.

Pozivljamo g. predsednika volilne komisije, da pojasni, kako je mogla biti kandidatna lista, ki ne ustreza zakonskim predpisom, potrjena!

Izjava

Vrhovni obrtniški svet v Ljubljani me je kandidiral kot kandidata za zbornične volitve. Kandidaturo sem sprejel, ker sem vedno rad pripravljen, kolikor je v moji moči, koristiti dobri obrtniški stvari.

Ko sem vpogledal v občinskem uradu v volilni imenik, sem opazil, da sem vpisan v obrtni in trgovski odsek. Volilni odbor pa me je črtal brez moje vednosti iz obrtnega odseka, s čimer je seveda padla tudi moja kandidatura v obrtnem odseku.

Ker torej ne morem kandidirati, je Vrhovni obrtniški svet v sporazumu z menoj postavil kot kandidata g. Ivana Gogala z Jesenic in prosim vse prijatelje in somišljenike, da mu poverijo svoje popolno zaupanje.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1927.

Josip Ambrožič.

Proti klerikalnim nasiljem nad slovenskim trgovstvom

Kakor smo že včeraj poročali, sta dospela v Beograd delegata Zveze trgovskih gremijev in Vrhovnega obrtniškega sveta za Slovenijo gg. Josip Kavčič in Josip Rebek, ki ju je v prisotnosti poslancev dr. Žerjava, dr. Kramerja in dr. Pivka sprejel minister za trgovino in industrijo dr. Spaho. Delegata sta ministru obrazložila partizansko postopanje komisarijata Zbornice TOI pri volilnih pripravah, kakor tudi volilne komisije, ki je v direktnem nasprotju z naredbo ministra. Poslanci dr. Žerjav, dr. Kramer in dr. Pivko so podprli izvajanja obeh delegatov in opozorili ministra na potrebo zaščite Zbornice TOI pred partizanskim uničevanjem te važne gospodarske korporacije. Minister dr. Spaho je pozval delegata, naj mu predložita dokumentirane pritožbe proti postopanju volilne komisije, ki jih hoče objektivno oceniti.

Včeraj je bila ministru dr. Spahu izročena zahtevana dokumentarna pritožba, ki se sklicuje na člen 26. zakona o zbornicah proti kršitvi določb uredbe o reorganizaciji in volilnem redu Zbornice TOI od 30. junija 1927 od strani volilne komisije.

Pritožba navaja, da je volilna komisija z aktom št. 69/vol. od 19. oktobra t. l. odločila, da se kandidatna lista Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo odkloni, ker ne odgovarja predpisom uredbe. Volilna komisija je na isti seji odločila, da se listi Zveze obrtnih zadrug in Zveze industrijcev, ki nista odgovarjali predpisom glede na kvalifikacijo posameznih kandidatov, vrneta v smislu člena 17. uredbe predstavnikom teh list v svrho poprave v roku 3 dni. **Uperabilo se je torej iz političnih razlogov različno postopanje v isti zadevi.**

S svojim postopanjem je volilna komisija kršila določbe člena 17., ki se glasi: «Če se kandidatne liste ne ujemajo s predpisi uredbe, jih mora volilni odbor v treh dneh vrniti, da se popravijo. Poziv se mora vročiti na dostavnico pooblaščenemu namestniku. Če se vlože take liste istočasno, mora poslati volilni odbor ta poziv vsem zastopnikom liste. Če so na raznih listah ista imena, mora označiti volilni odbor s sodelovanjem zastopnikov list osebe istega imena tako, da jih je mogoče razlikovati.»

Uredba torej ne dela nobene razlike, ali so pogreške predloženih kandidatnih list formalnega ali materijalnega značaja, temveč **striktno določa, da se mora vsaka lista, ki ni v soglasju s predpisi uredbe, brezpogojno vrniti predlagateljem**, da jo morejo v roku treh dni popraviti.

Kljub temu je volilna komisija iz političnih razlogov sklenila, da se kandidatna lista Zveze trgovskih gremijev odkloni in proglasi kandidatna lista g. Jelačina v trgovskem odseku brez volitve. Sklep o izvolitvi te liste je že objavljen v današnjem «Uradnem listu».

Pritožba omenja tudi, da **volilna komisija ni upoštevala ministrovih naredb glede volilne pravice gospodarskih zadrug**, temveč je v nasprotju z njegovimi navodili vstavila v volilni imenik vse člane načelstev, tudi takih zadrug, **ki ne vrše nobenega trgovskega posla in ne plačajo nobenega pridobninskega davka.** S tem se je kršil člen 3. I. a uredbe kakor tudi temeljna načela zakona o zbornicah iz leta 1868., ki velja v področju Slovenije.

Na ta način se je dala v trgovskem odseku volilna pravica nad 4000 osebam, **ki nimajo nobene zveze s trgovino ter se v smislu uredbe ne morejo smatrati za interesente Zbornice.**

Nasprotno je volilna komisija s kršitvijo zakona razveljavila listo pravih trgovcev, kajti **v Zvezi trgovskih gremijev so združeni vsi gremiji (po številu 27) s ca. 10.000 člani**, tako da predstavlja ta zveza strokovno stanovsko organizacijo celokupnega trgovskega stanu v Sloveniji, ki mu je bila na ta način **odvzeta najelementarnejša stanovska pravica sodelovanja pri volitvah v svoje stanovsko zastopstvo, za čegar vzdrževanje mora doprinašati letno milijonske vsote.**

Pritožba ugotavlja, da je sklep volilne komisije o odklonitvi kandidatne liste Zveze trgovskih gremijev izzval **največje ogorčenje v vseh gospodarskih krogih** ter naproša ministra kot čuvarja pravilnega izvrševanja od njega izdanih naredb, **naj razveljavi sklep volilne komisije glede kandidatne liste Zveze trgovskih gremijev, ker je v nasprotju z jasnimi predpisi člena 17. uredbe.** Zato naj zaradi nujnosti brzojavno odredi volilni komisiji, da postopa po predpisih zakonske uredbe ter kandidatno listo Zveze trgovskih gremijev vrne predlagateljem, da jo v roku treh dni popravijo, objavo v «Uradnem listu» pa prekliče.

Delegata Zveze trgovskih gremijev in Vrhovnega obrtniškega sveta sta za zadevo zainteresirala tudi predstavnike beograjske Trgovske in obrtniške zbornice, ki so jima izrazili popolno solidarnost in obljubili vsestransko podporo.

Poslanec dr. Pivko za obmejne kraje

Te dni smo med telefonskimi vestmi na kratko poročali, da je posl. Pivko sprožil tudi vprašanje stanovanjskih zgradb za obmejno finančno stražo. Danes objavljamo njegovo vprašanje na finančnega ministra, ki se glasi takole:

G. minister! Stanovanjske razmere organov finančne kontrole na severozapadni državni meji med Slovenijo in Madžarsko ter med Slovenijo in Avstrijo niso dobre. Na tem terenu obstojajo velike težave, ker je treba povsod iskati prostore za državne urade. Še težje pa je vprašanje stanovanj za uslužbence, zlasti za oženjene. Slednji morajo večinoma živeti ločeno od svojih družin in voditi dvojno gospodinjstvo, kar pomeni v današnjih kritičnih časih za vse prizadete zelo hud udarec.

G. ministru je znana resolucija organov finančne kontrole, ki je bila sprejeta na zborovanju dne 24. avgusta t. l. v Marenbergu in ki je bila tudi Vam predložena. V tej resoluciji so dobro opisane stanovanjske razmere ob državni meji. Služba finančne kontrole je taka, da se morajo organi često menjati, tako da tudi premožnejši ne morejo misliti na to, da bi si zgradili lastne domove. V omenjeni resoluciji se navaja tudi vzgled Avstrije, ki je potom »Imobilarne banke« na Dunaju na meji povsod zgradila poleg potrebnih uradnih prostorov tudi stanovanja za uradništvo.

Zato Vas, g. minister, vprašam:

1.) Ali Vam je znana resolucija finančnih organov, sprejeta na zborovanju v Marenbergu dne 24. avgusta 1927?

2.) **Ali ste pripravljeni, g. minister, da priznate v teh krajih nujno potrebo, da se zgradijo stanovanja za organe finančne kontrole.**

3.) **Kaj nameravate storiti, da se to, za vse obmejne kraje važno vprašanje čim prej pravilno reši in uredi?**

Prosim pismenega odgovora.

Sprejmite, g. minister itd.

Dr. Ljudevit Pivko, l. r., narodni poslanec.

Izključitev adjutanta Trockega

— *Moskva*, 21. oktobra. Listi objavljajo sklep osrednjega izvrševalnega odbora komunistične stranke, ki izreka izključitev Vujoviča, pobočnika Trockega, iz stranke, ker se ni hotel pokoriti sklepom osrednjega odbora. Vujovič je bil pred kratkim skupno s Trockim izključen iz eksekutive komunistične internacijonale.

V štirih dneh iz Amerike v Evropo

— *Newyork*, 21. oktobra. Mornariški svet poskuša nov model prekooceanskih parnikov, ki bodo vozili iz Amerike v Evropo štiri dni.

Novi predsednik ameriških socijalistov

— *Newyork*, 21. okobra. Ameriška socijalistična stranka je izvolila za predsednika Viktorja Bergerja na mesto umrlega Evgena Debsa.

Aretacija trgovcev s človeškim blagom

Paris, 2 oktobra. s. Policija je aretirala organizirano družbo trgovcev z dekleti, ki ni samo razpošiljala dekleta v javne hiše, ampak izvršila tudi celo vrsto vlomov in tatvin.

Desetletnica sovjetske Rusije

V Rusiji je pričelo praznovanje desetletnice oktoberske revolucije, ki je vrgla socijalistično-demokratično provizorno vlado in ustanovila režim komunistične stranke ter uvedla v Rusiji diktaturo proletarijata.

V Ljeningradu so pričele v palači Uriteki, nekdanji Tavrijski palači, kjer je zasedala svojčas državna doba, oficijelne slavnosti v obliki jubilejnega zasedanja centralnega izvrševalnega odbora sovjetske unije. Na slavnostni otvoritveni seji so pričeli referati posameznih funkcijonarjev sovjetske vlade, ki podajajo bilanco desetletnega dela in postavljajo hkrati program za bodočnost. Projektirane so nadaljne slavnosti, s katerimi naj vsa sovjetska Rusija proslavi desetletnico svojega revolucijonarnega obstanka.

Nihče ne bo mogel brez razmišljanja mimo tako znamenitega dogodka kakor je desetletnica ruske oktoberske revolucije. Vsa evropska politična in kulturna javnost mora hočeš-nočeš pozorno zreti nazaj na dobo desetih let in se zamisliti že v samo dejstvo desetletnega obstoja tako izrazitega borbenega režima kakor je boljševiški. Vsa Evropa, da, ves svet bo prisiljen paralelno s sovjetskimi funkcijonarji delati bilanco o teh letih.

A ta bilanca ni enostavna stvar. Nešteto problemov se skriva v njej, problemov preteklosti, sedanjosti in bodočnosti, enostavnih in kompliciranih; k njim bodo zavzemali različni komentatorji različno stališče, pač v razmerju s tem, kakršno je njihovo naziranje o teoriji in praksi sovjetskega režima.

Ali nekaj je ipak faktorjev, ki so postali že zgodovina in ki jih bodo morali tudi nasprotniki priznati brez bistvene omejitve. Drugi bodo ostali sporni še vedno in zato bo tudi prognoza glede bodočnosti sedanjega režima v Rusiji zelo relativna.

Malo je ljudi, ki bi se mogli danes pohvaliti, da so pred desetimi leti verjeli na desetletno trajanje komunistične vlade. Malo jih je danes, ki bi si upali trditi, da morejo postaviti o nadaljnih desetih letih tako prognozo, da jo bodo kronisti ob dvajsetletnici oktoberske revolucije označili kot točno rešitev uganke.

Kar moremo danes konstatirati kot objektivno, je predvsem dejstvo, da ruska demokratična inteligenca pred desetimi leti ni bila kos situaciji, da se je izkazala slabega političnega psihologa, da ni bila pripravljena na revolucijo v zadostni meri. Prav tako se mora reči o desničarskih socijalističnih skupinah vseh vrst in naposled velja isto tudi o desničarskih meščanskih elementih, ki so se v prvi vrsti udeleževali borbe v vrstah raznih belih gard.

Drug fakt je, da so se boljševiki pokazali spretne v presoji notranje situacije, da so razpolagali z zadostnim kadrom energičnih voditeljev v raznih področjih in da so obnovili v razsulu revolucije razmeroma zgodaj trdno in krepko oblast, ki je relativno kmalu razpolagala z dovolj močno avtoriteto.

Prav tako se mora nadalje priznati, da so boljševiki z občudovanja vredno energijo in gotovo tudi veliko sposobnostjo pričeli z reorganizacijo gospodarskega organizma, da so v tem delu dosegli znatne uspehe, osobito ako se upošteva, da so gradili na razvalinah vojne dobe, državljanske vojne in socijalne revolucije. Uspehi gotovo niso toliki, kakor so bili boljševiški programi in življenje posameznika in celote se ni spremenilo v oni meri, kakor so pripovedovali množicam teoretiki; ali kdor je pazno in kritično zasledoval poročila nevtralnih potnikov po Rusiji, mora priznati, da storjeno delo ni majhno. Če pa je vendarle toliko, da je zadovoljilo mase, to je seveda vprašanje, najtežje vprašanje, od katerega rešitve zavisi silno mnogo, v prvi vrsti pa prognoza za bodočnost.

Popoln neuspeh pa je doživela sovjetska revolucija v svojem programu glede inozemstva. Kakor se je Evropa zmotila v svoji presoji glede trajanja sovjetskega režima, prav tako se je boljševiška revolucija zmotila glede Evrope. Socijalna revolucija ni hotela nastopiti, vsi boljševiški denarni viri, ki so toliko izdali za prevratne načrte v evropskih državah, niso mogli pripomoči do uspeha in danes nimamo poleg Rusije niti ene sovjetske države. In to je drugi problem, ki je osnovne važnosti za eventualne prognoze.

Mnoge države so priznale sovjetsko vlado. Danes se vidi, da to priznanje ipak ni bilo tako odločilnega pomena, kakor so si obetali v Rusiji in se bali n. pr. emigranti. Finančne pomoči iz inozemstva v obliki posojila, ki si ga Moskva želi že tako dolgo, noče biti, in izjema, ki jo pomeni v tem pogledu Nemčija, ne spremeni mnogo na stvari.

Referati vrhovnih sovjetskih funkcijonarjev so jr. bodo seveda optimistični. Ali da ta optimizem ni dovolj utemeljen, to se razvidi že iz ostre kritike boljševiške opozicije, ki je skrajno nezadovoljna z delom in uspehi sedanje sovjetske vlade. In to hudo notranje nasprotje v boljševiški stranki je zopet veliki problem, od katerega rešitve zavisi v obilni meri prognoza.

Ali eno je pri vsem tem najvažnejše. Sovjetska vlada pomeni režim, ki je kljub vsemu naroden, ki je posegel globoko v narodovo življenje, razmajal duhove in s tem vzbudil politično samozavest. Če le kaj, to ne more ostati brez posledic. Naj bo bodočnost sovjetskega režima kakršnakoli, ruski narod se bo ta čas vzgojil za samostojno politično življenje in bo v bodočnosti v usodi Rusije same kakor tudi Evrope zavzel tisto mesto in prevzel tisto vlogo, ki mu gre po prirodnih zakonih.

Znova prepir za prestol v Rumuniji?

Iz Rumunije prihajajo zopet neugodnejše vesti. Niso sicer še zavzele onega obsega, ki bi mogel pomeniti vzrok za vznemirjanje, ali mogle bi se vendar razviti v dovolj veliko neprijetnost državi, osobito pa sedanji vladi in parlamentarni večini.

V vrstah rumunske opozicije je bilo ves čas razpoloženje za odstavljenega prestolonaslednika Karla; tudi priznanje prehoda kraljevskih pravic na njegovega nedoletnega sina Mihaela je akceptirala opozicija samo z rezervo. Sedaj se ponavljajo vesti, da se opozicija, obstoječa iz narodno-agrarne in ostankov narodne stranke, vedno bolj angažira za povratek princa Karla. Pravkar se poroča, da se je kongres radikalne stranke izrekel zanj. Koliko so točna poročila, da je morala vlada poseči že po sredstvu aretacije mnogih vplivnih političnih oseb iz opozicijonalnega tabora, se ne da tako enostavno kontrolirati; mogoče je pri tem mnogo pretiranega, ali popolnoma izmišljene bržkone vendarle ne bodo.

Istočasno s tem javljajo z zapada, da se princ Karel pripravlja na povratek. Tudi te novice morejo biti samo prazne kombinacije, zakaj tako enostavna stvar njegov povratek v domovino ipak ne bo. Ali ako je rumunska opozicija pričela živahnejšo akcijo za spremembo glede prestolonasledstva, ne more biti dvoma, da dela pri tem v sporazumu s samim Karlom. Tudi v tem pogledu javljajo zadnje vesti že konkretnosti o pogajanjih med opozicijo in ekspresto lonasledikom.

Stališče opozicije je razumljivo. V boju proti liberalni večini je popolnoma brez moči in ne more niti upati, da se ji normalnim potom položaj izboljša. V Rumuniji je običajna znana praksa, da dobi vlada, ki prejme od vladarja volilni mandat, v volitvah večino. V sedanji situaciji se opozicija n. more nadejati, da dobi od dvora tak mandat, za tako kombinacijo manjkajo vsi pogoji.

Prav tako pa je gotovo, da bi ekspresto lonaslednik Karel, ako bi se res vrnil domov in zasedel prestol, ne dal zlepa vlade v roke liberalni stranki, ki se je toliko angažirala zoper njega. V tem slučaju bi prišla očividno na vrsto opozicija in bi mogla vendar enkrat prevzeti vlado, izvesti volitve in realizirati svoj program. Kombinacije s Karlom bi bile tedaj zanje zelo ugodne, kakor bi se na drugi strani ekspresto lonaslednik v borbi proti liberalom najbolj s pridom naslonil na narodno kmečko opozicijo.

Ravno zaradi teh medsebojnih odnošajev in kombinacij čuti liberalna vlada, da bi mogle biti zveze med opozicijo in Karlom ipak opasne, kljub temu, da ima vlada trenutno vso moč v rokah in najboljše šanse, da jo obdrži še za nadalje. Poleg vlade politično stranke je tu dvor in je tudi armada, ki moreta v odločilnem trenutku presenetiti in postaviti politično javnost pred odločitve, ki se danes zdijo neverjetne.

Za nas je vprašanje rumunskega vladarja interno vprašanje zaveznika. Vendar ga motrimo pod perspektivo fakta, da so v srednjem Podunavju še vedno, morda še bolj nego doslej na delu elementi, ki hočejo za vsako ceno spremeniti obstoječe stanje. Zato nam ne more biti vseeno, kaka je notranja situacija naših zaveznikov. S tega stališča želimo, da vprašanje prestola ne bi povzročalo novih komplikacij v notranjosti Rumunije ter slabilo njeno moč na zunaj.

Kulturni boj v Nemčiji

V torek se je sestal nemški parlament na kratko zasedanje. Razen razprave o vprašanju reforme uradniških plač in interpelacije o stavki v srednjenemških premogovnikih, je glavni predmet debate osnutek novega šolskega zakona, kot ga je izdelal notranji minister v. Beudell, ki upravlja obenem tudi prosvetni resort. Že mesece in mesece se bije v Nemčiji glede šolskega zakona ostra borba, ki nekoliko spominja na nekdanji Kulturkampf. Nasprotstvo proti klerikalizaciji šolstva se pojavlja ne samo pri opoziciji, marveč tudi v vladni koaliciji sami, kar se je izkazalo na sobotni seji državnega sveta, ki je vladni predlog odklonil s 37 proti 31 glasovom. Če se ne bi našla kompromisna formula, na katero bodo mogle pristati vse stranke desničarske koalicije, nastopi v Nemčiji vladna kriza in z njo razpust parlamenta.

Kot znano, je sedanja vladna koalicija, ki jo v glavnem sestavljajo nemški nacijonalci, katoliški centrum in nemška ljudska stranka, delo dr. Stresemanna, dejanskega šefa ljudske stranke, ki stoji po svojih gospodarskih in socijalnih vidikih na desnici in želi izriniti socijalno demokracijo od krmila ne samo v Reichu, marveč tudi v posameznih deželah, zlasti na Pruskem. Desničarska vlada v Reichu pa je nemogoča brez sodelovanja katoliškega centruma, ki je ječiček na parlamentarni tehtnici. Po dolgotrajnih pogajanjih se je vpdite1j katoličanov dr. Marx, ki je bil pri zadnjih predsedniških volitvah še skupni kandidat vseh republikancev proti feldmaršalu Hindenburgu, odločil, da zataji vso svojo demokratično in republikansko preteklost in pristane na vstop osovraženih ultrareakcijonarnih monarhističnih nacijonalcev v nemško državno vlado. Marx je ta usodni korak skušal tedaj opravičiti z izpreobrnitvijo nacijonalcev, ki so formalno pristali na weimarsko ustavo. Sleherni poznavalec nemških razmer pa je vedel, da ostanejo nacijonalci tudi po tej hinavski «izpreobrnitvi» to, kar so bili: pristaši monarhistične restavracije, revanšne vojne, socijalne in gospodarske reakcije. To so pozneje tudi dokazali s neštetimi izjavami in dejanji.

Kaj je torej pripeljalo katoliški centrum v objem reakcije? Že tedaj se je trdilo in danes ni to pač nikaka tajnost več, da so visoki cerkveni krogi zahtevali ta preokret. Med nacijonalci in centrumom je prišlo do pogodbe, po kateri se uvedejo nove zaščitne carinske tarife v prid agrarni klijenteli nacijonalcev, centrumu pa se ugodi glede dalekosežne prosvetne reforme v smislu nadaljnega občutnega poklerikaljenja šolstva.

Nemški nacijonalci so svoj dobiček od kravje kupčije že pospravili. Prišli so v državno vlado, kjer igrajo kot številčno najmočnejša skupina prvo violino, in njihove protekcijonistične nakane so se izpolnile. Zdaj hočejo priti tudi klerikalci na svoj račun. Zato forsirajo na vso moč novi šolski zakon. Navzlic odklonitvi po državnem svetu je prišel zakonski načrt v prvotni obliki pred parlament.

Nemška ljudska stranka, ki je mati desničarske koalicije, je prišla v neprijetno zagato. Kot naslednici stare kulturno - bojne nacijonalno - liberalne stranke ji ni klerikalni šolski zakon prav nič pri srcu. Ministra dr. Stresemann in dr. Curtius sta nerada in s pridržki pristala na zakonski predlog. Pristaši sami pa proti njemu prav odločno nastopajo in zlasti na deželi vodi ljudska stranka ostro besedno borbo proti vmešavanju cerkve v šolstvo.

Če bi ljudska stranka potegnila tudi v parlamentu z demokrati in socijalnimi demokrati, bi klerikalni načrt gotovo propadel, četudi ni prodrla trditev opozicije, da ta zakon izpreminja ustavo, vsled česar je za njegovo sprejetje potrebna dvetretjinska večina. (Končna odločitev v tem vprašanju pripada državnemu sodnemu dvoru.) V tem primeru bi podal dr. Marx seveda ostavko in nove volitve bi bile neizbežne.

Teh pa se boji tako katoliški centrum kot ljudska stranka. In ravno v tej bojazni tiči najbrž začasna rešitev koalicije. Obe strani bosta skušali najti kak kompromis, ki bo omogočil vladi življenje do srede novembra, ko se sestane parlament na daljše zasedanje. Tedaj pa se odločitvi ne bo več mogoče ogniti.

Komunistični proces v Budimpešti

Budimpešta, 21. okt. d. V razpravi proti komunistom je bil zaslišan obtoženec Golya. Na predsednikovo vprašanje, ali je imela socijalistična delavska stranka tudi komunistično frakcijo, je odgovoril obtoženec pritrjevalno. Pravi njen voditelj je bil policijski svetnik Schweinitzer. (Schweinitzer je vodil preiskavo v celi zadevi.) Nato so bili zaslišani še drugi obtoženci, ki so vsi trdili, da jih je policija s trpinčenjem prisilila na priznanje. Branitelj obtožencev je zato na podlagi od vseh obtožencev proti policiji izmečenih obtožb predlagal, da se proti dotičnim policijskim organom uvede kazensko postopanje zaradi zločina zlorabe uradne oblasti. O tem predlogu bo senat sklepal pozneje.

Španska kraljevska dvojica na poti v Italijo

Madrid, 21. okt. s. Kraljevska dvojica je odpotovala v Barcelono, od koder namerava v kratkem odpotovati v Italijo.

Govorniški rekord Kemal paše

Angora, 21. okt. s. Kemal paša je končal svoj veliki govor na kongresu narodne stranke, ki je trajal 36 ur in 33 minut. Kongres je soglasno sprejel resolucijo, ki odobrava Kemalov govor in mu izraža zahvalo kongresa.

Za miren razvoj angleške industrije

London, 21. oktobra. (lo.) Akcija za ohranitev miru v angleški industriji napreduje zelo ugodno. V kratkem se vrši tozadevno sestanek vodilnih delodajalcev in sveta delavskih zvez. Gibanje za industrijalni mir ima svoj izvor v zadnjem kongresu delavskih organizacij, na katerem se je izrekla želja po razsodišču za mirno rešitev industrijalnih sporov. Včeraj je izdala organizacija delodajalcev resolucijo, v kateri se strinja z željo po industrijalnem miru, izraženo s strani kongresa delavskih organizacij, in povdarja, da bi morali pri tem sodelovati ravno tako delodajalci kakor delojemalci. Včeraj je Macdonald izrazil v Colchestru svoje nade v ugoden potek gibanja za industrijalni mir in povdarjal korist, katero bi imela industrija od mirovne politike.

Rusko-perzijska pogodba

Teheran, 21. oktobra (be). Perzija je odobrila soglasno rusko-perzijsko varnostno pogodbo.

Ameriško pomorsko oboroževanje

Newyork, 21. oktobra (be). Predsednik Coolidge je potrdil novi gradbeni program vojnega brodovja, ki predviđeva gradnjo 10 križark po 10.000 ton .

Litva zaprla poljsko mejo

Varšava, 21. okt. d. Po vesteh iz Vilne so litovske oblasti mejo proti Poljski popolnoma zaprle. Vsak promet v Litvo je prekinjen.

Nemški delavci v Moskvi

Moskva, 21. oktobra (be). Semkaj je prispela nemška delavska deputacija, ki se udeleži proslave desetletnice sovjetske republike.

Zopet potres na Krimu

Moskva, 21. okt. s. Na Krimu je bil zopet močan potres, ki je silno razburil prebivalstvo.

Iz letalskega sveta

Buenos Aires, 21. oktobra (pa). Semkaj sta prispela francoska letalca Costes in Le Brix.

Lizbona, 21. okt. s. Letalo 1220, ki je včeraj ob 6.40 minut startalo, se je zaradi slabega vremena ob 8. uri zopet povrnilo. Posadka upa, da bo mogla jutri odleteti.

Quebec, 21. oktobra (pa). Včeraj so našli po dolgem iskanju letalo ponesrečenega letalca grofa de Lesseps v bližini Val Brillanta popolnoma razdejano.

Velika nesreča z granato

Milan, 21. oktobra o. V vojašnici 77. pešpolka v Brescii se je pripetila davi huda nesreča. Neki poročnik je štirim stotnijam razlagal sestavo ročne granate, ki ima solzen učinek. Vsled neprevidnega ravnanja pa mu je petarda eksplodirala v roki in so drobci ranili 33 vojakov, poročniku pa je odtrgalo obe roki.

Naši kraji in ljudje

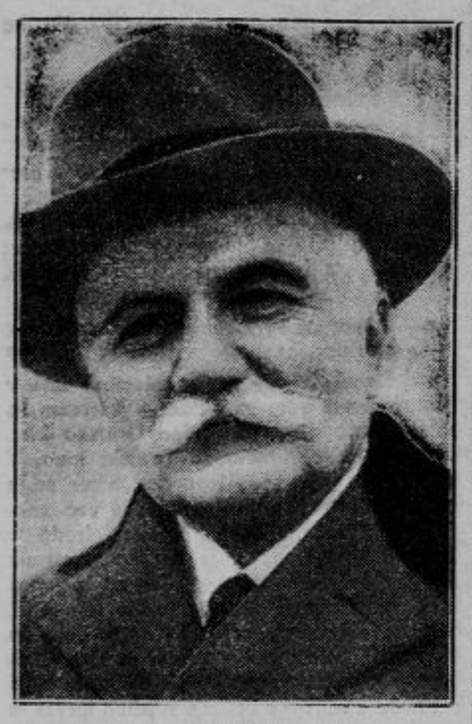

Ljuba Davidović

Še semenišče so dali Nemcu v popravilo

Maribor, 21. oktobra.

Naša razkritja o oddaji milijonskega dela nove hiše v Rogaški Slatini nemškemu stavbeniku Kiffmannu, so zadela klerikalce v živo. Odpor proti vodstvu SLS v vrstah nacijonalnih katoliških starešin, ki je že dolgo časa latenten, se je zadnji čas le še povečal. Vest, da oblastni odbor kar na debelo podpira nemški velekapital, ki že itak duši narodno gospodarstvo v Mariboru, pa je narodne kroge v SLS tako ogorčila, da klerikalni listi niso upali niti braniti oblastnega odbora, ampak so prešli težke očitke po svoji stari navadi z osebnimi napadi na «Jutrovega» dopisnika.

Poročajo nam pa od vseh strani, da je bilo najmanj umestno, oddati ravno Kiffmannu dela v Rogaški Slatini, ker je ravno ta tvrdka najbolj germanska. Stavbenik Kiffmann ima povrh tega v svoji službi še tudi obrtnike, odločne Nemce, ki delajo pod svojim obrtnim listom edino za Kiffmanna in jih le Kiffmann plačuje in tudi njihove delavce, tudi zgolj Nemce, ki potem niti pred sodiščem nočejo govoriti slovenski, čeprav znajo. Nedavno se je zgodil kričeč primer, da ključavničar tvrdke Kiffmann ni hotel znati slovenski pred sodnikom.

Klerikalci torej z oddajo milijonskih stavbenih del Nemcem ne podpirajo samo nemškega velekapitala, ampak ubijajo tudi slovenske obrtnike, ki imajo itak skrajno težko stališče. Ravno tako delajo klerikalci tudi pri mariborski občini, kjer se morajo slovenski obrtniki še težje boriti proti nemški konkurenci, da dobijo kako delo. Po vsem tem torej ni čudno, če se naša obrt in trgovina v Mariboru tako slabo razvija. Še celo semenišče so dali klerikalci Nemcu v popravilo. Kako bi šele izgledalo na občini, če bi jo čisto zavladali klerikalci in Nemci!

Otvoritev planinske koče na Sv. Planini

Trbovlje, 21. oktobra

Podružnica SPD v Litiji se je pričela kot najbolj agilna podružnica v Posavju zelo živahno udejstvovati. Po njeni zaslugi se bo vršila v nedeljo, 23. t. m., otvoritev planinske koče na Sv. Planini.

Sv. Planina leži na severu med Zagorjem in Trbovljami. V primeri s Sveto goro, zelo priljubljenim izletniškim krajem, ima to prednost, da jo obdajajo lepi smrekovi gozdovi. Pod kočo se razprostirajo pašniki, ki vzbujajo smučarjem najlepše nade za zimsko sezono. Že sedaj se vrše priprave, da postane Sv. Planina važen smuški teren. Obširne smuške poljane, ki ne zahtevajo za dostop skoraj nikakega napora, so kakor nalašč ustvarjene za sportnike. Pripominjamo še, da bo koča na Sv. Planini oskrbovana prav dobro in poceni vse leto.

Najugodnejša pot na Sv. Planino je iz Trbovelj. Od zadnje avto-postaje na Glavnem trgu se vzpenjaš po markirani precej položni poti. Po dveh urah ne prehudega napora dospeš na vrh, kjer si obilno poplačan za turo. Nudi se ti prekrasen razgled. Kum, ki ga loči le Savska kotlina, bi domala dosegel z roko. Na nasprotni strani se dviga njegova posestrima Sv. Gora in vmes leži kakor na zelenem krožniku Čemšenik, nad katerim se vzpenja Velika ali čemšeniška planina. Zadivljen si nad vso to lepoto. In ko nehote pogledaš pod seboj, vidiš skozi gost črn pajčolan dima razmetane hiše, ki se leskečejo kakor belo poslikane otroške hišice. To so Trbovlje.

Par metrov nad kočo je vršiček, še tja zlezeš in se diviš razgledu, ki se ti odpira po Savinjski dolini, od koder te pozdravlja gora Olika. Če je količkaj prida solnca, se boš razgalil in zleknil ter se dal božati od solnčnih žarkov, uprt s pogledom v božansko lepoto matere narave.

Za pot, ki si jo misliš zbrati za povratek, ne boš prav nič v zadregi. Najbližje je na Zagorje, če pa ti dopušča čas, zlezeš še na Veliko planino, odkoder se napotiš preko Cemšenika v Zagorje. Po grebenu na Mrzlico je pot enako bogata z razgledi. Izbire dosti.

Kdor hoče spoznati nov košček lepega našega Posavja, bo šel v nedeljo gotovo k otvoritvi nove planinske koče. Železniška zveza je zelo ugodna, tako za one iz Ljubljane, kakor tudi iz Maribora in Zagreba. Svojo udeležbo so do sedaj javili številni planinci. V večjem številu se udeleže otvoritve hrvatski planinci, včlanjeni v »Hrvatskem planinskem društvu« ter planinskem klubu »Runolistu«. Otvoritev se bo vršila okrog poldne. Planinci, pridite, saj je koča vam namenjena!

Nesreča s samokresom

Kranj, 21. oktobra.

Preteklo noč se je pripetil po nesrečnem naključju v bližnji vasi Velesovo nad Kranjem dogodek, ki je vzbudil zaradi tragičnega efekta veliko senzacijo med vaščani. Tudi topot je zahtevalo ravno med prijatelji neprevidno ravnanje s smrtonosnim orožjem svojo žrtev.

Pri gostilničarju Cirilu Sajovicu, ki ima tudi mesarijo in trgovino, se je sinoči nahajal njegov dobri prijatelj Andrej Juvan, 18 letni kovaški učenec, doma iz Češnjevka, občina Šenčur. Bilo je okrog 23. ure, ko je Sajovic, star 24 let, razkazoval prijatelju Juvanu samokres. Med manipuliranjem se je revolver po nesreči sprožil in je krogla zadela Juvana ter mu prestrelila trebuh. Nesrečni izid je vse navzoče silno prestrašil. Pripeljali so najprej zdravnika dr. Mayrja iz Cerkelj, ki je ranjenca takoj obvezal. Nato so Juvana prepeljali z vozom v Kranj. Na rešilnem oddelku tukajšnjega prostovoljnega gasilskega društva je prišel, dasi težko ranjen, k zavesti. Okrog 3. ure zjutraj pa so ranjenca prepeljali z rešilnim avtomobilom v ljubljansko bolnico. Stanje ranjenega Juvana je kritično.

Jesensko solnce okoli Triglava

Slavospev nemškega turista našim planinskim krasotam.

Letos smo imeli v slovenskih letoviščih izredno mnogo Nemcev. Pretežna večina njih je bila prvič med nami. Da jim je med nami prijalo in da so jim naši kraji zelo ugajali, smo čitali v številnih spisih, ki so izšli tekom sezije v nemških dnevnikih in revijah.

Posebno simpatičen opis Bleda, Triglava in Bohinja je objavil te dni pod gornjim naslovom v dnevniku »Leipziger Neueste Nachrichten« g. I. Silling-Wiesner. Naj navedemo iz daljšega članka, ki je ves prežet navdušenja za Slovenijo, nekaj stavkov.

»Naš avto je brnel po slovanski zemlji, po stari kulturni cesti med Ljubljano in Trbižem. Čedno zgrajena mesteca, vasi, polne sadovnjakov in vinske trte, široka polja, na katerih spravljajo zadnje pridelke slovenske žene v dolgih, temnih jopah in pisanih rutah. Zrak trepeče v jesenskem blesku; vonj sadja in vina je v njem in hladnejša sapa iz bližnjih gorskih dolin prinaša prijetno rezek vonj jelk in dehtečih zelišč toplo obsolnčenih obronkih. Hitreje in hitreje se odvija beli pas deželne ceste in se potopi nenadoma v svetle sence plesočih vrst topolov. Obilje zelene barve plane v nas, drevesni orjaki, vrtovi v barvnem migljanju, pisane skupine hiš, potem blesteča vodna površina: Bled v Sloveniji, najsevernejšem delu nove jugoslovenske države . . . Pravljična pokrajina, ki spada med najlepše alpske pokrajine in ki razvija svoj najmočnejši čar zlasti v jesenskem času, ko se umakne vse preveč vroče solnce z jezera in gora ter je vsaka senca učinkovito poglobljena in se pokaže vsaka oblika v blesteči konturi . . .

Obvladovalec te scenerije pa je Triglav, temna pravljična gora; skalnati labirint groteskne divjosti, ki dviga tu s tremi vrhovi svojo blestečo snežno glavo v zrak, kakor oni bog, pa katerem so ga nekoč imenovali. Slovanski narodi so častili tu svoj troglavi idol — Triglava, in prastara svetišča so bile najbrže one nedostopne višine, o katerih še danes govore slovenske bajke in pravljice. Često se je fantazija slovanskih pesnikov navduševala ob njih, toda nobena pesem o Triglavu ni mogla doseči slovesa »Zlatoroga«, ki ga je napisal nemški poet sredi pokojne blejske idile. Prijazno pozdravlja na glavni cesti spominska plošča Rudolfa Baumbacha (ki je l. 1874. tu spesnil »Zlatoroga«), nemškega gosta in mu nudi prvo dobrodošlico v tuji deželi.

Morda je omembe vredno, da so Nemci iz Nemčije v novi Jugoslaviji zelo zaželjeni obiskovalci, da se povsod govori nemški in da v elegantnem, mednarodnem kopališčnem življenju Bleda naletiš predvsem na Dunajčane; stara in nova Avstrija mirno pomešani, z vedno enakimi ljubeznivimi oblikami občevanja . . .

Svojemu milemu južnemu podnebju se zahvaljuje Bled, da prav za prav ne pozna popolnoma mrtve sezije, kajti že kopalna doba sega od zgodnje pomladi pozno v jesen, ker se jezero hrani s toplejšimi izvirki, a dotokov gorskih vod ni . . . Velike atrakcije so v divji krasoti kakšni dve uri oddaljenega Vintgarja s šumečimi vodopadi, potem v Bohinju. Bohinjsko jezero se imenuje od skal obdano alpsko jezero; z njegovega divjega in prijaznega obrežja se lahko vidi prav blizu v mračni obraz starega Triglava« . . .

Nismo navedli vsega, kar je napisal nemški pisec o krasotah okoli Triglava, ali že ti stavki nam povedo, da ima blejsko letovišče lepo bodočnost, če bodo vsi činitelji tujskega prometa še bolj kakor doslej stregli zahtevam modernih letovišč.

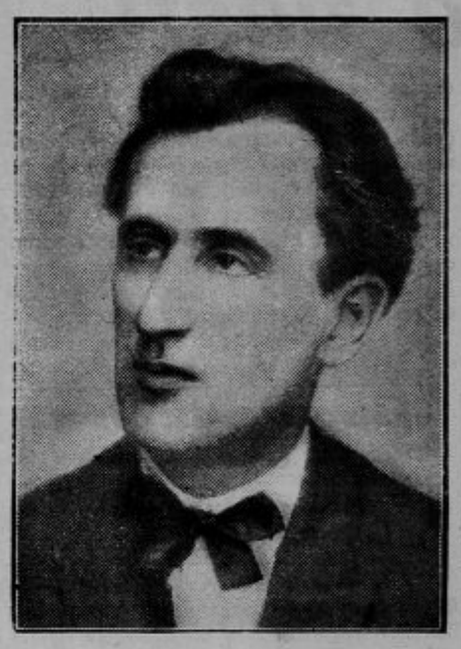

Srečko Kumar

nocoj dirigira koncert zagrebškega «Kola», ki izvaja tudi v inozemstvu priznani dr. Širolin oratorij «Život i spomen slavnih učitelja Svete braće Ćirila i Metodija, apostola slavenskih».

Lojzka v čebru

Ljubljana, 21. oktobra.

Bilo je davi, zgodaj zjutraj, ko je svetloba prepodila jutranji mrak. V majhni sobici na dvorišču predmestne hiše, zidane v dveh predelih, zvezane s trebušasto streho, je ugasnila luč. Kmalu zatem je v nekih vratih za zidom zaškripal ključ, ki mu je sledil pritajen šepet, nakar je nekdo glasno zakašljal, potem pa je hušknila čez dvorišče naglih korakov na cesto Lojzka.

Pred hišo je kostala samo za hipec, pazno ogledujoč na obe strani, nakar se je odtrgala od zida hiše. Korakala je naglo proti mestu, se ustavila pri prvem peku in kupila tri še tople žemlje. Potem je hitela naprej, se znašla v dežju na trgu, kjer se je jela znova ozirati za druščino. Včasi se ji je zazdelo, da jo stresa mraz, zato se je skušala stiskati med gnečo. Rok tedaj ni tiščala v žepih, marveč je sumljivo tipala okrog, prepričana, da je v tujih žepih topleje. Imela pa ni prave sreče. Zatorej se je čez čas umaknila pod kostanje in nato pod streho neke bližnje hiše.

Svet se ji je zdel pust in neprijazen. Kmalu jo je pričelo zopet stresati, nakar se je odločila in stopila v »amerikanski« bar na čaj, ki si ga je dala »cepiti« z močno dozo žganja.

Tavala je precej omamljena sem in tja in zašla spet v predmestje. Zavila je v neko temno vežo ter prekoračila hodnik. Stala je pred nekimi vrati, kar je iz prvega nadstropja nenadoma pridrvel po stopnicah mlad frkolin, ki se je v temi zaletel v preplašeno Lojzko. Ona je takrat že držala v rokah lep dežnik, ki je stal pred vrati, in je hotela izginiti čim prej odtod.

Toda smola! Istočasno, ko se je zadrevil v njo mladi pobalin, so se odprla vrata stanovanja in pojavila se je neznana dama. Zakričali so vsi trije naenkrat: fantič, vsa zmedena Lojzka in neznana dama . . . Pobič je kriknil tresoč se od strahu: »Arka luj . . . mamaa!« . . . Lojzka: »Marička pomagaj!« . . . Dama pa: »O, ti ciganka, moj dežnik!«

Vsi trije so se hoteli zavrteti na petah, a hodnik se je vsem zazdel nekam tesen; nenadoma je nekdo zacepetall, nakar je sledil zamolkel padec, ki je izzvenel v oster pljusk. Vsi trije so zakričali še enkrat, nakar je neki četrti užgal električno luč. Prihiteli so še drugi ljudje in končno odnekod tudi stražnik, ki je dvignil Lojzko iz velikega čebra, namočenega s perilom. Še mokra je krčevito objemala dežnik. V spremstvu škodoželjnih ljudi je morala vsa mokra Lojzka s stražnikom na policijsko direkcijo, kjer se je sušila v zaporu dobre pol ure, nato pa je stopila pred dežurnega uradnika.

»Lojzka C. z Gorenjskega, ha?«

»Mm!«

»Tatica in vlačugarica! Mlada in čedna, kaj, pa ti bolj diši postopanje, grešna ljubezen, lahek zaslužek vse prej, kakor pošteno delo!«

Lojzka se takoj razjoka, pove doživljaj pretekle noči, opiše pot na trg, ne pozabi omeniti močnega čaja, samo se ne spomni točno na ukradeni dežnik, a spomin se ji zopet osveži pri mokrem čebru. Govori takole:

»Da sem izgnana iz ljubljanskega policijskega okoliša, mi je seveda znano! Vem, da bi morala biti zdajle nekje drugje, kakor v Ljubljani in da bi se morala predvčerajšnjim odpeljati s prisilnim potnim listom v K.«

»No, pa?« vpraša uradnik.

»No, z magistrata me je spremljal nekdo na kolodvor in mi kupil listek. Nato je odšel. Jaz pa, mesto da bi se odpeljala, sem stopila na nasprotni strani zopet iz vagona in odšla nazaj v mesto. Odgonski potni list sem poslala v K. kar po pošti. Nato sem hodila zopet po mestu in imela rada samo dva fanta . . .«

»Bo kar dosti!« jo je prekinil dežurni, si vse natanko zabeležil in Lojzka z Gorenjskega, navihana Lojzka, ki je svoječasno služila v mestu in pozneje obiskovala skrivoma stanovanja bivših gospodinj ter kradla vse od kruha do puranov in gosi v drvarnicah ter oblek pri raznih svojih znankah, je morala iti zopet pokušat ričet v mrki del justične palače ob Miklošičevi cesti.

Za spomenik kralju Petru I. v Ljubljani.

so darovali: Rude in kovine, Ljubljana 2000 Din; Čemažar in drug, Ljubljana 500 Din; občina Radenci 300 Din; A. Ebenspanger, Ljubljana 300 Din; občina Moste 250 Din; po 200 Din: občina Hotič; Majcen Ciril, Zidani most; Oberwalder in Keller, Domžale; Pengov Ozvald, Ljubljana; Hranilno in posojilno društvo, Ptuj; po 100 Din: občina Svetina; občina Radomlje; občina Dane; Legat A., Ljubljana; Rupreht Janko, Trebnje; dr. Jenko Andrej, Št. Vid; Besednik in dr., Ljubljana; Janič Maks, Celje, Cukala Maks, Sv. Jurij ob Taboru; Peters H. Ljubljana; Cvikl Janez, Ptuj; Lesna družba Ribnica; Klemenčič Jakob, Šoštanj; Zalar Matija, Ljubljana; Beniač Fedor, Maribor; Vale Maks, Št. Jurij; Schiava Fani, Ljubljana; Valjčni mlin Medlog pri Celju; po 50 Din: Kolenc Franc, Mokronog; Kühar in Zemljič, Maribor; Palovec Franc, Ljubljana; Pečlin Ivo, Komenda; Vukan Ludvik, Dol. Lendava; Gajšek Florjan, Loka; Pirh Emil, Ljubljana; Florjančič Karl, Celje; Mozetič Josip, Ljubljana; Herman I., Štore; Mikl Franc, Sv. Marjeta; občina Kapla; občina Trebelno; po 30 Din: Tenente Rudolf, Ljubljana; Magister Vinko, Ljubljana; Dereide Bogdan, Sv. Lenart; po 25 Din: občina Moravče; Hranilnica in posojilnica Dragatuš; po 10 Din: Marolt Karl Gorenjavas; Čede Franc, Sv. Peter; Karbaš J., Gor. Radgona; Podgoršek Jožef, Vrbno; 5 Din LukačJosip, Rakovci.

Popolnoma novo!

Danes premijera senzacijonalnega filma

TAJINSTVENA VILA

Kriminalna drama iz velemesta po znanem romanu Artura Landesbergerja.

V glavni vlogi šampijon atletov

Maciste

Tajinstveni vlom v vilo. — Mukapolno zasledovanje krivcev. — Maciste se zaljubi v lepo dekle, ki mu jo skušajo ugrabiti skrivne moči. Zmaga pravice in ljubezni.

SENZACIONELNO! TAJINSTVENO! DUHOVITO.

Predstave ob 4, pol 6, pol 8 n 9.

Tel. 2730. Kino DVOR

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!

Sijajno! Veselo! Razkošno! Zabavno!

Harry Liedtke
Eda Croy

Hans Junkermann, Paul Westerstein, Adele Sandrock, Paul Heidemann — vsi v kolosalni in razkošno opremljeni veseloigri

Ljubica

Krasna jako napeta vsebina — Naravni posnetki iz Dunaja. — Pri vseh predstavah pomnoženi orkester. — Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Elitni kino Matica. Telefon 2124.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sobota, 22.: Zaprto.
Nedelja, 23.: «Idealni soprog». Izv.
Pondeljek, 24.: «Hlapec Jernej». C.

Ljubljanska opera

Sobota, 22.: Zaprto.
Nedelja, 23.: «Rigoletto». Izv.
Pondeljek, 24.: Zaprto.

Šentjakobski gledališki oder

Sobota, 22.: «Lokalna železnica».
Nedelja, 23.: «Lokalna železnica».

Mariborsko gledališče

Sobota, 22.: «Pygmalion». A.
Nedelja, 23.: «Bajadera». Kuponi.
Ponedeljek, 24.: «Bobbijeva poslednja noč». (Gostovanje Dunajčanov.)
Torek, 25.: «Strahovi». (Gostovanje Dunajčanov.)

Šentjakobski gledališki oder naznanja, da je današnja predstava komedije «Lokalna železnica» namenjena abonentom in drugemu občinstvu, jutrišnja predstava pa je izven abonmaja. Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu. Predprodaja vstopnic za nedeljsko predstavo pa je od 10. do 12. dopoldne v Šentjakobski knjižnici.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, dne 23. oktobra se uprizori v Mariboru opereta «Bajadera». Za predstavo veljajo tudi kuponi.

Mariborska opera je otvorila letošnjo sezono v etrtek z novo naštudirano Verdijevo opero «Traviato». Publika je tudi našo opero simpatično sprejela. Gledališče je bilo čisto polno. Predstava je kljub znatni redukciji v moškem ansamblu zadovoljivo uspela, čeprav so nekatere uloge peli gospodje iz drame. Vsa moč predstave je slonela na ramenih Franje Burjeve (Violetta), Petra Burje (Alfred), FranjaNeralića (Alfredov oče) in operne novinke Pavle Udovičeve (Flora). Velik napredek je glasovno pokazal gosp. Burja; tudi v igri se je živahneje kretal. Prav tako je zadovoljila ga. Franja Burjeva in zlasti gosp. Neralič. Udovičeva pa kaže, da bo gosp. ravnatelj Mitrovič, ki je moral seve zopet ponovno na oder, njen talent kmalu dobro razvil. Režija je pokazala živahen tempo, scenerija je storila svoje, tako da je bila publika res prijetno iznenadena. Če upoštevamo razmere z neštetimi težavami, v katerih živi naše gledališče, je Maribor lahko ponosen, da ima takšne operne predstave.

Mascagni v Pragi. Italijanski skladatelj P. Mascagni se je dne 18. t. m. mudil v Pragi. Dirigiral je Verdijev «Requiem».

Premijera «Ljubezni do treh oranž» v ljubljanski operi

G. Niko Štritof se je zaljubil že lansko leto v te tri oranže. Vem, da je skušal za njih vprizoritev zainteresirati naše glasbene zavode, vse glasbenike, vse, ki jim je in ki jim mora biti mar napredek naše opere. Vsled raznih težav je moral s svojim načrtom počakati. Med tem pa je opero nosil vsak hip v glavi in v srcu. Prevedel jo je iz ruskega jezika prav srečno in gladko ter letos začel takoj v začetku sezone s pripravami za vprizoritev. Šel mu je predvsem z vsem svojim vplivom in znanjem na roko direktor g. Polič ter mu je stal s svojo pomočjo ves čas ob strani. Vsled izredno apartne in vsakemu spočetku težko dostopne in razumljive glasbe je moral g. Štritof premagati nevoljo solistov, zbora, celo orkestra, toda, čim dalj je s svojimi pomočniki prodiral v globino te, glasbeno izredno samosvoje in trpke ter krhke muzike, tem bolj so se ljudem odpirala ušesa, tem širše se odkrivalo srce. Ni čuda tedaj, če je današnji končni triumf zasluga prav vseh, seveda pa v prvi vrsti zmaga dosledno energičnega, nepopustljivega, moderno orijentiranega dirigenta. Publika je to danes globoko občutila ter prirejala g. Štritofu viharne ovacije. Pridobil si je s vprizoritvijo za moderno glasbo in posebej še za renome naše opere nepoplačljivih zaslug, zase pa ime našega najmodernejšega dirigenta.

Vprizoritev je bila v vsakem oziru sijajna. Slike naravnost prekrasne. Zanje sta delala tako slikar prof. Vavpotič in arhitekt upravnik g. Kregar. G. Skrušny pa je njih načrte preimenitno izpolnil. Toliko smotrene, pestre barvitosti slik, kostumov, mask itd. na našem odru še nismo videli. To je v resnici bajka iz devete dežele. In to, pa prav nič drugega hoče tudi biti. Za njo ni ničesar prikritega. Carlo Gozzi je, hoteč izpodriniti v drugi polovici 18. stoletja françoski vpliv in okus, dramatiziral celo serijo bajk v romantičnem smislu, ki jih je imenoval »Fiabe«. Z dramatiziranjem bajke o treh oranžah (»Fiaba dell' amore delle tre melarance«) je ustvaril novo vrsto del pod imenom »Fiabe dramatiche«. Res, da je v tem delu skrito mnogo sarkazma in zasmeha tedanjih napihnjenih verzov Galdonija in drugih, res, da se je Gozzi že tedaj norčeval iz publike, ki želi zdaj tragike, zdaj lirike, zdaj komičnih stvari itd., kakor je to še dandanašnji, toda za samim pravljičnim dejanjem ni skritega ničesar. Gozzi je imel veselje parodirati pravljico, a jo vendar odeti v blestečo romantično obleko. Slovanski naturi lastno nagnenje k romantiki je napotilo tudi Prokopjeva k Gozziju. Že prej je komponiral pravljičnega »Le Boufon«, Anderzuovo pravljico »rački«. Tudi Stravinski je ljubil in še ljubi pravljične snovi, n. pr. Žar ptica, Petruška, Zgodba o soldatu itd., ali Rimski Korsakov, Čajkovski in še mnogi drugi slovanski skladatelji. Za Prokofjeva je morala tedaj imeti snov »Treh oranž« izredno privlačno silo, ker je z njo lahko dal krepkega duška svoji sanjavi, pa zopet k posmehu, satiri, sarkazmu, nagnjeni muzikalni duši.

Sijajna, mavrično blesteča je ta glasba. Odpri ušesa, pij to zdravo, kot domača ruska zemlja dehtečo cvetje, ki se preliva in koplje v razkošnih nedosežno krasno begajočih valih in kmalu se ti odpre razumevanje za njo, kmalu jo vzljubiš in zdelo se ti bo čudno, da je nisi ljubil že iz prvega trenotka. Kakor sladak strup je, ki se sprva upira, a si pozneje bolan, če ga nimaš.

Nisem pričakoval, da se bo publika takoj do strehe vnela. Ne! Toda vem, da se bo vnela, ako pojde poslušat to muzikalno, čudežno odkritje še in še.

Vsi, prav vsi od kulisnega delavca do Štritofa so danes storili več, kakor je bila njihova dolžnost. Ne morem, ne smem raztrgati celoto. Vsem prav vsem gre moje iskreno priznanje. Skušal pa bom po reprizi opozoriti na posamezne, nad druge uspele trude, na lepote, ki to zaslužijo še posebej na nekatere malenkosti, s kojih izpremembo bi dosegla opera še sijajnejši uspeh, če je to sploh mogoče. Že danes pa je vsa naša opera s »Tremi oranžami« povabljena v Zagreb, kar naj bo višek priznanja za današnjo zmagovito premijero. —č.

Rekvijem za jazz - glasbo. Češki skladatelj E. S. Burian je zložil rekvijem za jazz-orkester. Kompozicija se bo prvič izvajala v Pragi, kjer vlada za njeno izvedbo velikansko zanimanje. Nekateri glasbeniki izjavljajo, da bo produkcija zelo učinkovita in da ne bo ni malo motila svečanega sloga, v katerem je skladba napisana.

Srečke za V. razred (milijonski) so dospele.

Vse naše igralce prosimo, da si srečke obnove do 5. novembra, ker bomo neobnovljene takoj prodali novim igralcem. Žrebalo se bo nepretrgoma do 30. novembra. Izžrebane naše srečke bomo sproti priobčevali v „Jutru".

Nekaj srečk za ta na visokih dobitkih bogati razred ni bilo v četrtem razredu obnovljenih in so naprodaj onim, ki žele biti deležni milijonov V. razreda.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 19.

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Upravnik državne bolnice za ženske bolezni in upravnik babiške šole v Ljubljani dr. Alojzij Zalokar je pomaknjen v 7. skupino I. kategorije. Poštni uradnik Ljudevit Vavpotič je po službeni potrebi iz Beograda premeščen k poštnemu uradu Novi Sad 1. Trajno je upokojen Janko Pogačnik, blagajnik delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

* **Pomorski muzej v Splitu.** »Jadranska Straža« je razvila živahno akcijo za ustanovitev pomorskega muzeja v Splitu. Zbranih je že lepo število muzejskih predmetov. Za muzej, ki se zgradi na Marjanu, je ministrstvo prosvete odobrilo znaten prispevek.

* **Uredba o učiteljskem disciplinskem sodišču razveljavljena.** Kakor se uradno razglaša, je minister prosvete začasno razveljavil uredbo o učiteljskih disciplinskih sodiščih, ki je stopila v veljavo dne 1. maja letos ter v celi državi izzvala pri učiteljstvu veliko nezadovoljstvo.

* **Na zagrebškem vseučilišču** je bilo 15. t. m. zaključeno vpisovanje. Kakor poročajo iz Zagreba, je bilo na vseh sedmih fakultetah vpisanih skupno nad 3800 slušateljev in slušateljic. Največ slušateljev je iz Hrvatske in Slavonije ter iz Bosne in Dalmacije. Največji prirastek slušateljev je na veterinarski fakulteti, dočim se je število medicincev nekoliko zmanjšalo.

* **Študij naših dijakov v inozemstvu.** Glasom razpisa ministrstva prosvete si morajo vsi naši dijaki, ki žele študirati v inozemstvu preskrbeti v to svrho odobrenje ministrstva prosvete.

* **Evropski vozni red.** Že teden dni se v Pragi vrši za evropski promet važna konferenca vseh evropskih držav, ki ima nalogo, da določi vozni red za poletno sezono 1928. ter promet takoimenovanih direktnih vagonov. Našo državo zastopajo na tej konferenci pomočnik generalnega direktorja državnih železnic ter po en zastopnik oblastnih železniških direkcij. Glede vlakov »Orient-ekspres« ne bo posebnih izprememb. Za nas v Jugoslaviji pa je važno, da se nekoliko izboljšajo naše zveze z Dunajem in Berlinom. Tudi naše Primorje dobi nekoliko boljših in hitrejših zvez.

* **Zdravljenje uradnikov v državnih bolnicah.** Glasom pravilnika o izvrševanju odredb finančnega zakona za leto 1927-28 se ne smejo dovoljevati nikakršne ugodnosti za zdravljenje v bolnicah. Državni uradniki se smejo zdraviti v I. in II. razredu samo če plačajo vnaprej razliko med takso za zdravljenje v III. razredu in takso onega razreda, v katerem se zdravijo. Taksa za zdravljenje v vseh bolnicah znaša za I. razred 100 Din za II. razred 75 Din dnevno. Taksa za zdravljenje v III. razredu znaša v bolnicah Brežice, Slovenjgradec, Murska Sobota in Ptuj po 28 Din, Ljubljana, Maribor in Celje po 30 Din, Čakovec po 25.20 Din, Kandija, Novo mesto in Krško po 20 Din dnevno.

* **Železniška nesreča pri Blanci.** Včeraj ob 19.05 je na progi med Blanco in Sevnico povozil tovorni vlak št. 654 vola. Žival se je vračala s paše in zašla na progo, ko je vlak ravno privozil nasproti. Kolesa lokomotive so neusmiljeno zgrabila žrtev in jo razmesarila. Vlakovodja je takoj ustavil vlak. Ko pa je vlak po kratkem postanku hotel zopet kreniti dalje, je izstopil tovorni vagon, zaradi česar je bila proga do 21. zaprta za vsak promet. Beograjski brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob 20.47 je imel zaradi tega nad 2 uri zamude.

Olajšana plačila

brez poviška cen nudi državnim nameščencem vsa oblačila za dame in gospode konfekcijska in modna trgovina

F. LUKIČ, Ljubljana,

Stritarjeva ulica 9.

* **Razpisan mesta v sodni službi.** V Mariboru se odda služba namestnika državnega pravdnika, odnosno služba namestnika, ki bi se izpraznila zaradi oddaje te službe v območju višjega državnega pravdništva v Ljubljani. — Pri okrajnem sodišču v Mariboru se odda eno mesto okrajnega sodnika in tri mesta sodnikov, pri okrajnem sodišču na Vranskem pa sodniško mesto.

* **»Ženski svet«** za oktober 1927. prinaša sledečo vsebino: Milica Schaupova: Aneta Droste-Hülshoff. — Aleksandra: Mati. — Lea Faturjeva: Junakinja zvestobe. — Cerkvenik: Esfira. — Rehar: Rodni zemlji. — Ciril Jeglič: Kje so moje rožice. — Franjo Neubauer: Mrak. — Marica Koželjeva: Žena in mati v zgodovini. — Prof. Wilne: Dete in glasba. — Naša deca. — Izvestja. — Ženski svet. izhaja vsak mesec in stane za Jugoslavijo letno Din 64. Uprava lista je v Ljubljani, Karlovška cesta 20.

* **Nevaren zlikovec prijet v Novem mestu.** K poročilu o aretaciji Edvarda Uršiča, ki so ga že dalje časa zasledovale beograjske oblasti, nam sporočajo, da je Uršiča aretiral orožniški podnarednik Franc Čič iz Mirne peči, za kar gre zasluga tudi orožniškemu podnarednika Gašperju Ogrinu, ki je orožniško postajo v Mirni peči pravočasno obvestil o prihodu zlikovca.

* **Stekel pes ogrizel 14 oseb.** Od Puščave do Bistrice pri Pušah ob Dravi je tekom enega tedna steklina osumljen pes ogrizel 14 oseb. V Pasteurjevem zavodu v Celju so res ugotovili steklino. Najbrže je s steklino zastrupljenih še več neprijavljenih oseb in živali.

Bogata izbira

ulstrov, raglanov, mikado in vsakih drugih oblačil dobite najceneje pri tvrdki

Davorin Bizjak

Ljubljana, Stari trg štev. 8

* **Avtomobilska nesreča dr. Kulčarja.** Iz Opatije se je predvčerajšnjim zagrebškim listom poročalo, da se je v nekem opatijskem hotelu ustrelil znani zagrebški odvetnik in sportnik dr. Gjuro Kulčar. Kakor naknadno doznavamo, dr. Kulčar ni izvršil samomor, res pa je, da se je poslovno mudil v Opatiji ter da je, vračajoč se z avtomobilom preko Ike na Sušak, po nesrečnem naključju padel iz avtomobila ter zadobil pri padcu precej težke notranje poškodbe. Z istim avtomobilom se je vrnil v Zagreb in se zdravi sedaj v domači oskrbi.

* **Plaz na železniškem tiru.** Osebni vlak, ki je v četrtek dopoldne s sarajevske postaje vozil proti Višegradu, se je na odprti progi moral ustaviti, ker se je zaradi trajnega deževja udrl plaz in zasul progo. Šele proti večeru je bil promet zopet upostavljen.

Revija čevljev

vseh športnikov, smučarjev, lovcev in turistov za to sezijo naj bo stroga. Če so potrebni novi čevlji potem naj kupi vsak najboljše **gojzerje** ali druge **športne čevlje** pri

J. BRAJER, Ljubljana, Breg štev. 1.

* **Pri želodčnih težavah,** gorečici, pomanjkljivem občutku gladu, zabasanju črevesa, tesnobi, tresenju udov, pomanjkanju spomina povzroči kupica prirodne grenčice »Franz-Josef« pri vsaki starosti in spolu točno poživljenje oslabele prebave. Zdravniška poročila iz vročih dežela slave vodo »Franz-Josef« za važen pripomoček tudi proti griži ter obolelosti želodca, ki nastopijo kot posledica mrzlice. 68

* **Obleke kemično čisti,** barva in plisira tovarna Jos. Reich. 204

* **Že jeseni** je treba zatirati škodljivce ter mah in lišaj na sadnem drevju s **Chemotechne Arborinom.** Nudi drogerija Gregorič-Sanitas, Prešernova ulica 5. Ljubljana. 1580

Iz Ljubljane

u— **Osemdesetletnica uglednega ljubljanskega meščana.** Danes slavi eden najstarejših ljubljanskih meščanov g. Karel Dostal tapetniški mojster, telesno in duševno popolnoma čil in krepak svoj 80. rojstni dan. Slavljenec je po svojem očetu, ki je bil češki Moravan in se je izselil pred več kakor 100 leti zaradi požara domače tovarne pri Olomucu ter našel v Sloveniji svojo drugo domovino, češkega pokoljenja. Svojo obrt je vodil nad 50 let in je bil zaradi svoje točnosti in solidnosti kot spreten obrtnik splošno priljubljen med tukajšnjim prebivalstvom. Šele pred kratkim je odložil svoje orodje k trajnemu počitku. Z neumornim delom svojih pridnin rok je vzgojil sedem otrok, ki se vsi nahajajo v uglednih javnih službah. Jubilant je še poznal našo slovensko prestolico, ko je bila še »Ljubljanca dolga vas« z manj kakor polovico sedanjega prebivalstva, pa ji je ostal zvest in živ preko njene potresne dobe do današnjega razcvita. S poldrugo leto mlajšo soprogo, s katero sta slavila lansko leto zlato poroko, krene dnevno na izprehod, večkrat celo ob slabem vremenu. Stari ljubljanski korenini želimo še mnogo nadaljnih krepkih in zdravih let v naši ljubljanski prestolici.

u— **Iz kroga stanovanjskih najemnikov na Brinju** smo prejeli naslednji dopis s prošnjo za objavo: Kakor znano, ima začasni pokojninski zavod v Ljubljani na Brinju (občina Ježica), to je dobre tričetrt ure hoda iz središča mesta, 4 stanovanjske hiše. Tu bivajo največ stranke, ki so primorane zaradi sedanje stanovanjske krize za sramotno visoko najemnino tod stanovati. Za primer: 1 soba s kuhinjo, 1 kabinetček ki je narejen namesto shrambe, 1 razpadana podstrešna sobica ter souporaba pralnice — reci in beri: devetstošestdeset dinarjev! Slično stanovanje z 2 sobama stane do 1500 Din itd. Vprašamo gg. ministra za socijalno politiko in merodajne faktorje, ali se ne bi našel kak paragraf, ki bi to omilil in ščitil že itak do kosti izmozgano ljudstvo? Mesto in razne institucije gradijo stanovanjske hiše za omiljenje stanovanjske bede in dobro-bit revnejših slojev, zahtevajo vsaj času primerno najemnino tudi v novi stavbi za 3 sobe s kuhinjo, shrambo, pralnico in souporabo kopalnice okrogio po 500 Din. A omenjeni zavod ne sliši prošenj stanovalcev za znižanje najemnine. Prosimo merodajne gospode naj upoštevajo naš protest ter nas naj s 1. novembrom obvestijo z razveseljivo novico, da nam je sorazmerno znižana najemnina, kar je tudi dolžnost zavoda kot takega v socijalnem pogledu. — Najemniki.

u— **Stanovanjsko sodišče I. stopnje v Ljubljani** naznanja, da se bodo prihodnje razprave za dodelitev stanovanj vršile dne 24., 25., 26., 27., 28. in 29. oktobra. Razpis 16 stanovanj, ki se bodo nakazovala, je nabit na uradni deski stanovanjskega sodišča (soba št. 6), kjer se vlagajo tudi prošnje za ta stanovanja.

Svengalija poslovilni večer na Taboru

danes 22. oktobra ob 8. zvečer

Velika predstava s sveta nevidnih duševnih odnošajev (telepatija, sugestija v budnem stanju, poizkusi na ljudeh in živalih) se vrši

V VELIKI DVORANI SOKOLSKEGA DOMA NA TABORU.

Predprodaja vstopnic v knjigarni Tiskovne zadruge, Prešernova ulica 54, od 6. ure naprej na Taboru pri blagajni (glavni vhod).

ZABAVNI IN DRUŽABNI VEČER se nadaljuje po končani predstavi.

V širnem svetu dobro poznani Svengali nastopi poslednjič v Ljubljani z najbolj izbranim sporedom.

u— **Ruska Matica.** Kakor lani, priredi tudi letos Ruska Matica tečaj iz ruščine za začetnike in naprednejše (po 2 tedenski uri) Pogoji se izvedo in vpisovanje se vrši v pondeljek 24. in četrtek 27. t. m. ob 19. v prostorih Ruskega Odbora (Jurčičev trg št. 3, II. nadstr.

u— **Učni tečaji** za tuje jezike in strokovne predmete društva Merkur se prično v kratkem. Prijave društveni pisarni Gradišče 17-I. do 25. oktobra. — Odbor. 1575

u— **«Ljubljanski Sokol»** Narodni dom priredi v proslavo 50 letnice rojstva prvaka slovenskih pesnikov Otona Župančiča v prvi polovici novembra t. l. predavalni in recitacijski večer, na katerega že sedaj opozarjamo. — Dne 30. novembra pa priredi v proslavo Ujedinjenja akademijo, na kateri nastopijo izbrane vrste vseh oddelkov. 1573

u— **Za praško razstavo** slovenskega modernega slikarstva sta darovala Narodni galeriji člana častnega predsedstva gg. dr. Fran X. Lukman, rektor univerze in dr. František Resl, čsl. konzul v Ljubljani, vsak po 100 Din.

u— **»Na vražji steni«.** Danes ob 14.30 predvaja ZKD v kinu Matica izredno lep film, delo svetovno znane berlinske tvrdke »Ufa«. Dejanje se odlikuje po lepi vsebini, se vrši visoko gori v Alpah med strmimi stenami v izredno krasnih pokrajinah, ki nudijo vsakemu ljubitelju narave mnogo nepozabnega užitka. Vsakdo naj si ogleda razstavljene slike v izložbenem oknu pri kavarni »Zvezda«. Ker se ta spored predvaja le danes in jutri, opozarjamo cenjeno občinstvo, zlasti naše lovce, turiste, sportnike in vse ljubitelje narave na to, da si pravočasno preskrbijo vstopnice. Nedeljski predstavi se vršita ob 9.30 in 11. dopoldne.

u— **Drobna policijska kronika.** Policiji so bili včeraj prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina vina, 1 sum odprave telesnegaploda, 1 popadljiv pes, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 1 prestopek neprevidne vožnje, 1 prestopek neprevidnega ravnanja z orožjem 1 prestopek prekoračenja policijske ure in 5 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretovan je bil zaradi protinravnega dejanja delavec Martin P. zaradi tatvine suknje je moral v luknjo Janez Cvelar, kamor mu je sledil tudi neki Tone A. zaradi tatvine 150 Din gotovine.

u— **Ogenj na balkonu.** Služkinja Barbka je pustila v torek ponoči na balkonu tretjega nadstropja hiše št. 4. na Starem trgu lesen zaboj, v katerem se je nahajala še žerjavica. Tekom noči je veter pepel razpihal tako, da se je zjutraj okrog 6. leseni zaboj vnel. Zgorel pa ni samo zaboj, marveč so se vžgala že tudi lesena tla na balkonu. K sreči je bil ogenj še pravočasno opažen in so ga domači kmalu pogasili.

u— **Originalni berač.** 59 letni pohajač Janez C. iz Št. Jerneja na Dolenjskem se je že nekaj dni zunaj na deželi neznansko dolgočasil, tako dolgočasil, da se je odpeljal v Ljubljano in pričel tu beračiti. Včeraj popoldne se je zglasil tudi v vili zidarskega mojstra Curka na Mirju, kjer je dobil svoj delež. Nato je spet odkrevsal svojo pot. Kmalu zatem pa ko je stopila Curkova soproga v predsobo, je že spet zapazila tam neznanega moža z znanim obrazom. Na svoje presenečenje je uvidela, da znani neznanec tiči v lovski suknji njenega moža. Ko so priklicali stražnika so domači kaj kmalu spoznali v neznancu Janeza, ki pa kakor pravi ni imel namena suknjiča odnesti, marveč ga je hotel samo »pomeriti«.

u— **Poneverba.** Tvrdki B. Klemenčič v Šiški je poneveril njen uslužbenec L. D. 3000 Din, ki jih je neupravičeno inkasiral pri raznih strankah. Nepoštenjakovića je aretirala policija in ga izročila sodišču.

Zasebno krojno učilišče

Ljubljana, Stari trg 19.

Tečaj za krojače, šivilje, neš. vilje. 10895

Izdelovanje krojev. Revnejšim honorar znižan. Rekomandacija služb.

Začetkom novembra.

u— **Aretovani pustolovec in tat.** Včeraj zjutraj so pripeljali iz Broda na Savi, kjer je bil aretiran, v Ljubljano drznega in nevarnega tatu 20 letnega Alojzija Grada iz Novega mesta. Fant se je že skoro celo leto klatil po Hrvatskem in Srbiji, kjer je izvršil številne vlome in tatvine. Še več pa jih ima na vesti v Sloveniji, v raznih krajih Dolenjske in na Štajerskem. Drzni pustolovec je hotel v Ljubljani stražnikom pobegniti, vendar ga je detektiv vjel na »struno« in ga nato odvedel na policijsko ravnateljstvo, kjer so pričeli s temeljitim zaslišavanjem. Pokvarjeni fant ima prav kosmato vest in pride skoro gotovo pred porotno sodišče.

u— **Prva plesna revija najmodernejših družabnih plesov v Ljubljani.** V nedeljo 23. t. m. ob 4. uri popoldne v veliki dvorani Kazine predvaja pri svojih **popoldanskih družabnih plesnih vajah** znani mojster g. Jenko z gdč. Kitty Beran poslednje letošnje novitete internacijonalnega stila kot: Flat-Charleston, Slow-Fox, Black-Bottom, Banana's-Slide, Heebie-Jeebies itd. kakor tudi zanimivo Josefine Backerjevo kreacijo **orig amerik. Black-Bottoma.** Vabljeni vsi plesželjni, ker se vam nudi edina ugodna prilika najpravilnejše priučiti se in uvežbati vse letošnje družabne plese. Obleka promenadna. — Študenti-inje proti legitimaciji znižano članarino. Vsi začetniki-ice za valček Foxtrott in Charleston se vabijo že ob 3. uri. 1571

12.

Prav nič treba ni se bati!
Revni, srednji in bogati,
tudi tam, kjer so parketi,
se mastijo s

„PEKATETI"

(Dalje prih.)

u— **Merkurjev pesni tečaj** se namerava prirediti tudi letos. Prijave društveni pisarni Gradišče 17-I. do pondeljka 24. oktobra. — Odbor 1574

u— **Preporodaši!** Danes ob 17.45 naš redni sestanek v areni Narodnega doma. Predava g. dr. Bajič o problemu svetovnega miru. Po predavanju je vpisovanje novih članov ter občni zbor kulturno-znanstvene sekcije. Tovarišice in tovariši! Udeležite se sestanka polnoštevilno in točno! 1563

Primarij Jenko

ne ordinira do 27. oktobra.

u— **Ljubljanske dame in gospodje,** ki so sodelovali v narodnih nošah povodom revije slovenskih narodnih noš na Ljubljanskem velesejmu, naj blagovolijo uradu velesejma poslati svoje točne naslove, da se jim morejo dostaviti diplome. Da se izogne eventualnim zamenjavam zaradi sličnosti imen, naj vsaka dama ob naslovu pripomni v kakšni narodni noši je sodelovala.

Danes in jutri domače

mesene in krvave klobase

ter prvovrstno portugalko in štajerska vina

toči gostilna Turk.

u— **Med 7. in 8. uro zvečer** predvaja z domačim kinom »Pathe Baby« dnevno drogerija Gregorič-Sanitas, Prešernova ulica št. 5 v izložbenem oknu filme. (Cena projekcijskemu aparatu Din 1300; izposojnina za 1 film tedensko Din 5.) 1555

u— **Grafologija in hiromantija.** Znani telepat Svengali sprejema privatne obiske ter konsultira o grafologiji in hiromantiji na znanstveni bazi v hotelu »Slon« dnevno od 3.—7. popoldne. Soba št. 15, I. nadstr. Samo nekoliko dni. 1559

OBLAČILA tvrdke I. Maček

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

Iz Maribora

u— **Težkoče s klerikalno listo.** Doslej so bili klerikalci vedno prvi in promptni pri vlaganju kandidatnih list. To pot pa se čudno mudijo s svojo listo za mestne občinske volitve. Kakor doznavamo, jim dela težkoče vprašanje nosilca liste, za katerega se ne morejo zediniti. Ne morejo najti popularne osebe. Dosedanji župan ima poleg tega že toliko strankarskih časti in funkcij, da se klerikalci že sami ne spoznajo, kamoli, da bi jim mogel vse redno izvrševati. Posledice čuti najbolj občina, kjer radi tega klerikalci niso imeli časa, da bi izdelali in nekateri pristaši forsirati proti dr. Leskovarju odvetnika dr. Vebleta, ki pa je že tudi plačan gerent okrajnega zastopa ni plačan član oblastnega odbora. In tako imajo v SLS res velike težave s kandidatno listo.

a— **Celo radikali proti Nemcem.** Doslej so mariborski radikali na vse pretege dokazovali po novinah in svojih shodih, da so naši Nemci lojalni in da jih je treba upoštevati, ker plačujejo razni nemški kapitalisti velike davke. Zaradi tega so se tudi pri vsakih volitvah z njimi vezali. Kakor vsaka stranpot, pa se je tudi našim radikalom to izdajstvo začelo slabo rentirati. V oblastno skupščino so poslali dr. Mühleisna in umaknili svojega dr. Ravnika, v zahvalo za to pa so jim šli Nemci v zelje pri zadnjih občinskih volitvah v Prekmurju. Sedaj smo še pred volitvami v mariborsko občino, ko bodo Nemci zopet samostojno nastopili in radikali so čutili potrebo energične akcije proti Nemcem. Celo proti dr. Morocuttiju nastopajo ostro z dolgimi članki in govorjenjem. Čeprav so še včeraj povzdigovali dr. Morocuttija do neba. Tako se je ljubezen med radikali in Nemci vsaj v mariborski oblasti prav hitro ohladila, ostal je samo glavobol z mačkom.

Priporočamo

moško in damsko konfekcijo tvrdke

GRICAR & MEJAČ

Selenburgova ulica št. 3

10046 a

a— **Program nedeljskega koncerta v parku:** 1. Parma: Mladi vojaki. 2. Wallace: Maritana. 3. Dvorak: Vltavske zvuci. 4. Verdi: fantazija iz opere »Aida«. 5. Remec: Zagorski glasi. 6. Somer: Carmen, marš. Koncert bo samo ob lepem vremenu.

a— **Priporoča se modni salon Eliza Šerak** in dr. Maribor, Trubarjeva ulica št 7. 1559

a— **Debata okrog gradu.** Maribor ima v sredini mesta svoj lepi grad, v katerem so po prevratu napravili čedno Grajsko klet, dvorano pa preuredili za Grajski kino. V celoti kaže grad prav lepo lice. Sicer pa je zanemarjen in dan na dan odpada več ometa, zlasti na umetniško izdelani fronti v Grajsko ulico. Občina je že sama votirala lastniku čedno vsoto 10.000 Din za popravilo gradu, ki bi se naj umetniško renoviral. Severni del gradu proti Trgu Svobode in županijski palači pa je mrtev, na dve fronti sam zid. Tiskarna »Ažbe« pa bi se rada preselila s Koroške ceste v sredino mesta in preuredila ta severni del gradu za svojo tiskarno. Ker pa so nekateri mnenja, da bi se s tem kalilo lice gradu, so prošnjo za prezidavo gradu z umetniško zgodovinskega vidika zaenkrat zavrnili in bo o tem še sklepal občinski svet. Gotovo je čisto pravilno, da čuvamo zgodovinske spomenike, toda potem jih moramo res vzdrževati. Če pa lahko grad tudi obenem po primernih načrtih arhitektov koristi našemu gospodarstvu, bi oblasti ne smele brez potrebe nasprotovati podjetnikom. Pri tem bi še omenili, da kriči po renoviranju tudi cesta mimo gradu z Jugoslovanskega trga in po Gregorčičevi ulici, kjer že stojijo cele mlake, kar gotovo tudi ni v kras okolici zgodovinskega gradu.

Iz Celja

e— **Priprave za občinske volitve** v celjski okoliški občini so že v polnem teku. Širi se govorica, da bodo imeli klerikalci kar dve listi. Nosilec ene naj bi bil Mihelčič, druge pa Strenčan. Na ta način upajo naloviti več glasov. Gospodje radikali bi radi vložili svojo listo, pa jim manjka v okolici pristašev. Razne ponudbe so druge stranke gladko odklonile. In tako so v veliki zadregi.

e— **Uradni dan sreskega gremija trgovcev v Celju.** Uradni dan za člane v gornjegrajskem srezu bo v torek, dne 25. oktobra od 8. do 12 dopoldne v občinski posvetovalnici v Gornjemgradu in od 2. do 6. popoldne v občinski posvetovalnici v Mozirju.

e— **Oblastna uprava je prevzela javno bolnico v Celju.** V petek, 21. t. m. je prevzel oblastni odbor mariborske oblasti v svojo upravo celjsko javno bolnico. Pri prevzemni komisiji so bili navzoči gg. dr. Andrej Veble kot član oblastnega odbora in referent za zdravstvo, dr. Janko Drnovšek, oblastni sanitetni inspektor, dr. Ivan Jurečko, oblastni sanitetni referent ministrstva narodnega zdravja, inž. Franjo Pišer kot stavbni strokovnjak oblastnega odbora in Josip Stegnar kot revizor blagajne in upravnih poslov.

e— **Kmetijska nadaljevalna šola v Celju** se otvori letos v poslopju okoliške osnovne šole s 1. novembrom. Pouk se bo vršil ob nedeljah od pol 9. do pol 12. in ob četrtkih od 14. do 17. ure. Letos obstojata že dva letnika. Šola je namenjena kmetskim fantom od 14. do 20. leta iz celjske okoliške občine in iz bližnih sosednih občin. Gojenci lanskega prvega letnika naj se prijavijo dne 6. novembra ob pol 9. uri v pisarni šolskega upravitelja. Pouk je brezplačen.

e— **Celjsko mestno gledališče.** Zadnja predstava Milčinskega »Mogočni prstan« je v četrtek, 20. t. m. prav lepo uspela. Ker pa je igra v prvi vrsti namenjena za mladino, se ponovi jutri, 23. t. m. točno ob pol 16., da se more pravočasno končati tudi za tiste obiskovalce, ki se vrnejo domov z vlaki. Cene vsem prostorom bodo znižane za 25 odstotkov. Želeti je mnogobrojnega obiska; zlasti naj starši pošljejo svoje otroke, da bodo preživeli par uric neskaljenega veselja. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Goričar in Leskovšek.

e— **Uršin sejem v Celju** je bil svoj čas zelo dobro obiskan, ker si je okoliško prebivalstvo nabavilo na ta dan razne potrebščine za zimo. Sejem je bil tudi to pot živinski in kramarski. Na živinskem trgu je bilo precej živine, kupčija pa je postala živahnejša šele proti poldnevu. Tudi na kramarskem sejmu je bilo mnogo trgovcev in raznega blaga. Prodalo pa se je mnogo manj kakor prejšnja leta. Vsepovsod pač primanjkuje denarja, ker občutno pritiska gospodarska kriza, tako da si podeželsko prebivalstvo v premnogih slučajih ne more nabaviti niti najnujnejših življenskih potrebščin.

e— **Raznoterosti iz Celja.** V torek je ugriznil pes Angela P. rudarja Ivana Okorna iz Griž v levo nogo. Psa so prijeli, a na njem niso ugotovili nobene stekline. Pred nekaj dnevi je nekdo ukradel iz sobe v hotelu »Pošta« dve rjuhi in dve previeki za blazino. V sobi je prenočevala neka 40-letna O. J., ki je osumljena te tatvine. V četrtek je bila v Celju aretirana 17letna brezposelna služkinja Matilda Munda. Nedavno prej je izvršila v Prešernovi ulici neko tatvino Zaradi kraje in vlačuganja je bila oddana v zapore okrajnega sodišča.

e— **Na zemljišču nove deške okoliške šole** na Dolgem polju v Celju se odda vrtnarjem ali pa enakim interesentom v najem zemljišče, ki ga bi obdelovali za svojo uporabo, a po načrtu in po pogodbi s krajnim šolskim odborom. Interesenti naj se zglasijo pri upravitelju okoliške deške osnovne šole v Celju.

Iz Kranja

r— *Nedeljske občinske volive.* To nedeljo se bodo vršile v občinah Naklo, Voglje, Smlednik, Velesovo in Sv. Katarina nad Tržičem volitve v občinske zastope, tako da bodo imele s tem letos vse občine v kranjskem srezu nove občinske odbore. Kot volilne komisarje je imenoval sreski poglavar za volišče Naklo g. okrajnega glavarja dr. Zobca, za Velesovo okrajnega tajnika g. Pluta in za Voglje vladnega pripravnika g. Bogomirja Deva.

r— *Gradnja mostu v Kokrski dolini.* Dasi je minilo že eno leto od katastrofalne povodnji v Kokrski dolini, ko je odnesla voda večino mostov, vendar ni mogla do danes še izvesti kranjska sekcija gradbene direkcije radi pomanjkanja denarnih sredstev vseh popravil. Te dni se je vendar vršila javna licitacija za oddajo gradbenih del železobetonskega mosta nad Tupalčami pri km 10.6, preko katerega vodi poleg državne ceste tudi glavna cev kranjskega vodovoda. Z novim mostom se bode regulirala tudi državna cesta, ki bo zgubila ovinek pred mostom. Gradbo mostu ima izvršiti tukajšnje stavbeno podjetje Slavec do junija 1928.

r— *Oddaja lova Kovor v zakup.* Dne 17. novembra se bo vršila v občinski pisarni v Tržiču javna oddaja lova krajevne občine Kovor v petletni zakup do marca 1933. Dražbeni pogoji so razvidni pri sreskem poglavarju v Kranju.

r— *Iz orožniške službe.* Gospod Milan Kovinčić, kapetan II. klase in komandir tukajšnjega orožniškega voda, je bil brzojavno odpoklican in dodeljen 7. orožniškemu polku v Skoplje. Gospod kapetan slovi kot odličen funkcijonar in je vžival v tukajšnjih meščanskih krogih občo priljubljenost. Kranjska streljačka družina izgubi z njim svojega prvega predsednika. Gospodu Kovinčiću želimo na novem službenem mestu mnogo sreče in skorajšnji povratek v gorenjsko metropolo!

r— *Propagandna razstava v Kranju.* V Kranju bo v dneh 23. in 24. oktobra odprta propagandna razstava drž. osrednjega zavoda za ženski domači obrt iz Ljubljane v prostorih dekliške osnovne šole. Vabljeni so vsi ljubitelji lepih ženskih ročnih del.

r— *Kino v Narodnem domu* predvaja v soboto ob 17. in pol 21. ter v nedeljo ob pol 14., 19 in 21. «Maciste» v levji kletki». Največje cirkuške atrakcije z levi in divjimi zvermi.

Iz Litije

i— *Darila.* Naša sokolska blagajna je dobila del kot volilo iz zapuščine pokojnega brata Špica, ki je bil po rodu Čeh in je bil dolgoletni oskrbnik grmaških veleposestev. — Tudi gdč. Čokelnova je poklonila našemu Sokolu 100 Din mesto venca na krsto litijskega rojaka blagopokojnega Josipa Meška.

i— *Uradni dnevi litijskega sreskega poglavarja.* V četrtek 27. t. m. uraduje litijski sreski poglavar v Zagorju.

i— *Nabiralna akcija za spomenik kralja Petra v Ljubljani.* Rezervni oficirji, člani ljubljanskega pododbora, so prejeli bloke v razprodajo za spomenik kralja Petra. V našem kraju je akcija, ki je šla v isti namen, že nedavno častno uspela, zato naprošamo rojake, da se tudi pri nakupu blokov zavedajo svoje patrijotične dolžnosti.

Iz Trbovelj

t— *Obisk Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov.* Danes v soboto se pripelje v Trbovlje več inženjerjev od Udr. jugosl. inž. in arhit., sekcija Ljubljana, da si ogledajo naprave v tukajšnji cementarni.

t— *Nalezljive bolezni.* Poleg škrlatinke se je pričela širiti davica. V občinski izolirnici se zdravijo že trije, ki so zboleli za to boleznijo.

t— *Streljačka družina v Trbovljah* prične s streljanjem. Prva streljačka vaja je v sredo 26. t. m. ob 19. na kegljišču pri Forteju. Udeležba obvezna.

t— *Nesreče.* V Knezdolu se je ponesrečila posestnica Stojčevka. Povozili so jo voli. Zlomljenih ima več reber. — Na zapadnem obratu se je ponesrečil rudar Simon Kosič. Dobil je težje poškodbe. Oddali so ga v bolnico.

Iz Ptuja

j— *Okrajni zastop ptujski* je razglasil, da je okrajna cesta Ptuj—Zavrč—Ormož radi tlakovanja v vasi Spuhlja, za tovorni promet do nadaljnega zaprta. Vozi se naj po okrajni cesti Ptuj—Brstje—Spuhlja.

j— *Glasbeni matici v Ptuju* se je posrečilo pridobiti svetovno znani godalni kvartet «Zika» za en večer, ki bo po priliki dne 8. novembra t. l. Če pomislimo na uspehe, katere ima ta kvartet danes po celem svetu in če pomislimo, da je «Zikov» kvartet začel svojo umetniško karijero s prvim koncertom ravno v Ptuju, računamo lahko z gotovostjo, da bo dne 8. novembra dvorana Glasb. matice v Ptuju polno zasedena. — Ravnateljstvo. 1572

Dopisi

JAVORNIK-KOROŠKA BELA. Na Jesenicah je otroški vrtec, ki ga obiskuje nad 120 otrok. Skoraj polovica od teh hodi peš iz Javornika na Jesenice. Bliža se zima in tako bodo morali naši malčki hoditi eno uro daleč v mrazu in snegu, če bodo hoteli posečati vrtec. Ali bi se ne dalo ukreniti, da bi dobili otroški vrtec na Javorniku in sicer v prostorih, kjer je imel poprej Sokol svojo telovadnico? Prosimo, da se merodajni faktorji zganejo in čim prej ukrenejo vse potrebno za dosego tega namena! — Prizadeti starši.

SEVNICA OB SAVI. Poročali smo že, kako nujno bi bilo potrebno, da se v Sevnici naseli še en praktični zdravnik, ker enemu samemu zdravniku, ki je obenem okrožni, blagajniški in železniški zdravnik, kljub morebitni najboljši volji ni več mogoče, da bi ustregel potrebam prebivalstva. Sevniški zdravstveni okraj je vrlo obsežen. V Sevnico gravitira tudi velik del prebivalstva onkraj Save, tako da je Sevnica tako rekoč centrum Posavja od Zidanega mosta do Krškega. Pomanjkanje zdravniške pomoči se zlasti občuti, kadar je prisiljen edini sevniški zdravnik, da zapusti Sevnico za daljši čas zaradi nujnih službenih ali privatnih poslov. Še bolj neprijetno pa je, če gre zdravnik, ki je tudi človek in mora imeti svoj počitek, na dopust in ga, kakor se to sedaj godi, nadomešča zdravnik iz sosednega trga, ki se pripelje ob 14. z vlakom in se zvečer že zopet odpelje. Tako je Sevnica vso noč in ves dan do 14. brez zdravnika. Ta okolnost utegne biti usodna za marsikaterega bolnika, ki potrebuje takojšnje zdravniške pomoči. Še enega zdravnika bi torej prebivalstvo z velikim veseljem sprejelo. Prepričani smo, da mu bi bila eksistenca zagotovljena.

Din 159
snežni čeviji
damski brez krzna
VOIKA (u sproti Mestnemu domu)
Lastna mehanična popravljalnica
čevljev in **snežnih čevljev** popravi vsak čevelj v teku pol ure.

Sport

Jutrišnje nogometne prvenstvene tekme.

Ilirija : Hermes — Primorje : Slavija — Panonija : Reka.

V IV. kolu nogometnega prvenstva se srečajo jutri navidezno precej neenaki protivniki. Hermes v dobri formi bi bil pač moštvo, ki bi moglo nuditi Iliriji resen odpor ter ogroziti njeno zmago. Žal je šišenska enajstorica nestanovitna in je tudi v tem srečanju računati s precejšnjo gotovostjo na zmago Ilirije. Od Slavije je pač pričakovati, da bo nudila Primorju velik odpor; da bi bila sposobna odvzeti mu dve ali tudi samo eno točko, se ne zdi verjetno. V srečanju drugorazrednih je pričakovati izravnane igre; za boljše moštvo velja Reka, ki je pokazala v nekaterih tekmah dober kombinacijski nogomet.

Jutrišnje tekme bodo gotovo spremenile vrstni red v prvenstveni tabeli. Ilirija, ki vodi le z boljšo razliko, bo v primeru zmage ušla Slovanu in Jadranu za dve točki. Primorje bo z zmago nad Slavijo, ki mu je skoraj gotova, dobilo dve točki ter se pridružilo Slovanu in Jadranu; vrstni red teh treh klubov zavisi od rezultata. Reka vodi v II. razredu z eno točko; radi enakovrednega nasprotnika bo njen boj za točki najbolj važen.

Razpored: igrišče ASK Primorja ob 10. Primorje rez. : Slavija rez., ob 14. Primorje : Slavija, ob 15.30 Ilirija : Hermes; igrišče Ilirie ob 10.: Ilirija rez. : Hermes rez., ob 14. Panonija : Reka.

Nedeljski nogomet v Mariboru. V nedeljo se bosta v Mariboru vršili dve prvenstveni tekmi na igrišču «Maribora». «Svoboda» in «Ptuj» nastopita ob pol 14. Svobodi se pripisuje več izgledov, ni pa izključeno, da si Ptuj pridobi nadaljni dve točki, kar bi mu zasiguralo četrto mesto. — Sledila bo prvenstvena tekma med Železničarji in Merkurjem. Obe moštvi nastopita v šibkih postavah in izida ni mogoče predvidevati. Dopoldne se bo vršila (ob 10.) trening tekma prve in druge garniture «Maribora». Od izida in poteka zavisi postava moštva, ki bo prihodnjo nedeljo nastopila proti «Rapidu».

Slovan v Celovcu. Jutri gostuje ljubljanski Slovan v Celovcu proti tamošnjemu Rapidu. Moštvo je bilo v Ljubljani poraženo z .:5 ter bo v revanžni tekmi gotovo napelo vse sile, da rehabilitira svoj poraz. Želimo uspeha!

Zanimiv, a nevaren sklep ZNP. ZNP je na zadnji poslovni seji razveljavil prvenstveno tekmo Hašk : Gradjanski, v kateri je Hašk zmagal z 3:2. Svoj sklep je storil na pritožbo Gradjanskega radi slabega sojenja sodnika Podaubskega. Kakor se doznava, se bo Hašk proti sklepu ZNP pritožil na upravni odbor ZNP. Brez dvoma je gornji sklep nevaren precedens, ki lahko izzove med nogometnimi klubi popolno anarhijo.

BSK v Grčiji. Beograjski Sportklub je odpotoval na turnejo v Grčijo, kjer bo igral tri tekme v Atenah in dve v Solunu.

Hajena Maribora v Ptuju. V nedeljo 23. t. m. gostuje hazenska družina Maribora v Ptuju proti SK Ptuju, ki si je za jesensko sezono sestavil prvovrstno družino. Kombinirano družino Ilirije je premagal. Kombinirana Mura je s težavo zmagala v razmerju 7:10, rezervo Mure je porazil v razmerju 28:2 itd. «Maribor» bo moral zastaviti vse moči, ako bo hotel doseči zmago.

Motociklistična ocenjevalna vožnja Motokluba Maribor. Ocenjevalne vožnje mariborskega Motokluba, ki se vrši 23. t. m., se udeleže vsi člani in številni gostje ne le iz Slovenije, temveč tudi iz inozemstva. Tekmovalo se bo na progi: Maribor—Celje—Velenje—Dravograd—Maribor, v sledečih kategorijah: 175 ccm, 250 ccm, 350 ccm, 500 ccm in preko 500 ccm. Kot poseben razred vozijo tudi motorji s priklopnimi vozovi. Ocena vožnje se vrši po točkah, kakor je razvidno iz razpisa. Najboljše ocenjeni vozači v posameznih kategorijah dobe častna darila. Prijavnina znaša 25.— Din. Za ocenjevalno vožnjo, ki je poslednja motociklistična prireditev jesenske sezone, vlada splošno zanimanje.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora dne 19. 10. 1927.) — Prvenstvene tekme v nedeljo 23. t. m. v Ljubljani se vrše v sledečem redu: igrišču ASK Primorja: ob 10. Primorje rez. : Slavija rez., ob 14. Primorje : Slavija, ob 15.30 Ilirija : Hermes; igrišče SK Ilirije: ob 10. Ilirija rez. : Hermes rez., ob 14. Panonija : Reka. — Služba: dopoldne na igr. Ilirije g. Dolinar, vsak klub postavi 4 reditelje; popoldne na igr. Ilirije g. Barl, blagajno vodi Panonija, vsak klub postavi po 4 reditelje; dopoldne na igr. Primorja g. Klemenčič, vsak klub postavi 4 reditelje; popoldne na igr. Primorja opravlja blagajniško službo g. Uršič in Primorje, rediteljsko službo g. Kuret in po 3 reditelji vsakega kluba. Nastop službe pol ure pred pričetkom, kot običajno, reditelji s klubskimi redit. znaki!

Verificirajo se *s pravom nastopa dne 29. 10.:* za SK Svoboda (Ljubljana): Batič Viktor, Rozman Mirko; za SK Železničar: Korošec Leo, Bauer Maks, Krieger Franjo. — V smislu § 10. o. p. se dovoli igr. Rojcu Avgustu takojšno nastopanje v prijateljskih tekmah SK Amaterja. (Nadaljevanje sledi.) — Tajnik II.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Seja sekcijskega odbora v nedeljo ob pol 10. v klubovem lokalu v Evropi. Vabijo se gg. prof. Čop, Pevalek, Rotar, Mahkovec, Habič, da se seje sigurno udeleže. Atleti dobrodošli! — Načelnik.

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba z Nemčijo

Trgovinska in paroplovna pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo, ki je bila pred kratkim podpisana v Berlinu, obsega poleg prave pogodbe tarifni del, protokol, končni protokol in izjavo. Pogodba sestoji iz 31 členov. V prvem členu si obe državi garantirata **prostost trgovine in plovbe.** Pripadniki ene države imajo na teritoriju druge pogodbene države iste predpravice, ugodnosti in oprostitve kakor pripadniki najbolj privilegirane države. V končnem protokolu se k temu členu pripominja, da se njegove določbe dotikajo predpisov glede potnega viza, glede zaposljevanja inozemskih delavcev in pravice izgona inozemcev. V naslednjih členih si obe državi priznavata **klavzulo največjih ugodnosti** glede na ostale odnošajev v gospodarskem življenju. V čl. 6 se obe državi zavezujeta, **da ne bosta potom uvoznih in izvoznih prepovedi ovirali prometa,** izvzemši tedaj, če je to izjemoma potrebno iz razlogov javne varnosti, zdravstva ter zaščite živine in rastlin. Čl. 13 določa, da se v splošnem pri uvozu ne bodo zahtevala spričevala o izvozu blaga. Člena 19. in 20. predvidevata uvedbo **direktnih tarif v osebnem, prtljažnem in blagovnem prometu** kakor tudi **uvedbo telefonskih zvez** z najvažnejšimi gospodarskimi centri obeh držav. Člena 21 in 22 urejujeta medsebojno plovbo. Tetemljino načelo enakega postopanja kakor pri lastnih ladjah se ne nanaša na ugodnosti, ki jih uživa domače ribarstvo in obalna plovba. Čl. 27. izrecno določa, da **se ne bo izdal monopol za prevažanje izseljencev.** Čl. 28 določa, da se imajo v svrho **zaščite na polju avtorskih pravic v literaturi in umetnosti** uporabljati določbe revidirane bernske konvencije od 23. novembra 1908.

Spori, ki izvirajo iz te pogodbe, se imajo na zahtevo ene od obeh pogodbenih držav predložiti razsodišču, katerega razsodba ima obvezno moč. Pogodba stopi v veljavo 20 dni po izmenjavi ratifikacijskih dokumentov in ostanek od tega dne 2 leti v veljavi. Pogodba teče tudi po tem roku dalje, če ni bila odpovedana.

V končnem protokolu izjavljata med drugim obe državi, da sta pripravljeni čim prej pričeti pogajanja glede odprave dvojnega obdavčenja ter pravne zaščite in pravne pomoči v davčnih zadevah. K členu 7 pripominja končni protokol, da dosedanje uvozne in izvozne prepovedi lahko ostanejo še dalje v veljavi.

V posebnem protokolu se obe državi zavezujeta, da bosta odpravili ovire v **prometu s sirovimi kožami** in da bosta delali na to, da se tudi v drugih državah odpravijo izvozne prepovedi in ovire v prometu s sirovimi kožami. Odprava teh ovir se ima izvršiti 20 dni po tem, ko ena od obeh držav sporoči drugi, da namerava ukiniti te ovire. Tarifni del pogodbe je v glavnem že znan.

Pogodbi je priložena izjava, po kateri imajo pogodbene carine in določbe pretokola **stopiti v veljavo pred ratifikacijo,** in to čim prej. Ker so mnoga vprašanja ostala nerešena (med drugimi tudi ureditev pravice naseljencev in odprava potnega (viza), bodo najbrž v doglednem času sledila nova pogajanja. Glede odprave potnega viza je naša delegacija tekom pogajanj podala izjavo, da hoče naša država odpraviti to oviro v osebnem prometu med obema državama.

Protestno zborovanje čevljarjev

Iz Maribora nam pišejo:

V nedeljo se je vršilo v Mariboru protestno zborovanje mariborskih čevljarjev pod vodstvom predsednika čevljarske zadruge g. Antona Krajcerja. Navzoči so bili tudi zastopniki mnogih usnjarn iz Slovenije ter zastopniki čevljarskih zadrug iz Ptuja, Celja, Brežic in Ljubljane.

Na zborovanju se je razvila dolga in stvarna debata o gospodarski krizi, ki je z vso ostrostjo zajela tudi naše čevljarstvo, tako da ta obrt vedno bolj hira. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva od obrtne oblasti:

da se tvrdki Bata v Mariboru ne dovoli ustanovitev mehanične popravljalnice za čevlje, kakršno ima že v Zagrebu; kakor druge trgovine s čevlji, naj tudi Bata ne sme sprejemati čevljev v popravilo;

da se organiziranemu obrtništvu sporoči, koliko parov čevljev uvaža Bata v Jugoslavijo ter koliko plačuje carine in davkov;

da se prepove izvoz surovih kož, ker imamo doma dovolj tovarn za usnje; dovoli pa naj se carine prost uvoz vseh čevljarskih potrebščin ki se v naši državi ne izdelujejo;

da se ustavi izdelovanje novih in popravljanje starih čevljev v jetnišnicah in kaznilnicah; kaznenci naj delajo le za lastno potrebo;

da se ne dajejo več obrtna dovoljenja državnim nastavljencem;

da se v uradih pospeši reševanje prijav čevljarskih zadrug proti šušmarjem;

da vlada, ki nalaga domači industriji in obrti tako ogromne davke, stori svojo dolžnost tudi v tem pogledu, da omogoči tema panogama našega gospodarstva obstoj ter konkurenco z inozemstvom.

= **Komercijalizacija državnih rudnikov.** Komisija, ki je imela zbrati materijal za uredbo o komercijalizaciji državnih rudnikov na podlagi pooblastitve v čl. 248. finančnega zakona, je izdelala projekt o organizaciji in upravi državnih rudnikov, in sicer v taki obliki, ki v trgovinskem zakonodajstvu ni predvidena, vendar pa bi omogočala državnim rudnikom polno svobodo poslovanja na trgovski bazi. Podjetja naj ostanejo v državni lasti in v zvezi z državno upravo. Komisija smatra, da bi osnovanje posebne delniške družbe šlo preko pooblastitve, ker bi pomenilo deetalizacijo. Projektirana uredba o komercijalizaciji izvzema državne rudnike iz območja zakonov o državnem računovodstvu, o glavni kontroli in o uradnikih. Samostojnost podjetja, ki je neobhodno potrebna za organizacijo dela na trgovski bazi, je popolnoma zasigurana. Podjetje bo nastopalo samostojno proti tretjim osebam in bo kot javna družba vpisano v trgovinskem registru. Celokupno nadzorno in upravno oblast naj po načrtu uredbe vrši nadzorstveni svet. Izvzeta so le najvažnejša vprašanja, katera bo reševal minister. Drugi glavni princip naj bi bil čim širša kompetenca posameznih upravnih organov, posebno centralne direkcije. S tem naj bi bilo rešeno vprašanje hitrega poslovanja. Sličen sistem je bil uveden pred leti v Češkoslovaški. Tretji princip, ki ga predvideva uredba, pa je popolna decentralizacija poslov v tehničnem in koncentracija poslov v trgovskem in finančnem oziru. Nadzorstveni svet naj bi po načrtu štel 12 članov, imenovanih po ministrskem svetu. Stvarni upravni organ pa bi bil izvršni odbor, kjer bi bila osredotočena skupna uprava.

= **Posojilo beograjske občine in finančni minister.** Beograjska občina je v aprilu t. l. sklenila z ameriško finančno skupino Chase Security Co. kratkoročno posojilo v znesku 2 milijonov dolarjev potom izdaje 6.5 % bonov z enoletnim, dveletnim in triletnim rokom. Sedaj pa je občina sklenila z isto skupino pod enakimi pogoji novo posojilo v višini 1 milijona dolarjev potom izdaje 6 % bonov s polletnim rokom in možnostjo prolongacije. Finančni minister pa te pogodbe ni potrdil. Med drugim smatra, da ni v interesu beograjske občine sklepati tako kratkoročna posojila, ker ne vidi možnosti, da bi bila beograjska občina v stanju, v roku vrniti to posojilo. Pogodba sicer predvideva poznejšo konverzijo tega kratkoročnega posojila v dolgoročno posojilo, vendar bi bila ameriški bančni skupini v primeru nemožnosti vrnitve tega posojila dana možnost, da izrabi položaj v svojo korist. Beograjska občina smatra, da ima finančni minister le tedaj pravico odbiti to posojilo, če je pogodba v nasprotju s pozitivnimi zakonskimi določbami.

= **Kriza slovenske industrije bučnega olja.** Pišejo nam: Carinski odbor avstrijskega parlamenta je sprejel zvišanje uvozne carine na bučno olje, in sicer za šestkratno dosedanjo višino. Ta naredba pomeni za slovensko industrijo bučnega olja prodajno izgubo 60 %; to znači isto, kakor uničenje industrije. Toda ne samo industrija bučnega olja je težko prizadeta po tem zvišanju carine, temveč tudi kmetijstvo, posebno v slavonskih in hrvatskih krajih, ki so prodajali svoje bučnice (letno več sto vagonov) po dobrih cenah tovarnarjem bučnega olja. Slovenske tvornice bučnega olja so že danes previdne pri nakupovanju bučnic, kar je popolnoma upravičeno, ker še ne vedo, kdaj se bo uveljavilo zvišanje avstrijske uvozne carine na bučno olje.

= **Na nürnberškem hmeljskem tržišču** je v prvih treh dneh tekočega tedna znašal dovoz 850 bal, prodanih pa je bilo 250 bal. Čeprav je promet napram preteklemu tednu znatno nazadoval, so se cene obdržale na dosedanji čvrsti višini.

= **Vprašanje ustanovitve tvornice za izdelke iz gumija.** Zagrebška Trgovska in obrtniška zbornica poroča, da namerava neki strokovnjak ustanoviti v naši državi moderne tvornico gumija in gumijevih izdelkov v obliki delniške družbe. Investicijski kapital, stroji itd. stojijo ustanovitelju na razpolago, tako da bi imeli delničarji pribaviti le obratni kapital. Interesenti naj stavijo svoje ponudbe najkasneje do konca t. m. na Trgovsko in obrtniško zbornico v Zagrebu.

= **Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast** bo imelo svoj redni občni zbor 12. novembra t. l. v Celju (mala dvorana Narodnega doma). Začetek ob 9. dopoldne. Vabimo vse tovariše člane in druge zanimance, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže. Polovična vožnja odobrena.

= **Lesna trgovina v Trst nazaduje.** Pravkar je bila objavljena statistika o prometu lesa, ki se uvaža v Trst, odnosno izvaža iz Trsta. V prvih osmih mesecih t. l. je ta promet znašal 151.000 ton napram 187.200 ton v istem razdobju 1926, kar pomeni nazadovanje za 19 %. Dočim je l. 1911. predstavljal promet z lesom 8 % skupnega tržaškega prometa, je ta delež v prvih 8 mesecih l. 1926. padel na 5.9 % v prvih 8 mesecih t. l. pa na 4.7 %.

= **Cinkarna, d. d. v Gabrju pri Celju,** bo imela 3. novembra ob 3. popoldne v svojih poslovnih prostorih redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

= **Znatno izboljšanje nemške zunanje trgovine v septembru.** Pasivnost nemške zunanje trgovine je v mesecu septembru ponovno nazadovala na 242 milijonov mark napram 292 milijonom v avgustu in preko 400 milijonom v juliju. Izvoz se je v tem mesecu dvignil na 933 milijonov mark, kar predstavlja najvišje stanje izvoza po vojni.

= **Dobave.** Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave mecesnovih klincev, do 28 t. m. glede dobave sirkovih in brezovih metel ter slamnatih metel ter slamnatih podnožnic, optičnih instrumentov, cevi za kotel ter žičnikov, kositra, svinca in pločevine. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave zobatih koles za vitlje. — Vršila se bo ofertalna licitacija: 7. novembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave kartona za vozne karte.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 21. oktobra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana	8.	767·4	11·1	98	mirno	10	dež	0.8
Maribor		767·4	10·0	100	mirno	10		
Zagreb		767·3	12·0	93	SE 4	10		
Beograd		765·2	12·0	94	mirno	8		
Sarajevo		767·1	11·0	98	NW 1	10		
Skoplje		767·1	15·0	88	mirno	5	dež	9.0
Dubrovnik	7.	761·2	16·0	71	mirno	10		
Split		765·7	15·0	91	E 2	1	dež	13.0
Praha		766·6	8·0	—	mirno	10		

Solnce vzhaja ob 6.22, zahaja ob 17.7. Luna vzhaja ob 1.43, zahaja ob 16.1.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 12.8 C, najnižja 10.5 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nobene bistvene izpremembe suhega milega jesenskega vremena.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki severni vetrovi, nebo spremenljivo, pozneje oblačno z dežjem. Temperatura 14 do 18 stopinj. Morje mirno.

Če kupujete
Pyramidon tablete
pazite na to, da se Vam izroči pristna
originalna znamka
„Meister Lucino".

Borze

21. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab, ker je bilo malo povpraševanja. Ponudba v devizah je bila razmeroma znatna, tako da Narodni banki ni bilo treba intervenirati. Deviza na Berlin je v skladu z mednarodno tendenco popustila na 13.56 (včeraj 13.575). Tečaji ostalih deviz so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda tendirala za malenkost čvrstejša. Promptna se je trgovala po 398 — 399, kasa po 398 in za december po 403. V večji meri se je okrepila Vojna škoda v Beogradu, kjer je notirala 401 — 402.5 (včeraj 399.5—400). Tudi ostali državni papirji notirajo v Beogradu višje. Med bančnimi papirji se je Praštediona pri večjem prometu dvignila tekom borznega sestanka od 872.5 na 890. Med industrijskimi papirji pa je bila čvrstejša Šećerana (zaključek 610), dočim je Slavonija popustila na 14. Od ostalih industrijskih papirjev so bili zabeleženi zaključki v Gutmannu po 230, v Dravi po 585 in v Trbovljah po 490.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.86, Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Budimpešta 9.955 do 9.985 (9.97), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 0 — 276.7, Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168 do 168.80 (168.40), Trst 309.125 — 311.125.

Zagreb. Dunaj 8 — 8.03, Berlin 13.545 do 13.575, Budimpešta 9.945 — 9.975, Milan 309.55 — 311.55, London 276.3 — 277.1, Newyork 56.634 — 56.834, Pariz 222 — 224, Praga 167.99 — 168.79, Curih 1094 — 1097; dolar 56.2 — 56.4.

Beograd. London 276.3 — 277.1, Newyork 56.61 — 56.81, Milan 309.25 — 311.25, Dunaj 7.9975 — 8.0275, Budimpešta 9.935 — 9.965, Berlin 13.5475 — 13.5775, Bruselj 7.915 do 7.945, Bukarešta 35.15 — 35.65.

Trst. Beograd 32.10 — 32.40, Dunaj 255.5 do 261.5, London 89.02 — 89.22, Newyork 18.24 — 18.30, Pariz 71.70 — 72, Curih 352 do 354; dinarji 31.80 — 32.30.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.775, London 22.25375, Newyork 518.85, Pariz 20.355, Milan 28.34, Praga 15.365, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.23, Dunaj 73.175.

Dunaj. Beograd 12.45625 — 12.49625, Berlin 168.89—169.39, London 34.46125—34.56125 Milan 38.675 — 38.775, Newyork 7.0695 do 7.0945, Pariz 71.76—27.86, Praga 20.345 do 21.025, Curih 136.39 — 136.89; dinarji 12.41 do 12.47.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.18, v Berlinu 7.371.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135—135 (135), Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 133, Ruše 290 — 300, Kranjska industrijska 370 — 0, Šešir 104 — 0, Stavbna 56 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 398.5 — 399, kasa 398.5 — 399, za december 403 — 404, investicijsko 83.75 do 84, za december 0 — 86.75, agrarne 54 do 54.5; bančne: Eskomptna 91 — 93, Kreditna 90 — 93, Praštediona 890 — 900, Obrtna 40 do 41, Narodna 0 — 5150, Hipo 55 — 56, Jugo 91 — 93; industrijske: Gutmann 225 do 232, Slaveks 105 — 108, Slavonija 24 do 25, Našice Union 1780 — 1840, Vagon 20 do 30, Vevče 132.5 — 135, Šećerana Osijek 610 do 614, Drava 580 — 585, Trbovlje 485—488, Union 290 — 300, Dubrovačka 405 — 410.

Beograd. Vojna škoda 401 — 406.5, investicijsko 83.5 — 84, agrarne 54.5 — 55.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (21. t. m.) Les: Tendenca za trame čvrsta. Zaključenih je bilo 8 vagonov tramov merkantilnih, po kupčevi noti, fco vagon meja po 300. Deželni pridelki: Tendenca za žito mirna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 337.5—340, za november po 340—342.5, sremska promptna po 335 — 337.5, slavonska promptna po 332.5 — 335; turščica, baška, plač. 30 dni, slov. postaja, navadna tarifa po 242.5—245, mlevska tarifa pa po 245 — 247.5; moka «0», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 480.

Svinjski sejem v Mariboru (21. t. m.) Dogon 358 svinj. Povprečne cene: prasci, 5—6 tednov stari 100—125, 7—9 tednov 150 do 200, 3—4 mesece 320—400, 5—7 mesecev 420—450, 8—10 mesecev 550—650, 1 leto 1000—1250 Din komad; kg žive teže 10 do 11.50, mrtve 15—17 Din. Prodanih 247 komadov. Kupčija živahna.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (20. t. m.) Nazadovanje tečajev v Ameriki kakor tudi v Budimpešti je povzročilo, da je bilo tudi razpoloženje na dunajski borzi zelo mirno. V tuzemski trgovini se opaža popolna stagnacija. Jugoslovenska pšenica Tisa se nudi po 1.89 Kč ex šlep Dunaj, madžarska Tisa pa po 1.92 — 1.93 Kč. Cena turščici se je stabilizirala. Tendenca v ovsu je ostala čvrsta. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39—40, madžarska Tisa (81/83 kg) 43.5 — 44; rž: marchfeldska 38.75 — 39.25, madžarska 38 — 38.25; turščica: 27.25 — 27.75; oves: domači 30.5 do 31 šilingov.

Iz življenja in sveta

Ob krsti Cena bega

h. Praga, 20. oktobra.

Pred par dnevi je priobčilo komunistično glasilo «Rudé Pravo» vehementen napad na italijansko vlado, češ, da je njeno zadržanje prav čudno: vsi poslaniki so izrazili sožalje nad umorom svojega albanskega tovariša — edino italijanski poslanik tega ni storil. Na to opazko si je tukajšnje italijansko poslaništvo pribavilo pri češkoslovaškem zunanjem ministrstvu uradni demanti; ki so ga objavili današnji jutranji listi, demanti ne pove nič drugega, kakor da vest lista «Rudé Právo» ni istinita. Kakšna pa je resnica, tega demanti ne pove . . .

Truplo umorjenega poslanika je bilo, kakor je sporočeno, obducirano, balzamirano in se zdaj nahaja v malem salonu na Wilsonovem kolodvoru. Tudi občinstvo ima pristop h krsti, vendar pa je policija storila varnostne ukrepe, da se ne bi tudi pri tej priložnosti žalilo albansko čustvovanje. Mrtvi poslanik je oblečen v paradni uniformi, ki jo je prinesel s seboj v Prago, da bi v njej šel k prezidentu Masaryku v nastopno avdijenco.

Danes dopoldne se je zunanji minister dr. Beneš v spremstvu visokih ministerijalnih uradnikov poklonil pokojniku v imenu vlade. Vpisali so se v sožalno knjigo in položili na krsto dva venca, ki sta jih poklonila čsl. vlada in minister dr. Beneš posebej. Poleg teh dveh je krsta obložena s številnimi venci, ki so jih položili pokojnikovi znanci, prijatelji in čestilci Albanije. Vence sta darovala tudi diplomatska zbora v Pragi in Beogradu ,a posamezni poslaniki še posebej.

Krsta s truplom bo prepeljana v Tirano, odnošno v Djakovico jutri zvečer ali pojutrišnjem. Niti čas, niti kraj, kamor odpeljejo krsto, še nista definitivno določena.

Posebni delegat albanske vlade, ki bo prevzel uradne stvari iz zapuščine Cene bega, bivši minister Selah-eddin Bloši, se že nahaja na Dunaju in pride v spremstvu konzula Saraccija jutri v Prago. Šele po njegovem prihodu bo mogoče razrešiti razne podrobnosti.

Mož leteče „gospodične“

Paradoksno, kaj? Ruth Elderjeva se dá klicati za miss, čeprav je v resnici po vseh predpisih konvencijonalnosti upravičena in dolžna nazivati se mrs. Se ji pač tako lepše zdi.

Letalka je torej poročena. Mr. Lyle Womack je njen mož. Ko je zvedel o njeni rešitvi, ji je neutegoma telegrafiral in ji je sporočil, da jo ima za «najpogumnejšo deklico na svetu» in da komaj čaka, da bi jo objel v Balbou ob Panamskem prekopu. Ubogi mož — koliko je moral pretrpeti! Vprašali so ga, zakaj ni ženi skušal izbiti njenega načrta iz glave, pa je samo skomignil z rameni. Bilo bi pač vse zaman!

Zanimivo je, da se ameriški ženski svet nič kaj ne navdušuje nad uspehom miss Ruth Elderjeve. Nasprotno. Političarka mrs. Franklin D. Rooseveltova je suho izjavila: «Ta polet je bila glupost!» Mrs. Winifred Sackville-Stonerjeva, ustanoviteljica lige za gojenje duhá, pa je rekla:

«Dobra stenotipistka koristi človeštvu mnogo več.»

K oceanskim poletom
Razjarjeni Neptun.
(«Journal».)

Sreča v ljubezni, smola v „poklicu“

Ta izrek se je v polni meri uveljavil pri Avgustu Koselevskem iz Berlina, ki je kljub svoji mladosti — šteje jedva 23 let — prebil že 5 in pol leta v ječi. Pred kratkim so ga odpustili iz zapora, toda mladi uzmovič se ni mogel odločiti, da bi krenil na pot poštenosti. Ker pa je z Berlinom imel že dosti slabih skušenj, je iz previdnosti sklenil preložiti kraj svojega delovanja v provinco.

Pred dnevi je poskusil svojo srečo v Luckenwaldu. Vlomil je v tamošnjo drogerijo in je odnesel s seboj dva kovčega dehtečih olj, mila in klorodonta ter dva zavoja parfemov. Vse to je odnesel v stanovanje ene svojih treh ljubic, meneč da bo tam najbolj na varnem. Toda sreča mu ni bila naklonjena. Še preden se mu je posrečilo vnovčiti svoj plen, so ga že zalotili in ga vnovič odpeljali v luknjo. Večino nakradenih stvari je policija našla v stanovanju njegove ljubice.

Maščevalec Izraela

Šolem Schwarzbart pred pariško poroto. — Priznanje zločina. — Petljura ni naročil protižidovskih pogromov, temveč jih je obsojal.

Kakor smo že poročali, se je začel v torek ob 13. uri v pariški justični palači senzacijonalen proces proti urarju Šolemu Schwarzbartu, morilcu ukrajinskega hetmana Petljure, ki je padel kot žrtev atentata lani dne 26. maja v ulici Racine baš ko je stopil iz restavracije.

Obravnava vzbuja velikansko pozornost. Na tisoče ljudi pritiska v sodno dvorano, kjer je prostora komaj za par sto oseb. Vstop je dovoljen le proti posebni izkaznici. V dvorano smejo poleg prič, ki jih je po številu 184, samo tisti, ki uživajo posebno naklonjenost sodišča. Razpravo vodi sodnik Flory, obtožnico zastopata poleg državnega pravdnika advokata Wilm in Campinchy, Schwarzbarta pa branita advokata Torres in Rosenthal. Schwarzbart se zagovarja zelo mirno in ne trene z očesom. Na prsih nosi francosko odlikovanje «Croix de guerre». Tik poleg njega stoji steklena omara, v kateri je shranjena okrvavljena morilčeva obleka. Obtožnica obsega 20 strani. Pisana je na stroj.

Osebnost morilca.

Schwarzbart je rodom ukrajinski žid, toda je naturaliziran Francoz. Poročen je z Rusinjo, otrok nima. Potikal se je dolgo let po inozemstvu, kjer je pripadal anarhističnim organizacijam. Na Dunaju je bil pred leti zaradi nekega vloma obsojen na tri mesece zapora, iz Budimpešte pa je bil izgnan v domovino. L. 1917. se je vozil s parnikom «Melbourne» proti Odesi. Skušal je pobuniti moštvo, kar se mu pa ni posrečilo. Kapitan ladje je ustavil parnik pred ciljem in je dal vreči anarhista na suho.

Kako je bil izvršen zločin.

Schwarzbart je še v mlajših letih videl, kako so trpeli židje v Balti. Leta 1915. je bil osebno priča velikih protižidovskih pogromov. L. 1920., ko je bil Petljura gospodar položaja v Ukrajini, se je nahajal Schwarzbart baš doma na dopustu. Videl je, da so vojaške tolpe precej neprizanesljivo ravnale z židovskim prebivalstvom. Padali so starci, moški, ženske in otroci. Nekoč je spoznal carističnega častnika, ki se je bahal, da je zaklal 26 židovk. Že takrat je sklenil, da se bo maščeval nad Petljuro.

Po morilčevih informacijah ima Petljura na vesti pol milijona židovskih življenj. Ker je Petljura tako okrutno ravnal v Ukrajini cela tri leta in se ves ta čas morilska kampanja ni nehala, je v Schwarzbartu dozorel sklep, da je on naravnost poklican ubiti hetmana in maščevati Izrael. Bil je zelo vesel, ko je slišal, da je moral Petljura pobegniti in da se skriva v Parizu. Ker ga ni osebno poznal, si je nabavil njegovo sliko in je iskal njegov obraz med milijoni drugih obrazov v francoski prestolnici.

Streli na polmrtvo žrtev.

Prilika, da se maščuje, se je atentatorju ponudila lani koncem maja. Schwarzbart je oprezoval v pariški četrti, kjer je upal, da mu pride Petljura sam na pot. Naenkrat je uzrl pred sabo moža, ki je bil na las sličen onemu, katerega so predstavljale slike. Potegnil je revolver, napel petelina in sprožil. Petljura se je zgrudil na tla in se je začel valjati v strašnih bolečinah. Atentatorju pa ni bila dovolj ena krogla. Ustrelil je še štirikrat. Obdukcija trupla je ugotovila, da je bila samo ena krogla oddana v horizontalni legi. Ostale štirje streli so počili potem, ko je ležal Petljura na pločniku.

Morilec vriska in objema stražnika.

Po atentatu se je pojavila na licu mesta policija. Morilec ni niti skušal pobegniti, marveč se je brez odpora izročil stražniku in ko mu je ta povedal, da je Petljura mrtev, je od veselja zavriskal in ga objel. Schwarzbart ne taji svoje radosti in pravi, da mu je bilo v nepopisno zadovoljstvo izvedeti, da je umoril Petljuro, ne pa koga drugega. Petljura je moril žide s kozaškimi četami, napadel jih je od zadaj, on Schwarzbart, pa je stopil organizatorju pogromov nasproti iz obraza v obraz.

Resnica o Petljuri.

Princ Tokari, bivši član Petljurove vlade v Ukrajini, katerega je zaslišalo sodišče kot priča, je izpovedal, da je bil umorjeni ataman plemenit človek in da je imel čiste roke in čisto vest, kar se tiče preganjanja židov. Njegovi sovražniki so ga obrekovali in napravili iz njega docela drugo figuro, kakor je bil pokojnik v resnici. Petljura je izdal na prebivalstvo več proklamacij, v katerih je pozival Ukrajince, naj ne podpirajo izgrednikov, ampak naj nastopajo proti njim. Protižidovske pogrome so izzivali večinoma neodgovorni elementi. Izgredi so se vršili v dobi, ko je bila med Ukrajinci v polnem teku borba proti ruskim boljševikom. V dokaz, da Petljura ni bil židom sovražen, navaja priča dejstvo, da je imel Petljura, ko je bil diktator Ukrajine, v svoji vladi tudi ministra židovskega pokolenja. Res je, da so bile za časa Petljurove diktature v Ukrajini izredne razmere in da je imela vlada opraviti z vsakovrstnimi zločinci, ki so kradli, požigali in morili. Petljura je trebil zločine in kaznoval krivce, kakor bi storil vsak na njegovem mestu. Če so pa bili zločinci večinoma židje, ne more nositi te odgovornosti Petljura.

V nadaljni obravnavi je prišlo do zanimive izjave odvetnika, ki zastopa civilno tožbo. Rekel je: «V tej dvorani je mobiliziran ves Izrael. Govori se o moritvi židov, nihče pa ne zine o žrtvah kristjanov, katere so terorizirali ukrajinski židje in kateri niso prenesli nič manj muk in trpljenja, kakor ti, ki hočejo imeti sedaj vso pravico zase.»

Podoba je, po dosedanjem poteku stvari, da so šanse za Schwarzbarta manj ugodne, kakor v začetku procesa. Pariška in svetovna javnost sploh zasleduje obravnavo z največjim zanimanjem.

Rumunska princesa Ileana,
o kateri so listi prinesli neosnovane vesti, da je pobegnila z nekim častnikom.

Ne izločite se

od ogromnega kroga naročnikov na najfinejše obleke, zimske suknje, raglane, ulstre itd. in se oblečite tudi fino in ceno pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana.

Za japonske študente
Princ Ri polaga temeljni kamen japonskemu študentskemu domu v pariškem univerzitetnem mestu.

Boksarji, ki so siti svojih žen

O Jacku Dempseyu bi tega sicer ne mogli trditi, saj je znano, da se bivši svetovni prvak kaj dobro razume s svojo nežno ženico, filmsko igralko Estello Taylerjevo. Bolj rezolutni pa so v tem pogledu nemški boksarji.

Tako smo te dni čitali, da se je nemški prvak Breitensträtter naveličal svoje žene in je vložil tožbo za ločitev zakona. Po njegovem vzgledu je isto storil drugi nemški šampijon, prvak srednje kategorije Kurt Brentzl, ki je oženjen z znano filmsko igralko Fern Andro. V svoji tožbi je navedel, da ga je žena varala, kar pa le-ta odločno taji. V ostalem beležijo listi, da hoče Fern Andra zapustiti film in oditi k teatru, ne omenjajo pa, ali jo je k temu nagnila zakonska afera z Brentzlom, ki je v javnosti vzbudila veliko pozornost.

× **Napitnina v Italiji odpravljena.** Italijansko hotelsko osobje je dobilo nove delovne pogodbe, ki predvidevajo odpravo dosedanjih napitnin, mesto katerih se uvede 10% ni dodatek celotnega računa. Italijanska vlada striktno vztraja na provedbi te določbe in bo kaznovala vse hotelirje in restavraterje, ki bi postopali nasprotno, ter dovolili ali celo silili uslužbenstvo k nadaljnemu prejemanju miloščinarske napitnine.

× **Junkersovo letalo dospelo v Ameriko.** Junkersov hidroplan D 1230 je srečno priletel z Azorov v Novo Fundlandijo, od koder bo nadaljeval vožnjo proti Newyorku. Nemški polet čez ocean se je torej obnesel in Junkersove tvornice so vesele uspeha, čeprav se je polet izvršil v etapah ter zategadelj nima tistega efekta, kakor si ga je Junkers obetal od letal «Bremen» in «Evropa».

× **Princ Karl se je ločil od ge Lupescove.** Iz Bukarešte poročajo, da se je bivši rumunski prestolonaslednik princ Karel ločil od ge. Lupescove že 12. oktobra. Povod za ločitev je dala objava spominov in beležk, katere je gospa Lupescova zbrala ter jih prodala ameriškemu »Newyork Heraldu«. List je spomine sprejel, preden jih je začel objavljati, pa je povprašal v Bukarešti za mnenje. Rumunska vlada je ponudila lastništvu lista veliko svoto in je rokopis odkupila, ga dala v vpogled nekaterim državnikom in ga nato zaprla v svoje arhive. Posledica tega čina je bila ta, da je princ zapustil prijateljico, ki živi sedaj že nekaj dni na Dunaju.

Po občinskih volitvah na Češkoslovaškem

h Praga, 19. oktobra.

V nedeljo so se v ČSR vršile občinske volitve. V okrog šest tisoč občinah so se volilci dogovorili na kompromisne kandidature in se tam volitve torej sploh niso vršile. To znači, da se na deželi odvračajo od politike in se bolj zanimajo za zgolj gospodarska vprašanja. Ljudje so siti politike. V glavnem pa volitve niso prinesle sprememb, le da komunisti znatno izgubljajo. V Pragi je bila volilna borba zelo ostra in so jo vodili proti poedinim osebam ter z doslej nepoznano brezobzirnostjo. Male in nove skupine so doživele poraz, ali pa vsaj niso dosegle pričakovanih uspehov. Zrastla je narodno-socijalistična stranka, nekoliko je izgubila narodno demokratska, komunisti so izgubili tri mandate in po mnogih letih prvič doživeli znaten poraz, ker niti dosedanjih pozicij niso mogli ohraniti. Praški občinski svet bo torej odslej sestavljen (v oklepaju dosedanje število) tako-le:

Narodni demokrati 17	(23)	mandatov
Narodni socialisti 23	(22)	„
Komunisti 17	(20)	„
Obrtniška stranka 6	(7)	„
Klerikalci 6	(6)	„
Socialdemokrati 12	(9)	„
Vsi Nemci skupaj 4	(4)	„
Striberny 2	(—)	„
Fašisti 2	(—)	„
«Delo» 3	(—)	„
Najemniki 2	(1)	„
Hišni lastniki 2	(1)	„
Agrarci 2	(2)	„
Cionisti 2	(1)	„

Kakor pri vseh drugih volitvah, se je pokazalo tudi pri teh, da je občinstvo razmeroma konservativno, da vztraja v starih strankah in da se nagiba k večjim strankam. Pojavila se je ideja o bloku, toda zdi se, da občinstvo te ideje ni sprejelo s simpatijo in da gre volilstvo raje za strankami, tudi nima pravega zaupanja do novih frakcij, tudi če se jim postavijo na čelo znani politiki, — glej neuspeh Stříbernega. Presenetili so fašisti, ali pravzaprav, sami so nemilo presenečeni, ker so pričakovali, da bodo dosegli mnogo več, pa so priborili samo dva mandata ali 2 odst., kar se smatra kot njihova blamaža. Tako se maščuje njihovo geslo od nekdaj, da sme vsak član voliti, kogar hoče. Niso imeli enotnega vodstva. 31. t. m. se bo zbralo novo izvoljeno občinsko zastopstvo, ki bo izbralo tudi župana, primatorja. Zdi se, da ostane primator dr. Baxa. Je pa tudi skoro gotovo, da prvi namestnik ne bo več komunist. Doslej je to bil dr. Skala, pa so ga komunisti izključili. Sedaj bo najbrže namestnik narodni demokrat, drugi namestnik pa socijalni demokrat.

Stříberny je pri teh volitvah zlasti zbral sportnike okrog sebe. Njim se ima sploh zahvaliti za to, kar je dosegel, ker bi brez njih ne dosegel niti enega mandata. A tudi ti so ga razočarali, ker vkljub temu, da so se v masah udeleževali njegovih volilnih zborov, so se nazadnje razleteli in je le en del ostal pri njem, drugi pa so žrtvovali po starem.

Med volilno borbo so največ ropota proizvajale male stranke, ulice so bile vse poplavljene z različnimi, včasih prav čudovitimi reklamami in neki list je napisal celo, da bi se ljudje niti preveč ne čudili, če bi kateri izmed novih voditeljev v sami srajci priletel na Vaclavski trg, samo da bi si s tem napravil večjo reklamo. Danes si pripovedujejo po Pragi mnogo šal o tem lovu za glasovi. Stranke, ki so imele najmanj plakatov, so dosegle največ glasov, ali Praga je razumela plakate pravilno in je volila — druge.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše.

Germaine Beaumont:

Odisejev povratek

Že deset let je Odisej križem sveta iskal tehtnih izgovorov, da se mu ne bi bilo treba vrniti k ženi. Sleherna nevarnost mu je bila dobro došla in vsaka neprilika mu je bila prijetnejša od varnega zavetja zakonskega življenja.

Verjetno je, da bi bil iskal še novih prigod in bi bil odkril Ameriko in severni tečaj. Toda morje ga je vrglo na otok kralja Alkinoja.

Takisto ni dvoma, da bi si bil tamkaj bržčas izpremenil ime in bi bil še dalje ostal pri odličnem gostitelju. Zakaj Alkinoj je bil na moč ljubezniv in njegova hči Navzikaja mu nikakor ni bila nevšečna. Ali nastopil je dogodek, ki je docela prevrgel njegove načrte.

Alkinojeva palača je imela mimo drugega razkošja prekrasne vezenine. Zvezlo jih je petdeset robkinj, ki so ž njimi imele posla vse življenje, vse noči in vse dni ter niso utegnile ne jesti ne piti ne spati. Prikazovale so — vezenine, ne robkinje — prizore iz bajeslovja in Odisej se kar ni mogel odtrgati od njih — ne od robkinj, ampak od vezenin. Zdele so se mu lepe da nikoli tega in Odisej je imel dober okus. Nekega dne ga je kralj Alkinoj vzdramil iz zaverovanosti.

— Reci, kar hočeš, je dejal junaku, priznati mi moraš, da bolje nisem mogel naložiti svojega denarja. Vezenine bodo nekega dne dosegle bajno ceno in bodo vredne več od vseh mojih zlatih in srebrnih psov, z bronom obloženih sten in od bogov blagoslovljenega sadovnjaka. Vse to dobi moja hči za doto.

Te besede so Odiseja pretresle. Misel, da bi se oženil z Navzikajo, ga je nekoliko prestrašila. Dvoženstva se sicer ni bal — taki malenkostni pomisleki so mu bili tuji —, toda odkar se je bil izmuznil iz objema Kirke in Kalipse, je začutil v sebi globoko nagnjenje do samskega stanu. Na drugi strani pa mu je jelo primanjkovati novcev — tudi v tistih časih so potovanja zahtevala obilo denarja — in vezenine, ki bi jih dobil za doto in bi jih umno vnovčil, bi mu za dolge mesece napolnila mošnjo.

Tako je razmišljal sam pri sebi, načenjaje vprašanje z vseh strani in ugibaje, kako bi mogel na lep način priti do dragocenih vezenin, ne da bi mu bilo treba tvegati svobodo — ko je začul pokraj sebe šepetanje, ki je vzbudilo njegovo pozornost.

V svoji zaverovanosti je bil prišel do morske obale, kjer sta dva moža skrita za skalo natihoma govorila med seboj.

Po njunem izražanju je Odisej presodil, da nista žlahtnega pokolenja, iz naglasa pa je na mah spoznal, da prihajata z otoka Itake, ki je bila njegova domovina.

— Ah, prijatelj, je rekel eden, deset let že čaka ta uboga žena. Pomisli, deset let!

— Kraljica, ki bi lahko prebila življenje v svoji gugalnici pri čitanju romanov, se mora po dnevi in po noči ukvarjati z vezenjem!

— Rekla je, da bo takoj ugodila snubcu, ko dovrši svoje delo. Kaj praviš? Meni se zdi, da našega kralja ne bo več nazaj. Nu, vendarle deset let zvestobe, potrpežljivosti in vezenja — več pač nihče ne more zahtevati od Penelope!

— Ali si jo že videl, vezenino?

— Ne, ali čul sem, da je lepše ni na svetu.

Drugi dan je Odisej povedal Alkinoju, da je oženjen in da mu je dolg čas po ženi. In Navzikaja se je iz obupa znesla nad svojo staro sužnjo.

Odveč bi bilo pripovedovati o Odisejevem povratku na Itako. Vzel je s seboj lepa darila, ki mu jih je dal Alkinoj, ter se je iz previdnosti izkrcal pri svoji hiši. Hotel se je uveriti, koliko resnice je na zgodbi o vezenini, zakaj rad bi bil zvedel, ali jo je res vezla Penelopa. Skrbno preoblečen se je približal svoji ženi in se je zdrznil, ko je videl, da se ni postarala. Izdajaje se za Odisejevega tovariša si je kmalu pridobil Penelopino zaupanje in je takoj načel pogovor o sloviti vezenini.

— Da pridobim časa in da odložim poroko, mu je rekla kraljica, sem po noči vedno razdrla, kar sem navezla čez dan. Toda vsaki stvari je usojen konec in snubci so me prisilili, da čim preje dovršim svoje delo.

»Dobro za snubce,« si je na tihem dejal Odisej. »Ravno prav, da sem se vrnil — baš pravočasno, da jih pomečem čez prag.«

— Kraljica, je izpregovoril, ali bi smel videti tisto vezenino?

— Ne, je odvrnila Penelopa in ga je ošinila z nezaupljivim pogledom.

Tisti večer se je Odisej, kakor vsi vemo, lotil splošnega čiščenja svoje palače; od štiridesetih snubcev je ostal le kup neporabnih razbitin. Vse robkinje so se iz obupa obesile in v palači je zavladal nepopisen nered.

In potem je Odisej imel polna usta dela, da se je Penelopi dal prepoznati. Sitnarila je na dokazilih in se nikakor ni dala preveriti. Ko se mu je naposled s pljunkom posrečilo dokazati svojo istovetnost, je moral dopustiti, da ga je Penelopa okopala v vinu in oliu in solzah in da ga je s poljubi malone zadušila. Ko se mu je nato zdelo, da je trenutek ugoden, je namignil na vprašanje, ki mu je ležalo na duši.

— Kje je vezenina?

— Katera vezenina, dragec?

— Nu, tista vendar, ki si jo tako dolgo vezla in ki o njej pravijo, da je ni dragocenejše na svetu!

— Kako praviš? Strašno, ne razumem te več!

— Strašnih vezenin ni, v mislih imam ono, ki si jo sama napravila. Pokaži!

— Čuj! . . . Bala sem se, da ne bi prišla v roke snubcem, in zato sem jo davi, ko si odšel, sežgala!

— Ah! je vzdihnil Odisej.

Obrnil se je in je vzel svoj klobuk in palico.

— Za Boga! je zajecljala Penelopa. Kaj počenjaš? Kam hočeš? Kaj se je zgodilo?

— Gospa, je odgovoril Odisej, vračam se k Kalipsi . . .

4. Naš glas 1931 (32?)

Iz novosti državne licejske knjižnice v Ljubljani

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

XIX.

Aly W.: Die Milesische Novelle. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Baudouin de Courtenay J. I. N.: O pewnym stałym kierunku zmian jezykowych w związku z antropologją. We Lwowie. 1899. (44.500.)

Bertieri R.: Il libro italiano d'oggi. Mainz 1925. (II 42.208).

Birt Th.: Horaz Lieder. Leipzig 1926. (43.490.)

Bonn M. J.: Die irische Frage. Berlin 1920. (II 42.021—2.)

Buchholz E.: Anthologie aus den Lyrikern der Griechen. Leipzig 1875—80. (44.232.)

Clemen C.: Der gemeinindogermanische Totenkult. Leipzig 1926. (II 42.678—2.)

Cvijić J.: Remarques sur l'ethnographie de la Macédoine. Paris 1907. (44.489.)

Dobschütz E. v.: Homer und die Bibel. Eine überlieferungsgeschichtliche Vergleichung. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Erdeljanović J.: Стара Црна Гора. Београд 1926. (44.117 — 39).

Filipović D. J.: Косовски божурн. КрФ 1918. (44.460)

Fries J. F.: Wissen, Glaube und Ahndung. Jena 1805. (44.396.)

Gesetzbuch Daniels I. Fürsten und Gebieters von Montenegro und der Berda. Wien 1859. (44.494.)

Goidánich P. G.: L'origine e le forme della dittongazione romanza. Halle 1907. (43.462—Bh. 5.)

Haenisch K.: Die Ursachen der deutschen Revolution. Berlin 1920. (II 42.021—2.)

Hartwich M.: Zarathustra oder Christus. Wien 1919. (44.420.)

Hoffmann O.: Die Ziele des lateinischen und griechischen Sprachunterrichtes. Leipzig 1926. (II 43.381.)

Homes of the Passing Show. Sketches, Drawings and Illustrations. London 1900. (44.499)

Іванов І.: Бугарски старини из Македонија. Софиа 1908. (44.504.)

Jolles O.: Wünsche der Schriftgiessereien. Mainz 1925. (II 42.208.)

Kančov V.: Македонија. Етнографија и статистика. Софиа, 1900. (44.503.)

Knopp F.: Orient und Abendland in der künstlerischen Kultur Spaniens. Leipzig 1926. (II 42.678—2.)

Kratochvil V.: Kancléř Metternich a počátky konstitucionalismu v Prusku (1842). V Praze 1906. (II 42.691.)

Kundmachungen und Verlautbarungen des k. u. k. Militär-General-Gouvernements in Montenegro. Četinje, 1916— (44.481.)

Lagenpusch E.: Grundriss zur Geschichte der Philosophie. Breslau 1900. (44.448.)

Lapajne I.: Kranjsko ljudsko šolstvo. V Ljubljani 1871 (44.471.)

Leger L.: Les Slaves du Sud et leur civilisation. Paris 1869. (44.506.)

Mehlis G.: Die deutsche Romantik. München 1922. (44.486.)

Mir. Političen list za koroške Slovence. V Celovcu, 1882— (II, III 44.515.)

Petersen J.: Zur Lehre von den Dichtungsgattungen. Stuttgart 1925. (II 45.073.)

Petsch R.: Die Verseinlage im Roman (Epik und Lyrik). Leipzig 1925 (II 42.678—1.)

Pohlin J.: Ein Päckchen für die Predigerkritiker Wiens zu ihrer gewöhnlichen Handthierung. Wien 1782. (44.288.)

Prosateurs français. Bielefeld 1880— (44.406.)

Radić Stj.: Slovanská politika v habsburgské monarchii. V Praze 1902. (44.508.)

Reinhard L.: Ein neuer Weg zur Berücksichtung der antiken Kunst im Unterricht. Leipzig 1926. (II 43.381.)

Richter E.: Der innere Zusammenhang in der Entwicklung der romanischen Sprachen. Halle 1911. (43.462—Bh. 27.)

Rituale Ecclesiae Aegyptiacae sive Cophtitarum. Venetiis 1733. (III 43.301.)

Rosenkranz K.: Studien zur Philosophie und Literatur. Leipzig 1839—47. (44.413.)

Schön E.: Probleme der französichen Kulturkunde in der höheren Schule. Leipzig 1925. (II 42.678—1.)

Schwentner E.: Die Wortfolge im Litauischen. Heidelberg 1922. (43.032—5.)

Sladović E.: Занатско право (занат, трговина, индустрија). Београд 1926. (44.505.)

Stamma Ph.: Hundert Endspiele. Nach der zweiten, verbess. Auflage von 1745. Berlin 1856. (44.378.)

Stenograf. Glasilo hrv. stenografskog družtva u Zagrebu. Zagreb 1891— (44.497.)

Tomić Ł.: Les Albanais en Vieille-Serbie et dans le Sandjak de Novi-Bazar. Paris 1913. (44.496.)

Tul I.: Ples. Poučna knjižica za mlade in stare, za prijatelje in sovražnike. V Trstu 1907. (44.456.)

Uebersberger H.: Die Interessengegensätze auf dem Balkan. Berlin 1920. (II 42.021—2.)

Voh J.: Truplo sv. Agapita mučenika v Novi cerkvi. V Mariboru 1882. (44.464.)

Watzinger C.: Die griechische Heroenzeit und Homer. Leipzig 1926. (II 42.678—2.)

Winkler E.: La doctrine grammaticale française d'après Maupas et Oudin. Halle 1912. (43.462—Bh. 38).

Zielinski T.: Cicero im Wandel der Jahrhunderte. Leipzig 1912. (44.495.)

Sokol

Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori jutri, v nedeljo ob 8. zvečer veseloigro «Na kmetih», ki se dne 30. t. m. popoldne ponovi.

Odborova seja mariborske Sokolske župe bo v nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne v župni sobi v Narodnem domu. Vsa župna društva se pozivajo, da sigurno pošljejo k tej seji svoje delegate, ker se bo razpravljalo o važnih sokolsko - organizatornih in idejnih zadevah. Seje se udeležita tudi savezna delegata br. dr. Murnik in br. dr. Fux. Prvi bo predaval nocoj ob 20.30 v mali dvorani Narodnega doma «O telovadbi in narodnem gospodarstvu». Priporoča se delegatom, da se po možnosti udeležijo že tega predavanja. — Starešinstvo MSŽ.

Sokolsko društvo Sv. Lovrenc na Pohorju vabi k otvoritvi novega odra dne 23. oktobra ob 3. popoldne v dvorani gosp. J. Novaka. Uprizori se Molièreov «Namišljeni bolnik», komedija v treh dejanjih. Sosednja društva in občinstvo prosimo za obilen obisk, ker je čisti dobiček namenjen za novi oder. — Zdravo!

Šah

Londonski turnir

London, 17. okt. 1927.

Naš turnir ima veliko hibo, ki postaja vse bolj in bolj neprijetna: dve prerazlični skupini igralcev sta združeni. Še le v šestem kolu se je posrečilo prvemu Angležu premagati Neangleža.

Navidezno ima grupacija igralcev v stranko zmagovalcev in stranko premaganih le statistične posledice. V resnici pa je zanesla v turnir hazardni moment, ki enervira vodeče velemojstre, ki spodkopava vsako sigurnost, vsako kalkulacijo.

Ne gre več za to, kdo med velemojstri igra najjačje. Glavno je, kdo bo Angležem odnesel največ točk. Opetovano sem videl velemojstre v zgubljenih pozicijah proti Angležem, ker so riskirali vse, da se izognejo remiju. Rétinu n. pr. je imel zgubljeno partijo proti Fairhurstu, zelo talentiranemu mlademu igralcu. Pozneje se je rešil, dobil celo kmeta, kar pa še ni zadostovalo. Zato je še enkrat riskiral, dal figuro in bo najbrže remiziral. Bogoljubov je moral dati remis Buergerju. Take remize so neprijetne.

Včeraj sem igral s Fairhurstom. Branil se je zelo fino in s težavo sem mu odvzel kmeta. Zapeljal je v končnico, ki je ugodna za obrambo. Nisem se mogel odločiti, da igram va - banque. Igra je prekinjena v sledeči zelo interesantni poziciji:

Beli (Vidmar):
kralj f4, konj e4, kmeti f5 in h4
Črni (Fairhurst):
kralj f7, konj e8, kmet h7.

Črni je oddal svojo potezo. Bog vé katero! Dosedaj se ni upal menjati konja. Upam torej po pravici, da je oddal Se8—c7. Zdi se mi, da bo imel potem zgubljeno igro. Če pa je oddal Se8—f6! pod vplivom instrukcij kakega konkurenta? Na tako odločitev čakati je neprijetno.

Končnica je silno zanimiva. Dokler stoji črni kmet na h7, sme črni menjati konja. Poglejmo:

1.) — — —	Se8—f6!
2.) Se4×f6	Kf7×f6
3.) Kf4—e4	Kf6—f7 (ali e7)
4).) Ke4—e5	Kf7—e7
5.) f5—f6+	Ke7—f7
6.) Ke5—f5	Kf7—f8!
7.) Kf5—e6	Kf8—e8
8.) f6—f7+	Ke8—f8
9.) Ke6—f6	h7—h6!

Na h7—h5 dobi Kf6—g6.

10.) Kf6—g6	h6—h5

remis.

Če bi v šesti potezi črni igral Kf7—e8, bi zgubil:

6.) — — —	Kf7—e8?
7.) Kf5—e6	Ke8—f8
8.) h4—h5!	Kf8—e8
9.) f6—f7+	Ke8—f8
10.) Ke6—f6	h7—h6
11.) Kf6—g6 in dobi.	

Razume se, da sme črni še le takrat vleči kmeta, če beli kmet že stoji na f7, ker drugae kralj udre na g6. Vendar pa je pozicija:

Beli: kralj e5 ali f5, kmeti f6 in h5.
Črni: kralj f8, kmet h6

tudi remis.

Sreča je, da Fairhurst mora pričeti s Se8—f6!, če hoče remizirati, da je potezo že oddal in da očividno takrat še ni vedel, da sme menjati. Sigurno pa je zvečer, po prekinjenju, zvedel veliko skrivnost te interesantne končnice.

V četrtem kolu sem zgubil proti Rétiju. Partija sledi. Že dolgo nisem igral tako skrbno in precizno, odbil silni napad in prišel do izrazito izjednačene končnice. V tem trenutku pa sem v časovni stiski prezrl na neverjetno enostaven način kmeta:

Beli: R. Réti; Črni: Dr. M. Vidmar:
igrano v Londonu 15. oktobra 1927.

1.) Sg1—f3	Sf8—f6
2.) c2—c4	— — —

Rétijev otvoritveni sistem, skrbno naštudiran in rafinirano zgrajen.

2.) — — —	e7—e6
3.) g2—g3	d7—d5
4.) Lf1—g2	d5×c4
5.) Dd1—a4+	Lc8—d7
6.) Da4×c4	Ld7—c6!
7.) 0—0	Lf8—e7
8.) Dc4—c2	— — — —

Beli hoče razviti konja na c3. Interesantno je, da Rétijev sistem zelo počasi funkcijonira, da mu ni za par tempov, da zadržuje centralne kmete in da preprečuje vse direktne akcije.

8.) — — —	0—0
9.) Sb1—c3	Sb8—d7

Za to potezo sem porabil 35 minut. Preštudiral sem sistem 9. — b7—b6, 10. d2—d4, Lc6—b7, 11. e2—e4, c7—c6, s katerim se doseže takozvana pozicija žage, ker kmetje na celi fronti kažejo zobe. Karakteristične so sploh za moderni šah različno začetne pozicije: Paulsenova, Maroczyjeva, Rétijeva, Nimcovičeva, pozicija žage, zmaja itd.

Meni je pozicija žage preveč defenzivna, zato sem se odločil za Sb8—d7, kar dovede do težkih komplikacij.

10.) Tf1—d1	e6—e5
11.) d2—d4	e5×d4
12.) Sf3×d4	Lc6×g2
13.) Kg1×g2	c7—c6!
14.) Sd4—f5	Tf8—e8
15.) Lc1—g5!	Dd8—c7!!

Očividno Dd8—a5 ne gre radi Td1×d7. Tudi Le7—f8 je nemogoče radi Lg5×f6. Preveč defenzivno bi bilo Dd8—c8. Sedaj pa je dama izpostavljena napadom Lf4, Sb5, Sd5 in vendar izdatno posega v igro, ker grozi Sd7—f8, kar bi na Dd8—c8 ne bilo mogoče.

16.) Lg5—f4	Dc7—a5
17.) Lf4—d6	Le7—f8!

Slabo bi bilo 17. — Le7×d6, 18. Sf5×d6, Te8—e6, 19. Sd6×b7 Da5—c7, 20. Sb7—d6! Te6×d6?, 21. Sc3—b5 in dobi

18.) Td1—d2	g7—g6
19.) Ld6×f8	Sd7×f8
20.) Sf5—d6	Te8—e7
21.) Ta1—d1	Sf6—e8
22.) Sc3—e4	Se8×d6
23.) Td2×d6	Da5—e5
24.) Se4—f6+	Kg8—g7
25.) Kg2—f1!	— — — —

Na 25. Sf6—g4 sledi seveda De5—e4+

25.) — — —	Te7—e6
26.) Td6×e6	De5×e6
27.) Sf6—e4	Ta8—c8
28.) Dc2—c3+!	De6—e5
29.) Se4—d6!	Te8—e6??

Usodna pogeška. Te8—e7 naredi brez težave remis, n. pr. 30. Dc3×e5, Te7×e5, 31. Sd6×b7, Te5—b5 ali 31. Sd6—c8, Te5—e8!

30.) Sd6×b7	Deš×c3
31.) b2×c3	Teš—e5

32.) Td1—d4! in beli je kmalu dobil končnico.

Dr. Milan Vidmar.

Turnir v Londonu

VIII. kolo je prineslo zopet precejšnje spremembe v tabeli. Kot prva sta zaključila partijo Reti-Marshall z remijem. Marshall je pričel vehementno napadati in vse je kazalo, da bo partijo dobil. V odločilnem trenotku pa ni menjal figure in ves njegov napad je bil razbit ter je moral po 30. potezi dati remis. Tragično je potekla partija Winter-Niemcovič. Danski prvak si je že v otvoritvi osigural odločilno prednost, katero je obdržal tudi v središnjici. V končnici pa je prišlo do nepričakovanih težav in zapletljajev, katere je njegov nasprotnik Winter sigurno obšel. Niemcovič, ki ne ljubi zapletljajev, se je hotel z odločno žrtvijo izmotati, vendar je mladi Anglež nadaljeval partijo brezhibno in prisilil Niemcoviča, da se je v 45. potezi predal. Partija Fairhurst-Buerger je bila izredno živahna in je prinesla slednjemu zmago v 40. potezi. Tartakower je premagal Yatesa po 46. potezah. Vidmar ni mogel proti Thomasu doseči več kot remis. Prekinjena je ostala partija Colle-Bogoljubov.

Stanje po VIII. kolu: dr. Tartakower 6 in pol, Marshall 5 in pol, Niemcovič 5, Vidmar 4 in pol (1), Reti 4 in pol, Winter 4, Bogoljubov in Colle 3 (1), Yates in Buerger 2 in pol (1), Thomas 2 in pol, Fairhurst 1 in pol.

XII. partija Aljehin-Capablanca

igrana 12. oktobra v Buenos Airesu.

Beli: Aljehin.	Črni: Capablanca.
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	d7—d5
4. Lc1—g5	Sb8—d7
5. e2—e3	Lf8—e7
6. Sg1—f3	0—0
7. Ta1—c1	c7—c6
8. Dd1—c2	a7—a6
9. a2—a3	h7—h6
10. Lg5—h4	Tf8—e8
11. Tc1—d1	b7—b5
12. c4×d5	c6×d5
13. Lf1—d3	Lc8—b7
14. 0—0	Ta8—c8
15. Dc2—b1	Dd8—a5
16. Sc3—e2	Sd7—b6
17. Sf3—e5	Sb6—c4

(Ako bi igral črni Sf6—d7, bi stal beli po 18. Ld3—h7+ Kg8—f8! 19. Lh4—g3 mnogo boljše.)

18. Lh4×f6	Le7×f6
19. Ld3—h7+	Kg8—f8
20. Se5—d7+	Kf8—e7

Capablanca hoče najbrže provocirati napad na kraljevskem krilu, nato pa udariti na damsko krilo, vendar mu nasprotnik ne da časa.

21. Sd7—c5	Da5—b6
22. Sc5×b7	Db6×b7
23. Lh7—d3	Tc8—c7
24. Db1—a2	Tc8—c8
25. b2—b3	Sc6—d4
26. Da2—d2	Db7—b6
27. Td1—c1	Kc7—d7
28. Tc1×c7+	Tc8×c7
29. Ld3—b1	Lf6—e7
30. Se2—f4	Kd7—c8
31. Dd2—e2	g7—g6
32. Sf4—d3	Sd6—e4
33. b3—b4	Tc7—c3?

Bolje bi bilo Se4—c3.

34. De2—b2	Db6—c7
35. Sd3—c5!	

Odločilna poteza! Črni stolp je odrezan.

35. — — —	Le7×c5
36. d4×c5	Dc7—e5

Grozi L×e4.

37. f2—f4	De5—g7
38. Lb1×e4	d5×e4
39. Kg1—f2	

Potrebno, da črni po Tf1—c1 s šahom ne vzame stolpa.

39. — — —	Dg7—f6
40. g2—g3 (da zabrani šah na h4)	g6—g5
41. Tf1—c1	Črni preda.

★

Capablanca-Aljehin zopet remis

Buenos Aires, 21. oktobra (Io.) Danes se je odigrala 18. partija med Aljehinom in Capablanco ter je končala po 28. potezah remis. Partija je bila otvorjena z damskim gambitom in je trajala dve uri in pol.

Naši onstran granic

p— *Izmozgavanje Istre.* Bliža se dan 28. oktobra, ko se bo praznovala peta obletnica fašističnega pohoda na Rim. Ta dan mora biti zaključena «prostovoljna zbirka» za aeroplan, ki ga mora istrska pokrajina darovati italijanski vojski. Odkod naj vzame siromašna Istra 230.000 lir? Istrske državne in pokrajinske oblasti in ž njimi vred vsi fašistični mogotci so se obrnili na osrednjo vlado v Rimu, da naj bi priskočila na pomoč težko prizadeti Istri, in osrednja vlada je res določila neke zneske za zgradbo cest, za melijoracije v dolinah Raše in Mirne in za zgradbo nekih šolskih poslopij, kar pa je in bo seveda le kapljica pomoči v morje istrske bede, toda vkljub tej bedi, ki so jo sami tako živo očrtavali osrednji vladi, pa sedaj isti fašistični prvaki in priganjači naravnost silijo stradajoče ljudstvo, da naj prispeva za — aeroplan! Provincijalna federacija fašistovskih poljedelskih sindikatov je izdala naslednji proglas na istrske kmete, ki pravi, da kakor v vseh drugih slojih, mora nastati tudi med istrskimi kmetovalci tekma za to, da bo dosegla domoljubna zasnova o aeroplanu dober uspeh. Nacijonalna fašistična konfederacija poljedelcev bo s prispevki vseh posameznih pokrajinskih federacij poklonila letalo, ki naj v imenu poljedelstva plove po domovinskem nebu, posamezni kmetovalci pa imajo dolžnost, da vsi, ne da bi kdo izostal, dajo svoje prispevke zbirki za aeroplan, ki bo nosil ime istrske pokrajine. In ker se zbirka nepreklicno zaključi 28. t. m., se pozivajo kmetovalci, ki še niso dali svojega prispevka, da ga izroče eli sekciji potovalne kmetijske šole ali pa poljedelskemu konsorciju.» Tako torej naj stradajoči istrski kmet prispeva za nabavo kar *dveh* aeroplanov!!

p— *Počasna pomoč Reki.* Leta 1925. je italijanska vlada določila 25 milijonov lir v svrho, da se olajša podeljevanje posojil industrijskim in trgovskim podjetjem na Reki. Finančni minister je predložil tozadevni načrt šele sedaj ministrskemu svetu v odobritev!.

p— *Da skrbi za šolsko izobrazbo svojih otrok,* mora dokazati vsakdo, kdor išče pri kvesturi kako dovoljenje. Kdor je rojen po letu 1885, mora tako prošnjo sam napisati, če ni vešč italijanščine, treba priložiti posebno izjavo didaktičnega ravnatelja. V takem slučaju se ima izvršiti podpis prošnje pred občinskim načelnikom... Kdor ne zna italijansko, za tega ni upanja, da bi se njegova prošnja ugodno rešila.

p— *Z vinsko letino* se bavi «Gospodarski Vestnik». Pridelalo se je razven Istre in Krasa več vina kakor lani. Ali kam ž njim? Vino je navezano le na domače tržišče. Goriškemu pridelku dela konkurenco italijansko vino. Po gorskem delu goriške pokrajine se je prebivalstvo zelo omejilo v konsumu vina. Enako tam ob Pivki. Še za najnujnejše življenjske potrebščine ni denarja! Lanske cene vina so bile precej visoke. Vinogradnik, ki ima toliko truda in stroškov ter mora plačevati ogromne davščine, ne ve, kaj storiti? Ali naj drži cene visoko ali nizko? Zaslužil bi rad, ali pri visoki ceni beži kupec od njega, za nizko ceno pa ni pravega zaslužka!

p— *Agrarni krediti za Kraševce.* Dne 18. t. m. se je vršil v Sežani sestanek zastopnikov vseh kraških občinskih kmetskih sindikatov, kateremu je predsedoval nadzornik kmetskih sindikatov vse tržaške pokrajine, Gherardi, potovalno kmetijsko šolo pa njen voditelj «dr.» Klauser (menda Klavžar?) Na sestanku se je razpravljalo o vseh mogočih kmetijskih vprašanjih, zlasti pa o *agrarnem kreditu,* o katerem pravijo, da «so ga mnogi koloni (na Krasu vendar ni kolonov!) že dobili in ga mnogi drugi žele dobiti». Sklenilo se je, da bodo vodstva kmetskih fašističnih sindikatov na vse načine skušala olajšavati dobivanje posojil za pospeševanje in umni razvoj kraškega poljedelstva. Kredit je napovedan seveda le onim, ki so že fašisti in pa onim, za katere se upa, da jih posojilo privede v fašizem. Tako bodo zadovoljni tudi tisti, v katerih imenu se je pritoževal neki Nabrežinec v fašističnem «Popolu», da slovenske kmetske posojilnice ravnajo pristransko in ne dajejo denarja ljudem, ki so naklonjeni fašizmu! Tako bi torej fašistični denar začel igrati ulogo vabe med našimi Kraševci! Kraški kmet je večinoma mali kmet in se mora pač, ker živi na zemlji, ki ni ravno preradodarna s svojimi sadovi, bolj ko marsikje drugje, boriti z gospodarskimi težavami. Naj tudi znosi in spelje v Trst vse, kar pridela, mu vendar vedno primanjkuje cvenka, a izdatki so danes za razne davke — poznam kmeta, ki je prej plačal po 150 kron na leto davka z vsemi deželnimi in občinskimi dokladami vred, danes pa, ko so mu dohodki manjši, pa plača samo državnih davkov nad 700 lir letno — tako visoki in stroški za razne potrebščine tako veliki, da ne ve, odkod naj bi dobil denarja zanje. Razumljivo je, da so v takem položaju posojila zelo — zapeljiva! To pa vedo tudi fašistični prvaki in znajo prav dobro izkoriščati te razmere. Domači kmečki denarni zavodi so strogi pri dovoljevanju posojil, ker nočejo kmeta zapeljavati v dolgove. Doslej se jih fašisti še niso lotili, imajo pa že načrte, kako bodo pograbili denar slovenskih posojilnic in hranilnic.

p— *Občini Šempas* pridružijo se Osek, Vitovlje in Ozeljan. Slovenski občinski tajniki, ki so dolgo vrsto let delovali v teh krajih, bodo morali pustiti svoj košček kruha, ker v Šempas pride italijanski tajnik, ki je že imenovan. Šempaski občinski tajnik Peršič je sicer vnet fašist, pa bo moral iti tako, kot drugi. Občinski načelnik Julij Savelli, domačin, pripoveduje rad, da je njegov stari oče priromal v Šempas navavnost iz Rima, Vipavci pa vedo, da je rešeta prodajal po Ribnici. Savellijeva zasluga je, da postopa orožniški brigadir z ljudmi prav po živalsko.

Bančne lokale
oddamo
v kratkem
v najem
v prometnem kraju na Koroškem kjer bo sedaj opuščena banka.
Dopisi pod „Zaslužek" na oglasni oddelek „Jutra".

Polnojarmenik
hitro tekoči (Schnellgatter) vsaj 70 čm premera, malo rabljen, v najboljšem stanju, najmodernejši in kompleten z vsemi priključnimi in načrti — se kupi.
Ponudbe na upravo lista pod št. 888.
10.739-a

Agilni zastopniki
za prodajo brezkonkurenčnega art. kla se v vseh mestah iščejo. Potreben je kapital do Din 4.000·—. Ponudbe na „Jugoada" Celje.

Sukno — Doubl
Kamgarn
za moške obleke — Velika izbira — Ugodne cene
R. Miklauc
„PRI ŠKOFU"
Ljubljana, Linhartova 1

SELITVE
izvršuje vestno, najtočneje in po najnižji ceni
tvrdka **Javna skladišča d. z o. z.**
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 33
Telefon št. 23-66.
Shranjuje pohištvo v dobrih skladiščnih prostorih najceneje.

LOKAL
zelo obširen v sredini mesta Brežice (preje trgovina Lipej) se za kako specijalno trgovino boljšo obrt, ali za kako slično podjetje
odda.
10669
Ponudbe do dne 1. novembra 1927 na naslov „Posojilnica Brežice", Narodni dom.

KDOR SE ZANIMA ZA LJUBLJANSKO OKOLICO
NAJ BERE ANTON MELIK
KOLONIZACIJA LJUBLJANSKEGA BARJA
IZDALA KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

Knjigarna Tiskovne Zadruge v Ljubljani
priporoča
Dr. Ivana Tavčarja zbrani spisi
Urejuje dr. Ivan Prijatelj.
IV. zvezek: Grajski pisar. 4000. V Žali. Izgubljeni Bog. Broširano Din 84·—, v platno vez. Din 100·—, polfranc. Din 106·—.
V. zvezek: Izza kongresa. Broš. Din 84·—, platno Din 100·—, polfranc. Din 106·—.
VI. zvezek: Cvetje v jeseni. Visoška kronika. Broš. Din 72·-, platno Din 86·-, polfr. Din 92·-

TOVARNIŠKO ZALOGO **POHIŠTVA**

priporoča za nakup in vabi na ogled
ANDREJ KREGAR
ST. VID n. Ljubljano nasproti kolodvora Vižmarje.
Zahtevajte cenik

C. Phillips Oppenheim: 6

Milijonar brez denarja

Masters je zamrmral nekaj nerazumljivega in je izginil v skladišče. Bliss se je sesedel na stol in si je zakril obraz z rokami. Mladenka je globoko vzdihnila. »Zelo trudni ste videti. Ali naj vam skuham skodelico čaja?«

Njeno toplo sočutje mu je dobro delo. »Prav ljubeznivo bi bilo. Izmučen sem, da bolj biti ne morem. Zdi se mi, da res nisem za rabo. Mislim pa, da teh štedilnikov ne bi prodal niti sam arhangel Gabrijel.«

»Zelo se bojim, da jih proda sodni izvršitelj.«

Prepadeno jo je pogledal. »Kaj pravite? Jaz sem pa mislil, da jih ne moremo dovolj naglo izgotavljati, ker so vse namenjene za izvoz.«

»Bluff, sam bluff! Saj zdaj vam lahko povem: gospod Masters je kupil vso likvidacijsko maso neke livarne v Sheffieldu. Spekulacija je bila jako drzna, a saj veste, da je nepoboljšljiv optimist. Izdelal je malone pet sto štedilnikov in jih še mi razpečal dvajset po štirinajst funtov komad. Prvi račun za nakupljeno tvorivo smo poravnali minuli teden, drugi pa zapade v torek. Baš toliko da bomo v soboto lahko odšteli plače. V torek bomo imeli pet sto štedilnikov v zalogi in prazno blagajno.«

Bliss je nemo strmel v zrak.

»Gospod Masters se mi tako strašno smili,« je nadaljevala devojka in solze so ji stopile v oči. »Preprost delavec je bil in si je od ust pritrgal nekaj sto funtov, da bi si z njimi ustvaril boljšo bodočnost. Tako ponosen je na svoje dobro ime; srce mu bo počilo, ako bo moral napovedati konkurz.«

Bliss je stisnil zobe. Izraz njegovega obličja je postal tako odločen, da bi se mu bil dr. Aldroyd gotovo začudil. »Še dva dni imam časa,« je srdito škrtnil z zobmi.

Vrata so se odprla; glasno, kakor je bila njegova navada, je stopil Masters v sobo. Čeprav je brundal nekakšen napev, je bilo vendar videti, da je njegova veselost prisiljena. »A, Bliss, ali ste še tu? Neprijetno mi je, a povedati vam moram, da je v soboto konec vaše službe. Zmenila sva se bila za mesec dni na poizkušnjo, kaj ne?«

Bliss se je s težavo vzdignil s stola. »Žal mi je, gospod Masters, da ste imeli z menoj tako malo sreče. Toda dva dni še imam in — nu — v tem, ko sem tu sedel, me je obšla dobra misel. Morda bo tudi to zaman, a vendar bi jutri še nekaj poizkusil. Ali lahko dobim v ta namen en štedilnik za vzorec?«

»Gotovo da. Tim še ni odšel, on lahko spravi štedilnik kamor vam drago. Saj itak nima nič dela.« Masters je stopil iz sobe in je poklical skladiščnika.

Devojka je očitajoče pogledala. »Zakaj mu spet vzbujate varljive upe?«

»O varljivih upih ni niti govora! Do jutri zvečer bo ta štedilnik prodan in še nekaj tucatov drugih.«

»Oh, če bi se vam posrečilo!« Njene oči so se zableščale od solz.

Bliss jo je pogledal in se je zastrmel vanjo kakor izgubljen. Zardela je in pobesila glavo. Bliss je mahoma začutil voljo in moč, da doseže karkoli. »Posrečilo se mi bo!« je zatrdil z uverjenim glasom.

*

Bliss se je šele vpraševal, kaj prav za prav nameava. Stopal je tako naglo, da ga je Tim s svojo samokolnico komaj dohajal, vsekrižem po mestu, poln negotovosti, kam naj se obrne. Tim, ki je živel že toliko tednov brez dela, je postal naposled truden. »Ali je še zelo daleč, gospod Bliss?« je vprašal, brišoč si potno čelo.

»Oh, res, saj si tu! Skoro bi te bil pozabil! Še nekaj nujnih potov imam, preden bom potreboval štedilnika. Ni treba, da bi me spremljal. Najbolje bo — — ali poznaš St. Jamesovo cesto, kaj?«

»Tisto v Westendu mislite?«

»Da. Ali najdeš tja brez mene? Počakaj me pred hišo št. 37, tam, kjer boš videl izvesek z napisom ‚Broadbent, zastopstvo za prodajo nepremičnin'. Čez kako uro pridem za teboj.«

Tim si je temeljito otrebil nos in je prostodušno opozoril na to, da ni zmožen priti do St. Jamesove ceste, ne da bi se preje primerno okrepčal. Bliss je z globokim vzdihom preštel svojo gotovino. Imel je točno dva šilinga in devet penijev — vsotico, s katero je upal prebiti do sobote. Vzel je devet penijev in jih je dal dečaku. »A da si mi gotovo tam! Stvar je silno važna!«

Četrt ure po tem je stal Bliss pred svojo banko. Bilo je že uro po zatvoritvi in moral je vztrajno zvoniti pri stranskem vhodu, preden so mu odprli. Ko je povedal svoje ime, so kajpak izginile vse zapreke. Ostavil je banko z nekaj sto funti v žepu; kmalu nato se je pojavil v pisarni Broadbentovega zastopstva za prodajo nepremičnin. Mladi uradnik, ki je poslušal njegovo zahtevo, se je smejal prismojenosti tega človeka: hotel je najeti veliko, elegantno prodajalno na najboljšem koncu Regentove ceste za najmanj deset let! Bliss ga je odrinil in je vdrl v šefovo sobo; s pomočjo lepega števila stotakov je bila stvar čez pet minut zadovoljivo urejena. Neutegoma se je odpravil s Timom na Regentovo cesto, v prodajalno, ki jo je bil najel.

»Vzemi zdaj štedilnik z vozička,« je velel delavcu, »postavi ga v izložbo in glej, da bo jutri zjutraj zakurjen. Vse ostalo je moja skrb!«

Tim se je v zadregi popraskal za ušesom. »Prav za prav bi potreboval tudi kuriva in denarja za polituro.«

Bliss je potegnil iz desnega hlačnega žepa nekaj zlatnikov. »Vzemi to in kupi vse česar treba! Nocoj se ne vrneš k Mastersu, a jutri moraš biti točno ob osmih tu v prodajalni.«

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Use pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·. — Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Kam pa kam?

Zabavni večer
s plesom v soboto in v nedeljo v gostilni «Amerika» na Glincah. 33464

Obrt

Snežne čevlje
in galoše popravlja Avg. Škof, Borštnikov trg 1. 33261

Specialiteta
visokodebelne chrysanthemе, nagrobne dekoracije s palmami prevzamem. Poljanska cesta 12. 33440

Stanko Japelj
zlatar v Šiški javlja, da opusti svojo delavnico v Šiški, Tržna ulica št. 5 in naproša stranke, da vzamejo do tega časa njemu izročena popravila. 33408

Motorna vozila

Poltovorni avto
kupi Viktor Olzol, Dol. Hrastnik, Slovenija. 33318

B S A motocikle
prodajamo radi konca sezone s 15odstotnim popustom! Izkoristite to redko priliko! Jugo-Auto d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 36. 33294

Buick automobil
6cilinderski, 5sedežni, v zelo dobrem stanju, prav ugodno prodamo. Na ogled in poskušnjo pri »Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska cesta 36. Telefon 2236. 33293

Motorno kolo
v jako dobrem stanju poceni prodam. Pojasnila v dramskem gledališču pri mojstru od 8.—24. ure. 33420

Knjige

Mladinskih knjig
novejših, večjo množino vezanih, kupim antikvarično. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33315

Zaljubljeni kapucin
Kupim ponatis romana »Zaljubljeni kapucin«. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Zaljubljeni kapucin«. 33279

Weltall und Menschheit
izdano od Hanza Kraemer, 5 krasno v usnje vezanih, popolnoma novih knjig poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33433

Valvasor
originalna izdaja (1689) zelo ugodno proda Soršak Ferdo, Maribor, Maistrova ul. 18. 33402

Službe dobi

Poslovodjo
v starosti od 24 do 36 let sprejmem za svojo kolonijalno in špecerijsko trgovino. Zahtevam znanje srbsko-hrvatskega in nemškega jezika. Neoženjeni imajo prednost. Ponudbe na N. Gjurišić, Ruma. 32978

Prodajalko
za trgovino z mešanim blagom, samo dobro računarico, sprejmem takoj. Ponudbe s prepisi spričeval na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra moč 58«. 33258

Prodajalko
papirne stroke, za vodstvo podružnice, sprejmem takoj Kavcije ali jamstva zmožne naj pošljejo ponudbe pod «Starejša moč» na oglasni oddelek «Jutra». 33312

Verz. knjigovodjo
potrebuje večje trgovsko podjetje s takojšnjim nastopom. Ponudbe na poštni predal 41. Ljubljana. 33265

Vzgojiteljico
ki govori poleg slovenščine tudi perfektno nemški ter zna nekoliko šivati, sprejmem k trem deklicam od 2—6 let. Predpogoj dobro ravnanje. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja kakor predizobrazbe, katerim naj se po možnosti priloži tudi slika, ki se vrne, naj se pošljejo na naslov: Poštni predal 58 Celje. 33244

Ključavničarja
prvovrstno moč, iščem za takoj. Plača po dogovoru. J. Ulčar, kovaštvo, Gorje pri Bledu. 33240

Več krojaških pomočnikov
za delo na dom sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33361

Pošteno dekle
pridno, z znanjem nemškega jezika, sprejmem kot pomočnico v trgovino. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pomočnica». 33339

Kroj. pomočnika
sprejme Davorin Krajne — Zagorje ob Savi. Reflektira le na prvovrstne. 33428

Kroj. pomočnika
marljivega, mlajšega sprejme Andrej Oman, Rajhenburg. 33405

Klepar. pomočnika
vajenega samostojnega dela sprejme takoj kleparska obrt Sadnik, Žalec št. 31. 33362

2 vajenca
za kovaško obrt sprejme Franc Krajnik, Št. Jurij ob južni železnici. 33396

Natakarico
s kavcijo, sprejmem takoj. Naslov pri podruž. «Jutra» v Celju. 33394

Mesarja
starejšega, trezna in samostojnega, z obrtom, za mesarijo in prekajevalništvo sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33393

Pletilja
samostojno, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33449

Prodajalko
s petletnim spričevalom sprejmem v špecerijo z vso oskrbo v hiši. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Specerija». 33453

2 kroj. pomočnika
sprejmem za veliko in malo delo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33461

Zaslužek

Zastopnike
prvovrstne za prodajo semen sočivja vrtnarjem, sprejme inozemsko podjetje ki se bavi z gojenjem semen. Visoka provizija. Ponudbe pod «Samen 100» na Rudolf Mosse, Berlin — v francoščini, angleščini ali nemščini. 33217

Pozor! Največja senzacija!
Trgovska tvrdka potrebuje boljše potnike(ce) za razpočavanje najboljših kirurgičnih predmetov. Nove iznajdbe! Potrebna kavcija 300 Din. Mesečni zaslužek najmanj do 8000 Din. Cenjene ponudbe je poslati pod značko: »Krasen zaslužek« na oglasni oddelek »Jutra«. 33216

Službe išče

Šofer
želi primerne službe. Ponudbe pod značko »Vesten šofer« na oglasni odd. »Jutra«. 33184

Zobotehnik
vešč v operativnem in tehničnem delu, želi premeniti mesto. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Jutra« Maribor, pod »Št. 1998«. 33302

Knjigovodja
perfekten bilancist in korespondent vseh pisarniških del, z večletno prakso, vojaščine prost, išče nameščenja. Cenj. ponudbe na poštni predal 104. Ljubljana. 33291

Bivši državni nameščenec
vešč vseh pisarniških del ter strojepisja in stenografije, išče primerne službe kot pisarniška moč proti najnižji plači. Sprejme tudi vsako drugo mesto. — Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 33275a

Kletar
šolsko naobražen v tej stroki, želi službe. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 33431

Gospodična
priletna in poštena, želi službo v kaki prodajalni kruha, točilnici ali zajtrkovalnici. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Vstrajna v delu». 33436

Strojnik
izučen strojni ključavničar, trezen in zanesljiv, vajen popravil vseh parnih strojev, želi službe za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Strojnik». 33441

Pošteno dekle
z deželo želi službo natakarice — najraje izven Ljubljane. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33427

Izurjena šivilja
želi službe kot pomočnica kje na deželi. Gre tudi v boljšo hišo k otrokom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Šivilja 17». 33387

Pekovski pomočnik
mlad, želi službo na deželi Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33407

Trg. pomočnik
mešane stroke, vojaščine prost, želi službe za takoj. Razpolaga s ca. 15.000 Din, event. pristopi kot družabnik k dobičkanosnemu podjetju. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv 29». 33414

Službo gospodinje
želi starejša oseba pri kaki majhni družini, najraje pa v župnišču. Ponudbe pod šifro «Starejša» na oglasni oddelek «Jutra». 33415

Perfektna kuharica
zmožna tudi samostojno voditi gospodinjstvo, želi službe v boljši hiši. Nastopi takoj ali kasneje. Ponudbe pod «Samostojna» na ogl. oddelek «Jutra». 33463

Vpokojenec
višji oficir, 43 let star, sprejme službo nadzorovalnega, zanesnega in pisarniškega značaja — proti zmerni stalni plači. Po potrebi položi tudi kavcijo. Razen tega bi mogel na domu izvrševati tudi korespondenco v vseh svetovnih jezikih (franc., angl., ital. in nemščini). Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Penzijonist». 33338

Pouk

Soferska šola
daje pouk in izobražuje praktično in teoretično kandidate za samostojne šoferje. Pouk je temeljit in uspeh siguren. Kandidate sprejemamo vsak dan. Prospekti gratis. Natančne informacije v avto-šoli. — Zagreb, Kaptol 15. — Telefon št. 11-95. 32340

Klavir
Din 15.— ura poučuje gospodična po lahko razumljivi metodi. Istotam klavir za vajo na razpolago. Uspeh siguren. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33376

Učitelja
ali učiteljico želim za poučevanje italijanščine. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Uspeh». 33435

Nemško konverzacijo
dajem in temeljito poučujem klasične jezike poceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33432

Inštrukcije
da dijakom in dijakinjam, inclusive IV. razred, osmošolec v matematiki, nemščini, eventuelno v mineralogiji in kemiji ter latinščini po jako zmernih cenah. Plača mesečno ali za posamezne ure. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod «Sijajni uspehi». 33201

Visokošolec
daje inštrukcije iz srednješolskih predmetov po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33458

Prodam

Radio Indukt
Ljubljana, Sv. Petra cesta 24, razprodaja le do konca t. m. nizko pod nabavno ceno. 33289

Ribje olje
sveže, najfinejše, norveško, iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani priporočam bledim, slabotnim osebam. 211

Lutzove peči
in email tablice ima v zalogi inž. Mate Gusel j, Ljubljana VII (Šiška). Jernejeva ul. 5 208

Krožna žaga
amerikanska (Lattenkreissäge), dobro ohranjena, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33341

Lokomobilo
s pregreto paro — tvrdke «Lanz Mannheim», 26—42 HP, iz leta 1922, novo, izborno ohranjeno, že v obratu, zaradi povečanja obrata takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33340

Generator
za vrtilni tok, 3 × 380/220 volt, 50 period, 45 kva, skoraj popolnoma nov, s kompletno stikalno ploščo prodam po zelo ugodni ceni. Natančnejša pojasnila daje Zadružna elektrarna v Ormožu. 33239

Barako
dobro ohranjeno poceni prodam. Informarije daje «Levante», Kolodvorska 30 33359

Stroj
za rezanje vsakovrstnega usnja, dobro ohranjen, — na nožni pogon, prodam po jako nizki ceni. Jamčim, da je v dolazmožnem stanju. Poizvedbe v ogl. odd. »Jutra« 32701

Pohištvo
lepo in dobro ohranjeno proda po nizki ceni Franc Krajnik, Št. Jur ob južni železnici. 33395

Jedilnico
dobro ohranjeno, ozko stelažo za trgovino in pisalno mizo za otroke po ugodni ceni prodam. Informacije pri uradu na velesejmu. 33354

Zimsko sukno
moško, ugodno prodam. — Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33409

Otroški voziček
lep in dobro ohranjen poceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33422

Vrtalni stroj
elektr. «Cyklon», 150 voltov in operacijski stol «Optimus» prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 33444

Električne žarnice
kupiš najbolje pri elektropodjetju Slavo Kolar, Ljubljana. 33456

Lep umivalnik
z belo marmornato ploščo in velikim zrcalom prodam. Stan in Dom. Primožičeva hiša. 33457

Sadje

Zimskih jabolk
štajerskih, trganih, proda cel vagon Amalija Lottspeich, Rimske Toplice. 33406

Kupim

Brzojavne droge
od 7 m do 12 m dolge, od 14 do 19 cm na vrhu debele, kupim na vseh postajah mariborske oblasti. Rok dobave do konca januarja 1928. Pošljite Vaše ponudbe pod naslov: »Drogi« na oglasni odd. »Jutra«. 33166

Lesni trgovci
Kdor ima za oddati rezan in tesan les, oglje, oglje, železa, prage, brzojavne droge itd., naj sporoči »Eximp« d. z. n. z, Trst. Istotako prevzamemo vsakovrstna zastopstva. 33110

Tračnic
poljskih, približno 200 tekočih metrov, ter 2—3 vozičke za les kupim za neko lesno skladišče. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33342

Jamski les
Razpisujemo dobavo 120 m³ jamskega lesa. Ponudbe je vložiti do 3. novembra t. l. Pojasnila pri Direkciji državnega rudnika Zabukovca, p. Griže. 33461

Srebrne krone
kupi F. Cuden, Ljubljana, Prešernova 1. 209

Plinskih cevi
od 1" angl., starih, rabljenih, v dolžinah od 1.5 do 3 m, nujno potrebujemo 500 metr. Primerne ponudbe na Elektrarno Falo d. d., Maribor. 33400

Stroj za deljenje testa
nov ali rabljen, v dobrem tanju kupi Ivan Žakelj, pek, Gorenja vas št. 5 nad Škofjo Loko. 33410

Javorjeva debla
stoječa, od 35 cm prav debeline naprej kupim. Ponudbe z navedbo množine na oglasni oddelek «Jutra» pod «Javor». 33373

Posti

Mlin
na 4 tečaje, z malim posestvom, ob cesti na prometnem kraju, pripravljen tudi za valjčni mlin, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33317

Enodružinsko hišo
4 sobe, velik vrt, v bližini Prul prodam za 75.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33343

Hišo
prodam nad postajo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33348

Lokali

2 sobi za pisarno
v pritličju, s posebnim vhodom, sredi mesta (Miklošičeva cesta) takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33346

Lokal
oddam v sredini mesta. — Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33411

Čevljar. delavnico
dobro vpeljano, prodam zaradi opustitve obrti. Stalne stranke. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33451

V najem

Trgovino
z mešanim blagom oddam v najem na zelo prometnem prostoru. Pogoji ugodni. Ponudbe na oglas. od. »Jutra« pod »Takoj — trgovina«. 33285

Specer. trgovino
na najbolj prometnem kraju v Ljubljani, radi prezaposlenosti takoj z vsem inventarjem in zalogo oddam. Naslov pove oglasni od. »Jutra«. 33283

Stanovanja

„Posest"
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
sprejema prijave in poseduje pri oddaji stanovanj, trgovskih, obrtnih lokalov za oddajalce brezplačno. Nudi prevzemnikom velike izbiro stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov, po nizkih pristojbinah. Za oddajalce najboljša prilika oddaje stanovanj — ker brez vseh stroškov. 195

Stanovanje
v sredini mesta, obstoječe iz 1—3 sob, s kuhinjo išče gospa, ki je cel dan odsotna. Dotični, ki ga preskrbi, dobi nagrado. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33353

Stanovanje
1 ali 2 sob in kuhinje, s posebnim vhodom oddam za november, stranki brez otrok. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 33457

Preselitve
s pohištvenim ali platovozom brzo in najceneje preskrbuje špedicija »Slovenija Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. Telefon 2718. 207

30—40.000 Din
brezobrestnega posojila nudim hišnemu posestniku za stanovanje 2 sob in kuhinje. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ne daleč pošte». 33442

1000 Din nagrade
onemu, ki mi za takoj preskrbi stanovanje s 3 sobami in kuhinjo v sredini mesta. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Nagrada». 33416

Kuhinjo in sobo
takoj oddam. — Poizve se Kodeljevo 251 (Moste). 33421

Stanovanje
manjše, prazno (sobo in kuhinjo) želi samski gospod s 1. novembrom 1927 in sicer le v okrožju glavnega kolodvora. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1927». 33428

Stanovanje
3—4 sob s kopalnico želim s 1. februarjem. Ponudbe s ceno na poštni predal 209 33412

Stanovanje
2—5 sob s pritiklinami želi s 1. novembrom Miloš Rybář, Narodna banka 33443

Stanovanje
suho in solnčno, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33454

Stanovanje
1—2 sob in kuhinje želim za Bežigradom ali neposredni bližini za takoj, event. pozneje. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Zračno». 33452

Sobe

Prazno sobo
iščeta dve starejši gospodični v bližini sodnije. — Ponudbo na oglasni odd. »Jutra« pod značko »Prenočišče«. 33115

Sobo
z 2 ali 3 posteljami, tudi s souporabo kuhinje oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33403

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam s 1. novembrom solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 33389

Opremljeno sobico
oddam in prodam par volnenih dekoracij. blazin. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33446

Opremljeno sobico
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33450

Prehrana

Na hrano
prvovrstno, kosilo in večerjo, sprejmem abonente event. tudi z dostavo na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33152

Več gospodičen
sprejmem na dobro hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33419

V vso oskrbo
vzamem staro prilstno osebo (gospo ali gospoda) z nekaj premoženja ali pokojnino in sicer do smrti. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33462

Kapital

Veliko trgovino
z mešanim blagom v večjem kraju na Kranjskem, tik železnice, z zajamčeno eksistenco, prodam. Potreben kaptal 400.000 Din. — onudbe pod »Sijajna bodočnost« na oglasni odd. »Jutra«. 33142

V trgovino
dobro idočo sprejmem kot družabnico starejšo gospo ali gospodično z manjšim kapitalom. — Ponudbe pod Franc Uršič na oglasni oddelek «Jutra». 33439

Dopisi

3 mladih gdč.
želi dopisovati z dostojnimi gospodi. Ponudbe pod šifro «Liljana, Marinka, Nuša» na oglasni oddelek «Jutra» 33430

Mladi vdovici
želita dopisovati samo z akademično izobraženimi — starejšimi gospodi pod šifro «Zapuščeni» na oglasni oddelek «Jutra». 33388

Mlad trgovec
s precejšnjim kapitalom — želi znanja z gospodično — lastnico nepremičnin, trgovine ali slično. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Plemeniti značaj». 33429

Izjava
Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki jih naredi moj mož Fr. Kržič, invalid. — Jožefa Kržič, Grm 11 pri Trebnjem. 33418

Z gospodi
bogatimi želiva dopisovati. Pisma na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Materijalistki». 33388-a

Hiromant
V. Timofejev pride na zahtevo publike za kratko dobo v Novo mesto. Začne 22. t. m. 33296

Glasba

Klavir
dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v podružnici »Jutra« Celje. 33235

Berde
kitaro, bekornet (francoski na sesalko, z usnj. etui), dobro ohranjeno, prodam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Berde». 33230

Živali

Rujav doberman
6 tednov star, z rodovnikom, naprodaj za 250 Din. Istotam naprodaj 2 nemški dogi, 3 mesece stari. — Konjski mesar, Ljubljana, Rimska cesta 19. 33368

Pred nakupom svarim!
Ukradena sta bila 2 mlada psa nemška ovčarja (pes in psica). Nakup istih takoj javite v hotelu Tivoli. 33377

Izgubljeno

Ubog učenec
je izgubil 19. t. m denarnico s 300 Din v Kolodvorski ulici. — Poštenega najditelja naproša, da jo odda pri vratarju hotela Strukelj, proti nagradi. 33425

„JUNIPER"
zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.
Glavna zaloga:
Vitomir Dolinšek
Agentura „Juniper"
Celje, Gosposka ulica št. 26
Trgovci zahtevajte engros cene.

Za jesensko sezono
se priporočam za izdelavo lovskih, jahalnih damskih in otroških škornjev, kakor vseh v čevljarsko stroko spadajočih naročil, katere izdelujem iz najboljšega materijala.
Tvrdka I. Zollenstein, Maribor,
Slovenska ul. 12. Ustanovljena leta 1874.
Specijalist za bolne noge

„Petovia"
24-28

38
36-41
48·-
LJUBLJANA, Dunajska cesta 1
PTUJ, Slovenski trg.

DRVA IN PREMOG TUDI LAHKO KUPITE NA OBROKE
ako se poslužite novega kreditnega sistema
10876-a ki Vam ga nudi KREDITNA ZADRUGA DETALJNIH TRGOVCEV r. z. z o. z.
Prospekti in pogoji interesentom v pisarni na razpolago. V Ljubljani, Šelenburgova ul. 7/I.

Recept za „Special Café-Liqueur"
z inventarjem vred prodam, eventuelno želim zvezo s tovarno te stroke, v svrho izdelave istega.
Dopise na ogl. oddelek „Jutra" pod šifro „Special".

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno dd, kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, Maribor.